

FLATTIVIESTI

2/2019 - www.flatti.net

Liity sinäkin mukaan!
Kampanjatiedot ja
liittymislomake
osoitteessa:
www.flatti.net

SPORTTIRAKKI **PRO** KAMPANJAHINTAAN

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry

JÄSENILLE

Kampanja voimassa 18.4.-13.5.2019!

SPORTTIRAKKI – KOIRATURHEILUN YKKÖSPALVELU!

-15%

“Koskaan ei ole ollut näin **HELPPOA** päästä useamman huippukouluttajan oppiin kotisohvalta käsin!”

SPORTTIRAKIN **PRO** JÄSENYYS

ERIKOISHINNAT

3 kk norm. 29,90, NYT **25,40 e**
6 kk norm. 49,90, NYT **42,40 e**
12 kk norm. 79,90, NYT **67,90 e**

Voimassa vain kimpptilauksen ajan Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n jäsenille.

PRO-jäsenyys on pääsy asiantuntevan tiedon pariin, nauttimaan koiraharrastamisesta sekä kehittymään koirakkona! Tuhansia tyytyväisiä käyttäjiä ja suosittelijoita!

	1. YLI 20 HUIPPULUENTOA VUODESSA!	OPIT
	2. PALJON VINKKIVIDEOITA!	OPIT
	3. KYSYT SUORAAN VALMENTAJIEN NEUVOJA! (Q&A)	OPIT
	4. KEHITYT TREENIKALENTERIN AVULLA!	KEHITYT
	5. HYÖDYNNÄT EDUT JA ALENNUKSET!	SAAT
	6. OLET MUKANA YHTEISÖSSÄ JA JAAT ITSE TIETOA	OLET OSA
	7. AUTAT SUOMALAISTA KOIRATURHEILUA!	AUTAT

Katso lisää sporttirakki.fi

2	SPORTTIRAKKI
4	JALOSTUSTOIMIKUNTA TIEDOTTAA
5	PUHEENJOHTAJALTA
6	AJATUKSIA TOKOSTA OSA 3
7	NOME-LAJIPANEELI
8	KOIRAN STRESSI
12	TAIPUMUSKOKEEN HISTORIAA OSA 3
15	JUNNUMESTARUUS & KISÄLLI
16	FLATTIMESTARUUS
17	FLATTIEN PM-KISAT
18	PIRKKO OINOSEN MUISTOLLE
19	JUURET OSA 1
23	WT-MESTARUUSKISAT
24	KEINOSIEMENNYS
25	REKISTERÖINNIT 2018
26	TERVEYSTILASTOT 2018
27	WT-SÄÄNTÖMUUTOS - MIKÄ MUUTTUU?
30	MIKÄ ON VESIHÄNTÄ?
31	TUIRE KAIMION KÄYTTÄYTYMISLUENNON ANTIA
34	FLATTIEN MEJÄ-KOKEET 2019
35	MEJÄ SNJ:N KOULUTUSPÄIVILLÄ
36	FLATMÄSTERSKAPET
37	LUOKSETULOSTA HAUSKA LEIKKI
38	NOME-VALMENNUSRYHMÄ KÄYNNISTYI
40	VUOSIKOKOUSPÖYTÄKIRJA
41	ESITTELYSSÄ JÄRJESTÖN JÄSENSIHTTEERI
42	FLATTIEN KESÄLEIRI
44	MÄNTÄN TALVINOMEN TUNNELMIA
45	FLATTIEN SYYSTREFFIT MARRASKUUSSA
46	VANHAT JA VIISAAT
49	JALOSTUSTARKASTUS / PIRKAN DAMIT
50	KASVATAJAILMOITUKSET
52	TREENIVINKKIPANKKI JA SNJ:N PÄÄNÄYTTELY
53	TARVIKEMYNTI
54	VINKKEJÄ PENNUN KASVUN DOKUMENTOINTIIN
55	JÄRJESTÖN YHTEYSTIEDOT
56	BOZITA ROBUR

TÄSSÄ NROSSA MM. NÄMÄ JA PALJON MUUTA MIELENKIINTOISTA LUETTAVAA: KOIRAN STRESSI S. 8. TAIPUMUSKOKEEN HISTORIAA S. 12. JUURET-SARJA ALKAA S. 19. MIKÄ ON VESIHÄNTÄ S. 30. KÄYTTÄYTYMISLUENNON ANTIA S. 31. LUOKSETULOSTA HAUSKA LEIKKI S. 37.
--

© Juho Pajari

PÄÄTOIMITTAJA

Mari Mamia

TOIMITUSSIHTTEERI

Jaana Kontto, flattiviesti@gmail.com

TAITTO

Elisa Pekki

TOIMITUSKUNTA

Jalostus-, näyttely-, mejä- ja nou/nome-toimikunnat, hallitus sekä kaikki jäsenet

KANNEN KUVA

Elisa Pekki

FLATTIVIESTIEN MATERIAALI

flattiviesti@gmail.com

VALIOILMOITUKSET

Tanja Mattila, flatti.valiot@gmail.com

ILMOITUSKOOT

1/1 sivu 210 mm x 297 mm

1/2 sivu (vaaka) 186 mm x 133,5 mm

1/2 sivu (pysty) 90 mm x 273 mm

1/4 sivu 90 mm x 133,5 mm

1/8 sivu 90 mm x 64 mm

Kasvattajaboxi 88 mm x 50 mm

ILMOITUSHINNASTO JÄSENIILE

1/1 sivu 60€/lehti, 200€/vuosi

1/2 sivu 40€/lehti, 140€/vuosi

1/4 sivu 30€/lehti, 100€/vuosi

1/8 sivu 15€/lehti, 40€/vuosi

Kasvattajaboxi 15€/lehti, 40€/vuosi

Valioilmoitus normaali tahtokoossa ilmainen

Ilmoitusmaksut Suomen sileäkarvaiset noutajat

ry:n tilille: FI28 5620 0920 4247 50. Ilmoitus-

aineistot osoitteeseen flattiviesti@gmail.com.

Ilmoituksen mukana tulee lähettää maksukuitti.

FLATTIVIESTI NRO 3/2019

Ilmestyy: 25.9.2019. Aineistopäivä: 23.8.2019

AINEISTOVAATIMUKSET

Tekstiedostot Wordin doc/docx/rtf-muodossa.

Kuvat jpg/tif/pdf-muodossa, 300 dpi. Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä valitettavasti voi käyttää niitä.

Toimitus huomauttaa, että artikkeleiden mielipiteet ovat kirjoittajien omia, eivätkä välttämättä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n hallituksen tai toimituksen. Flattiviestiin kirjoitetuissa jutuissa on aina oltava kirjoittajan oikea nimi ja yhteystiedot, jotka pyydyttäessä jäävät vain toimituksen tietoon. Artikkeleiden ja kuvien osittainenkin lainaaminen ilman toimituksen ja kirjoittajan lupaa on kielletty.

PAINOPAIKKA

Savion Kirjapaino Oy, Kerava

Jalostustoimikunta tiedottaa

Käytössä oleva jalostustyöohje on ollut voimassa joitakin vuosia. Siinä on ilmennyt muutamia kohtia, jotka ovat aiheuttaneet jalostustoimikunnalle tulkinnan tarvetta. Sen vuoksi olemmekin sopineet täydentävistä ohjeista, jotka ovat olleet käytäntönä toimikunnan työssä (1-4). Kohta 5 tulee voimaan julkaisuhetkellä:

1. Jalostuskyselyssä kasvattajaksi merkityn henkilön tulee olla rotujärjestön jäsen. Jäsenyys tarkistetaan yhdistyksen jäsenihteeriltä.
2. Jalostustiedustelu tulee lähettää hyvissä ajoin ennen oletettua juoksua. Jos tiedustelu lähetetään juoksun alettua, ei tiedustelua ehditä käsittelemään ennen astutushetkeä. Tiedustelun tavoitekasittelyaika on kolme viikkoa.
3. Jalostustyöohjeen kohdassa 1 ”ulkomaisessa omistuksessa” tulee käsitellä ulkomaiseen rekisteriin rekisteröidyksi urokseksi.
4. Jalostustyöohjeen kohta 4 ”kun uroksella on kolme Suomessa rekisteröityä pentuetta, tulee niistä olla lonkkakuvattuna 50% ennen kuin seuraava pentue voidaan hyväksyä”. Selvennyksenä tähän, että kun uroksella on kaksi pentuetta ja sille on tehty tiedustelu kolmanesta pentueesta, joka ei ole vielä syntynyt, ei neljättä pentuetta hyväksytä.
5. Silmätarkastuslausunto tulee olla astutushetkellä voimassa (vrt. PE-VISA), eli ei tarvitse olla voimassa jalostustiedustelua tehdessä. Kasvattajan on huolehdittava itse siitä, että astutushetkellä lausunto on voimassa.

Muistattehan kasvattajat tehdä jalostustiedustelut mahdollisimman hyvissä ajoin ennen arvioitua astutusta, vaikka ette tarvitsisikaan uros ehdotusta jalostustoimikunnalta. Vuoden 2018 aikana tuli jalostustoimikunnalle melko monta jalostustiedustelua niin, että nartun juoksu oli jo alkanut.

Kasvattaja täyttää jalostustiedustelulomakkeen huolellisesti ja mikäli omana ehdotuksena on ulkomainen uros, liitetään tiedusteluun kopiot

uroksen terveyst-, näyttely- ja koetuloksista. Muistattehan myös päivittää pentueen tiedot pentuvälittäjille, jotta ei kävisi niin, että pentuelistalla on vielä pentueita, vaikka pennut on jo myyty. Tälle vuodelle on tulossa ilahduttavan paljon pentueita, joten on todella tärkeää, että kasvattajat päivittävät tilanteen pentuvälittäjille.

Toivomme vilpittömästi, että kasvattajat ja koiran omistajat informoivat jalostustoimikuntaa, mikäli koira on jouduttu lopettamaan esimerkiksi sydänsairauden, RD:n (munuaissairaus), allergian, epilepsian tai jonkin muun sairauden vuoksi.

Samoin, mikäli koira menehtyy yllättäen ilman selvää syytä/sairautta, olisi todella toivottavaa, että koiralle tehtäisiin ruumiinavaus. Kun kuolinsyy selviää, toivoisimme, että ruumiinavausraportti lähetettäisiin jalostustoimikunnalle. Näitä tietoja ei jaeta eteenpäin, mikäli kasvattaja/koiran omistaja haluaa, että tiedot tulevat vain jalostustoimikunnan käyttöön. Rotujärjestölle olisi kuitenkin tärkeää saada kaikki mahdollinen tieto flattien kuolinsyistä, jotta pystymme luotettavammin analysoimaan rotumme terveyttä.

Olisimme myös kiitollisia, jos saisimme tietoa tehdyistä keinosiemennyksistä. Mikäli narttu joudutaan keinosiementämään, olisi hyvä kertoa jalostustoimikunnalle miksi näin jouduttiin tekemään. Huomasittehan, että keinosiemennyksestä löytyy Anne Kolsin kirjoittama hieno artikkeli tämän lehden sivulta 24.

Jalostustoimikunta järjestää kesäleirin yhteydessä Suomen Kennelliiton virallisen ulkomuodon jalostustarkastuksen, josta on myös lisäinformaatiota tässä lehdessä, sivulla 45.

Jalostustoimikunnan kokoonpano on v. 2019 seuraava: Kirsi Nieminen (puheenjohtaja), Tuula Niva (sihteeri), Jenni Juvén, Laura Rajakallio, Miia Suppanen ja uusina jäseninä Anne Kolsi ja Riitta Niemelä. Pentuvälittäjinä jatkavat Hanna Hujanen ja Sanna Lahtinen.

*Mukavaa kevättä ja kesää
- Jalostustoimikunta*

Puheenjohtajalta

Ymmärtääksemme tämän päivän tapahtumia, meidän on tunnettava historiaa. Jotta ymmärtäisimme, miksi sileäkarvainen noutaja on jaloitunut juuri sellaiseksi koiraksi kuin se tänä päivänä on, meidän on tunnettava rodun historia. Harrastajan on hyvä tuntea oman rotunsa taustat, mistä, miksi ja miten rotu on syntynyt. Yhtä tärkeää on tuntea harrastamansa lajin kehityskaari, osatakseen mieltää miksi ja miten laji vaatimuksineen on muuntunut nykypäiväiseen muotoonsa. Erityisen tärkeänä näen kasvattajille oman rotunsa tuntemuksen. Miksi rodulamme on niin selkeästi erilainen pään muoto, joka erottaa sen kaikista muista noutajaroduista? Mistä kumpuaa flatin sydämemme sulattava, valloittava huumorintaju? Mistä saamme kiittää flatin noutointoa ja valtavan hyvää luonnetta? Siis rodun historia, vaikka jo pelkästään historia sanan kuuleminen kuivaa kurkkua imupaperin lailla. Rotuun tutustuminen voi kuitenkin olla huiman mielenkiintoista. Rodun kotimaan luonto, sen ilmaston ja rodun alkuperäisen käyttötarkoituksen tuomat vaatimukset rodun ulkonäölle, karvapeitteelle, luonteelle. Kun tutustuu rotuun yksilö kerrallaan. Tutkii sukutauluja ja tutustuu lähemmin eri kasvattajiin, keitä he olivat ja miksi rotu oli heille tärkeä. Niin mielenkiintoista, vaikkei pääse kuin raapaisemaan pintaa...

Sileäkarvaisen noutajan historiaa lähdemme valottamaan tästä lehdestä alkavalla juttusarjallamme ”JUURET”, jonka kirjoittaja on kunnianarvoisa, pitkän linjan noutajavaikuttaja ja rotujärjestöme kunniajäsen Kenneth Kankkunen. Sarja on julkaistu aiemmin Flattiviesteissä vuosina 1982–1983 Kennethin lahjana uudelle rotuyhdistykselle, sekä parannettuna painoksena vuosituhannen vaihteen lehdissä. Tästä lehdestä alkava sarja on kirjoittajan viimeisin uudistettu ja tarkastettu versio. Nautinnollisia lukuhetkiä.

Myös rotujärjestössä on tunnettava historiaa, jotta yhdistys voi mennä eteenpäin ja kehittyä. Uudistuminen ja kehittyminen on tätä päivää, eikä historiaan auta jäädä makaamaan. Historiaa pitää tuntea ja kunnioittaa. Rotujärjestöme on jo lähes 40-vuotias ja kaikki yhdistyksen jäsenet, lehden tekijät, toimihenkilöt ja puheenjohtajat ovat aikojen kuluessa antaneet oman, arvokkaan ja tärkeän panoksensa järjestön historiaan. Ja se on hyvä niin. Flattiviesti-lehti on kokenut historiansa aikana valtavasti muutoksia. Lehden koko on muuttunut aikojen saatossa mustavalkoisesta A5-bookletista erilaisten kokojen

’Yhteistyössä ja yhteen hiileen puhaltamisessa on voimaa! Yhdessä saamme aikaan enemmän kuin olisimme ikinä voineet kuvitella – Talkoissa nimeltä flatti ja sen tulevaisuus.’

ja ulkoasujen kautta nykypäiväiseen muotoonsa nelivärisenä painettavaan A4-kokoiseen julkaisuun. Jokainen lehti ja vuosikerta on ollut tekijöidensä näköinen, oman aikansa kuva. On kiehtovaa selailla Flattiviestin vanhoja vuosikertoja, joita rotujärjestöllä on säilynyt ilahduttavasti. Vain muutamia numeroita on hävinnyt vuosien varrella. Minun on myös sanottava, että olen erittäin iloinen ja ylpeä Flattiviestin kirjoittajakaartista. Meillä on huippujoukko asiantuntijoita, jotka kirjoittavat erinomaisia, laadukkaita artikkeleita meille kaikille luettavaksi ja jakavat näin omaa tietotaitoaan koko jäsenistömme hyväksi. En voisi olla ylpeämpi.

Kuten jo todettua, pidän kovasti historiasta ja arvostan suunnattomasti historian tutkijoita. Yksi lempisanonnoistani on: ”Me teemme tänä päivänä, aivan joka päivä, huomisen historiaa”. Tällä tarkoitan sitä, että kaikella, mitä teemme tänään, mitä päätämme tehdä tai jättää tekemättä, sanoa tai jättää sanomatta, kirjoittaa tai jättää kirjoittamatta on seurauksensa. Tämän päivän ihmisten tekemisiin ja päätöksiin peilataan tulevaisuuden tekemisiä ja päätöksiä. Siksi historia on niin mielenkiintoista, tavallisten ihmisten tavallisia tarinoita. Mutta mielenkiintoinen on myös tulevaisuus!

Tulevaisuustyöryhmä on jatkanut uurastustaan rotujärjestön tulevaisuuden visioiden luomisessa. Työryhmä on myös jo lähestynyt joitakin rotumme kasvattajia, metsästäjiä, eri lajien harrastajia ja joukkoa muita henkilöryhmiä, jotta visioimamme tulevaisuuden näkymät saataisiin mahdollisimman hyvin lokahtamaan kohdalleen. Kertalaakista oikein ja sellaiseksi, joka täyttää tarkoituksensa. Näitä lähestymisiä tulemme jatkamaan edelleen sitä mukaa kun edistymme strategiatyösämme. Iso kiitos kaikille asiantunneville kommentaattoreillemme. Yhteistyössä ja yhteen hiileen puhaltamisessa on voimaa, yhdessä saamme aikaan enemmän kuin olisimme ikinä voineet kuvitella – Talkoissa nimeltä flatti ja sen tulevaisuus.

– Mari

Ajatuksia TOKOsta – osa 3

Marianne Forsell

©Senni Husso

Perusasento – maailman paras ja turvallisin paikka koiralle

Perusasennolla tarkoitetaan sitä, että koira istuu suorassa ohjaajan vasemmalla sivulla lapa ohjaajan polven kohdalla. Asennon on oltava riittävän tiivis, mutta koira ei saisi nojata ohjaajaan. Perusasento on paikka, jonka haluaisin olevan koiralle maailman paras ja turvallisin, mutta toisaalta myös ”pääsylippu” kaikkeen mukavaan tekemiseen.

TOKOssa jokainen liike alkaa ja päättyy perusasentoon

Tässä on yksi syy siihen, miksi sivulletuloon ja erityisesti halukkaaseen sellaiseen, kannattaa panostaa. Voisi ajatella, että sivulletulon ollessa lopulta ”valmis”, se näyttää siltä, että esim. koetilanteessa liikkeen alussa siihen ei tarvitse kiinnittää mitään huomiota. Se vain tapahtuu vaivatta. Koira ei tarvitse välttämättä käskää tulemaan sivulle ollenkaan tai ei ainakaan useammalla kuin yhdellä käskyllä, vaan koira haluaa hakeutua sivulle itse. Jos sivulletulosta muodostuu iso juttu ennen liikkeen aloittamista ja koira joudutaan ”kalastelemaan” sivulle, se syö energiaa ja keskittymistä myös tulevasta liikkeestä – sekä koiralta että ohjaajalta.

Sivulletulon kriteerit ja kaksi erilaista tapaa

Sivulletulo kannattaa opettaa koiralle teknisesti varmaksi, jotta koira tietää kriteerit ja ei epävarmuuden vuoksi ole hitaampi/haluttomampi. Kriteereitä ovat mm. suoruuus, riittävä tiiviyys ja oikea asenne. Paljon toistoja opetusvaiheessa, mutta kerrallaan vain sen verran, että sivulletulo säilyy aina yhtä ”siistinä juttuna” koiran mielestä.

On olemassa kaksi erilaista tapaa tulla sivulle. Koira voi tulla sivulle ”kiepsahtamalla” ohjaajan edestä tai vaihtoehtoisesti kiertämällä ohjaajan takaa. Makuasioita kumman tavan valitsee. Voi myös opettaa molemmat tavat omilla käskyillään. Liikkeiden lopussa (mm. luoksetulo ja noudot) yksi tärkeä kriteeri on myös se, ettei koira saisi sivulle tullessaan tör-

mätä ohjaajaan. Varsinkin isompien koirien voi olla helpompi tulla törmäämättä sivulle takakautta. Toisaalta taas edestä sivulletulon etu on se, että koira ei ”häviä” missään vaiheessa ohjaajan näköpiiristä.

Sivulletuloa opettaessani yritän välttää suuria käsi-/vartaloapuja, laajoja kaaria ja isoja apuaskelaita alusta saakka. Siksi opetan edestä sivulletulon palasissa – ensin pelkkä kiepsahdus. Koira istumaan ja itse asetun koiran hännäntyven viereen, niin että koira jää vasemmalle sivulleen, mutta koiran kuono vastakkaiseen suuntaan kuin oma katseeni. Tästä on helppo kiepsauttaa koira 180 astetta sivulle pienen käsihjoukseen kera ja yhdistää tähän käsky. Kun tähän tulee paljon toistoja, koira yleensä rupeaa myöhemmin tarjoamaan tätä kiepsahdusta ilman apujakin ja vähitellen ohjaaja voi siirtää esimerkiksi koiran kyljen kohdalle (edelleen ohjaajan ja koiran katseen vastakkaisiin suuntiin) ja myöhemmin koiran eteen seisomaan. Mitä vähemmän apuja joutuu käyttämään sitä enemmän koira tulee oivaltaneeksi itse.

Sivulletulon ja liikkeiden alkujen tärkeys

Sivulletuloja kannattaa vahvistaa paljon, ja tämä on hyvä muistaa kokeneemmankin koiran kanssa. Helposti nimittäin käy niin, että unohtamme sivulletulojen ja liikkeiden alkujen tärkeyden sekä niiden kehumisen/palkkaamisen siinä vaiheessa, kun koira jo osaa sivulletulon, ja päähuomio siirtyy muihin asioihin. Tällöin sivulletulosta voi huomauttaa muodostua pakollinen välivaihe ennen itse liikkeitä, sen sijaan että liikkeiden alkujen arvo pitäisi olla koiralle yhtä korkea kuin itse liikkeen. Koetilanteessakin voi ehtiä välillä kehua koiran hyvästä sivulletulosta ennen kuin liikkeenohjaaja kertoo liikkeen alkavan. Jännittäessä tämä voi helposti unohtua, mutta palaute voi olla koiralle ensiarvoisen tärkeää.

Perusasento on myös tärkein rakennuselementti seuraamiselle, mutta siitä enemmän seuraavassa Flattiviestissä.

– Marianne

Kirjoittaja on TOKolle sydämensä vuosia sitten menettänyt, maailmanmestaruustasolla menestystä niittänyt TOKO-kisaaja ja -kouluttaja. Hän on järjestänyt koulutuksia ympäri Suomen: yhdistyksille, koirakerhoille, yksityisille treeniporukoille ja koirakoille. Hän on pitänyt koulutuseminareja myös ulkomailla. Hän on saavuttanut omille flateilleen Suomen- ja pohjoismaiden tottelevaisuusvalion arvoja. Hän kuuluu valtakunnalliseen TOKOn valmennusrenkaaseen ja on edustanut Suomea TOKOn menestyksekkäissä maajoukkueessa. Tottelevaisuuskokeiden lisäksi Marianne harrastaa näyttelyitä, sekä treenaa noutajien metsästyskokeisiin. TOKO on on aina kiehtonut häntä lajina, koska siinä hienoimmillaan tiivistyy koiran ja ohjaajan välinen yhteistyö, vauhti, intensiivisyys ja tarkkuus. ”Se mihin ryhdytään tehdään tarkasti ja perusteellisesti tai sitten ei tehdä ollenkaan.”

NOME-lajipaneeli herätti vilkasta keskustelua SNJ:n koulutuspäivillä

SNJ:n koulutuspäivien yhteydessä järjestetyssä lajipaneelissa kohtasivat eri kulmat nomeharrastukseen.

Jokaista lajia oli kutsuttu edustamaan lajin asiantuntija. NOME-B:n puolesta puhui Juha Tenhunen, NOME-A:ta edusti Miso Sipola, ja WT:tä Mervi Salo. Heli Siitari kommentoi metsästyksen näkökulmasta. Tobina Nyman edusti kasvattajan näkemystä. Helka Alanko, joka oli estynyt sairastumisen vuoksi ja siksi oli lähettänyt kommenttinsa kirjallisesti, edusti monipuolisesti eri lajeja harrastavaa nomeilijaa. Paneelia veti Sari Lehtonen-Lammi.

Tarvitaanko kaikkia eri nome-lajeja, provosoi Sari panelisteja heti alkuun.

– B-kokeessa on suomalaiset metsästysmaat, erityisesti vesi. B-koe kertoo paljon koiran käyttäytymisestä riistan kanssa ja vainun käytöstä riistaa etsiessä, sanoi Juha Tenhunen.

– A-kokeen tunnusomaisia piirteitä ovat drivet ja walkupit, kommentoi Miso Sipola. – Koemuoto mittaa koirakon yhteistyötä. Tehtävät ovat yleensä helppoja, mutta päivä on pitkä. Riistanlöytökyky on kaikista tärkein ominaisuus.

– WT:n rooli on olla A-kokeeseen valmistava koemuoto, sanoi Mervi Salo. – Uusi koetyyppi, mock trial simuloi vielä paremmin A-koe-

tilannetta. WT:ssä koiran täytyy olla hyvässä yhteistyössä ja kuuliainen pillille.

– Kaikki lajit tukevat metsästystä, sanoi Heli Siitari. – Perustaidot ovat tismalleen samat. Koiraharrastajista tulee myös suurin osa uusista metsästyskortin suorittajista.

Kaikki panelistit olivat sitä mieltä, että noutajien koelajit tukevat hyvin noutajan kanssa metsästystä.

– Vapaa haku, joka on normaali metsästysilanne, on NOME-B-kokeen erityispiirre, korosti Juha.

– Kokeet opettavat myös ohjaajalle metsästyksessä tarvittavia taitoja: miten käytät tuulta, miten autat koiraa, ja milloin luotat koiraan, avasi asiaa Heli.

– Hyvin suunniteltu koe vastaa täysin metsästystä, kommentoi Helka.

Panelistit hieman kritisoivat B-kokeiden voitajaluokassa usein esiintyviä kolmoismerkkeänsä, joita kovin harvoin käytännön metsällä tapahtuu. Samoin WT-koetulosten painoarvo jalostuksessa mietitytti.

– Alkaa jo näkyä jalostuksessa, että on koiria,

jotka ovat erinomaisesti ohjattavissa, mutta niillä ei tee metsästysmaastossa mitään, harmitteli Miso. – Minusta WT:n pitäisi olla ihan puhdas kilpailu kilpailuhenkisille ihmisille, jotka haluaa voittaa. Itse en katso WT-tuloksia kasvatukseni ollenkaan.

– Oleellinen asia jalostusarvoa varten on sellainen pöytäkirja, josta jälkikäteen voi lukea, missä koira on onnistunut, painotti Juha. – Jalostus ei voi perustua vain niihin muutamaan huippuyksilöihin, hyvä kasvattaja löytää jalostusmateriaalia myös alemmista luokista.

Paneelissa heräsi myös keskustelua eri noutajien rodunomaisesta työskentelystä.

– Oli rotu mikä tahansa, tehtävät ja arvostelu ovat samat, kommentoivat panelistit. – Tyyllisyys voi olla hieman eroja.

Ammattikouluttaja Tomi Sarkkinen kommentoi yleisöstä, että käy usein ulkomailla kouluttamassa flatteja kasvattajien järjestämällä kenneltreffillä.

– Nyt näyttää että Suomessa flatit ovat vähän vetäytyneet nomesta. Pitää tehdä vain vähän enemmän töitä, kannusti Tomi.

Flattiviesti aikataulu 2019

Seuraava Flattiviesti, nro 3/2019, ilmestyy 25.9. Lehteen tulevat aineistot pyydämme lähettämään osoitteeseen flattiviesti@gmail.com 23.8. mennessä.

Kuvamateriaalia lehden käyttöön voi toimittaa myös kuvapankkien kautta. Tekstitiedostot rtf- tai doc/docx-muodossa. Kuvien tulee olla resoluutioltaan 300 dpi ja jpg-, pdf- tai tif-muodossa. Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä voi valitettavasti niitä käyttää. Jos olet epävarma kuvien/aineistojen laadusta, niin ota yhteyttä Flattiviestin toimitukseen ja katsotaan yhdessä materiaalit kuntoon.

Flattiviesti aikataulu 2019:

- 1/2019 ilmestymispv 22.2., aineistot 21.1.
- 2/2019 ilmestymispv 8.5., aineistot 5.4.
- **3/2019 ilmestymispv 25.9., aineistot 23.8.**
- 4/2019 ilmestymispv 11.12., aineistot 8.11.

Koiran stressi

Stressi ja stressaantuminen on tärkeää, kun puhutaan koirien hyvinvoinnista ja koirien kouluttamisesta. Työskentelyssä ja erilaisissa suorituksissa tarvitaan aina jonkinlaista ”stressiä”, mutta se ei saa nousta liian korkeaksi eikä pitkiä.

Stressi käsitteenä

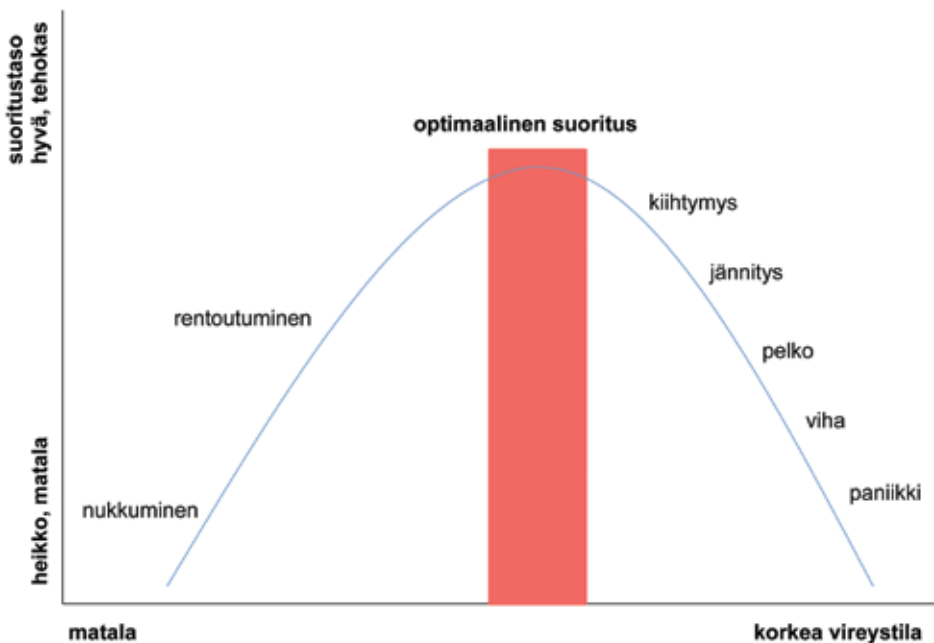
Stressin synonyymejä ovat paine, jännitys tai kuormitus. Tilanteesta riippuen stressi voi olla joko miellyttävää tai epämiellyttävää. Stressi johtuu fyysisistä ja/tai henkisistä ärsykkeistä, jotka saavat aikaan elimistön fyysisistä ja/tai henkisistä kuormittumista. Fyysisiä ärsykeitä ovat esim. lihastyö tai melu ja psyykkisiä esim. pelko ja innostuminen. Stressissä jokin ”uhkaa” elimistön tasapainotilaa ja se pitää torjua.

essa liian usein (esim. koira leikkii päivittäin kiihdyttäviä leikkejä). Tällöin elimistö on jatkuvasti valmiustilassa.

Laadun mukaan luokiteltuna olemassa on ns. hyvää stressiä eli eustressiä sekä huonoa stressiä eli distressiä. Eustressi tarkoittaa tilaa, jossa koira on innostunut, motivoitunut, valmiustautunut ponnistelua vaativaan tehtävään. Sen valppaustaso ja aistit ovat virittyneet toimintaan. Distressissä voi olla kyse siitä, että vireystila on noussut kerralla liian korkeak-

että koira voi vielä toimia (järkevästi), se ei saa syntyä ilman todellista syytä tai liian usein – käytössä pitää olla erilaisia tapoja alentaa stressiä ja mahdollisuus palautua stressistä rauhassa.

Kun koira koulutetaan, sen halutaan olevan sopivan virkeä ja aktiivinen eli sopivassa eustressissä. Tässä tilassa ollessaan se on keskittynyt ja innokas eikä voi samaan aikaan kokea distressiä. Eustressissä aktivoituu aivojen muistamisen ja loogisen ajattelun osa, jolloin se voi oppia asioita hyvin. Distressissä aivojen taistele tai pakene -osa aktivoituu, jolloin opitaan hyvin negatiivisia asioita, mutta muutoin oppiminen on heikompaa, etenkin kun kyse on monimutkaisemmasta toiminnasta. Opetusvaiheessa on siis huolehdittava, ettei koira ole liian kiihtynyt, jos oppimisesta halutaan tehdä tehokasta.

Stressin luokittelua

Stressi voidaan luokitella keston ja laadun mukaan. Stressi voi olla akuuttia eli lyhytaikaista, jolloin se on reaktio jännittävään, kiihdyttävään tai pelottavaan tilanteeseen. Tällöin stressi edistää sopeutumista esim. pelottavassa tilanteessa siten, että koira on valmis joko hyökkäämään tai puolustautumaan (fight or flight -reaktio). Innostavassa tilanteessa koira on valmis toimimaan nopeasti, se on virittynyt ja tarkkaavainen, jolloin sen suoritus paranee (esim. saaliin perään lähteminen).

Krooninen stressi tarkoittaa sitä, että stressitila on jäänyt päälle. Se voi syntyä joko lievästä jatkuvasta stressistä (esim. huonot elinolosuhteet), jonkin stressaavan tilanteen jatkuessa pitkään (esim. koira on vierassa paikassa hoidossa, jossa se ei koe oloaan hyväksi) tai akuuttien stressitilanteiden toistu-

si, esim. koira on ylikiihtyneessä tilassa eikä pystykään enää toimimaan järkevasti (esim. koira kiihtyy liikaa noutotilanteessa eikä pysty enää olemaan ollenkaan aloillaan eikä onnistu noudoissakaan). Kyse voi olla myös siitä, että koiralta vaaditaan suoritusta, johon se ei tunne pystyvänsä (esim. vaaditaan koiralta paikallaoloa, mutta se ei kiihtymystilaltaan pysty siihen). Krooninen stressi on myös distressiä.

Sopiva stressi

Koiran elämästä ei voi poistaa kaikkea stressiä eikä se ole tarkoituskaan. Elämään kuuluu aina jonkinlainen stressi, koska moni tilanne ja asia vaativat lievää stressitason nousemista. Esim. oppiminen aiheuttaa lievää stressiä ja jokainen koira oppii läpi elämänsä erilaisia asioita. Stressitason pitää pysyä sellaisena,

Stressinsietokyky

Koirien stressinsietokyky vaihtelee. Siihen vaikuttavat mm. perimä, persoonallisuus, elämäntapahtumat ja ikä. Perinnöllisyyden osuus vaikuttaa etenkin koiran temperamenttiin, joka yhdessä kokemusten kanssa muodostaa koiran persoonallisuuden. Persoonallisuuspierteisissä on eroja rotujen ja yksilöiden välillä. Stressin kannalta tärkeitä piirteitä ovat mm. pelokkuus, aktiivisuus ja impulsiivisuus, joiden voimakkaat ilmenemiset liittyvät aina stressiin (esim. koira, joka pelkää, on väistämättä stressaantunut). Jos koira on luonteeltaan erittäin aktiivinen, nopeasti innostuva ja impulsiivinen, sillä on suurempi riski olla stressaantunut kuin koiralla, joka on rauhallinen ja hillitsee itsensä hyvin.

Emän (ja isän) vaikutusta jälkeläisiin on tutkittu myös stressiherkkyden osalta. Yleisesti tutkimuksissa on havaittu, että emän hyvän hoivan merkitys on suuri jälkeläisten stressiherkkydenkin osalta. Samoin emän tiineydenaikainen stressi vaikuttaa pentuihin negatiivisesti (esim. oppiminen ja keskittymiskyky). Stressitason tulisi olla sikiöaikana ja aivan elämän alkuvaiheilla matalan, jotta aivot kehittyisivät stressiä hyvin sietäväksi.

Pentujen varhainen käsittely, joka aiheuttaa niille vain lievää stressiä sekä mahdollisesti lisää emän hoivaavaa käyttäytymistä pentuja kohtaan, voi olla hyödyksi pentujen kehittymisen kannalta. Ns. bio sensor -ohjelma on kehitetty tätä varten. Lisäksi pennulle pitää tarjota etenkin sosiaalistumiskaudella

Koiran elämässä tulisi olla paljon asioita, joista se saa mielihyvän kokemuksia. Tällöin sen mieliala on positiivinen, joka osaltaan vähentää stressiä. Etsiminen, nenätyöskentely, sopiva leikkiminen ja ihmisen kanssa oleminen ovat asioita, joista useimmat koirat pitävät. Paljon mukavia asioita – vähemmän ikäviä kokemuksia ja tuntemuksia.

©Juho Pajari

hyviä kokemuksia erilaisista asioista turvallisesti, jotta se tottuu näihin.

Stressitekijät

Kaikki, mikä saa koiran jännittyneeksi, vihaiseksi, kiihtyneeksi, pelokkaaksi tai ahdistuneeksi, eli horjuttaa koiran tasapainotilaa, voidaan laskea jonkinlaiseksi stressitekijäksi. Koirayksilöt reagoivat stressitekijöihin eri tavalla eikä reaktiota voi tietää, ellei ko. koiraa tunne.

Ihmisen toiminta tai toimimattomuus on yksi merkittävistä tekijöistä, miksi koira stressaa. Koiralla voi olla liikaa tekemistä, esim. harrastetaan ja koulutetaan koiraa useasti viikossa ja palkitaan kiihdyttävillä palkkioilla. Se voi saada liian vähän liikuntaa tai liikunta on liian rankkaa sille. Se voi elää epälaajityypillistä elämää, esim. eristyksissä laumastaan/ihmisistä (eroahdistuskoirat voivat kokea lyhyetkin erot voimakkaina erottamisina laumastaan), ei saa käyttää hajuaistiaan jollain tapaa päivittäin, ei

pääse tekemään rodunmaisia asioita tai sen ruokinta tapahtuu liian ”tylsästi” (= kuppi nenän eteen ja 10 s ruokailu). Omistaja voi kohdella koiraa huonosti, käyttää usein rankaisuja tai moitteita, kouluttaa koiraa niin, että koira ei onnistu tehtävissä jne.

Uudet asiat, joihin koira ei ole tottunut, voivat myös stressata koiraa. Samoin muut asiat, joihin sitä ei ole totutettu (esim. erilaiset äänet, paikat, pinnat tai kulkuneuvot). Jotkut koirat stressaavat vieraita ihmisiä tai koiria.

PITKÄÄN KESTÄNYT TAI VOIMAKAS STRESSI	LYHYTAIKAINEN TAI LIEVÄ STRESSI
<p style="text-align: center;">DISTRESSI</p> <p style="text-align: center;">KAUHU PANIIKKI</p> <p style="text-align: center;">PELKO VIHA</p> <p style="text-align: center;">AHDISTUS JÄNNITYS</p> <p style="text-align: center;">EPÄTOIVO SURU</p> <p style="text-align: center;">EPÄVARMUUS LEVOTTOMUUS</p> <p style="text-align: center;">MIELIPAHA PETTYMYS</p> <p style="text-align: center;">TYLSISTYMINEN</p>	<p style="text-align: center;">EUSTRESSI</p> <p style="text-align: center;">HELPOTUS KIIHTYMYS</p> <p style="text-align: center;">ODOTUS FLOW</p> <p style="text-align: center;">MIELIHYVÄ ILO</p> <p style="text-align: center;">HALLINNAN TUNNE KIINTYMYS</p> <p style="text-align: center;">KIINNOSTUS ONNELLISUUS</p> <p style="text-align: center;">RAUHA LEVOLLISUUS</p> <p style="text-align: center;">RENTOUS</p>

Mitä stressaavassa tilanteessa tapahtuu?

Stressaavassa tilanteessa aivoihin tulee viesti, että jotain kiihdyttävää on tapahtumassa. Aivoista viesti kulkee lisämunuaisiin, jotka alkavat erittää stressihormoneja: adrenaliini ja noradrenaliini muutaman sekunnin sisällä (ns. SAM-systeemi) ja vähän myöhemmin kortisolia (ns. HPA-akseli). Sympaattinen hermosto on aktiivinen ja tämä saa aikaan mm. sydämen sykkeen ja hengitystiheyden kasvamisen, ruuansulatuksen toiminnan laskamisen ja lihasten jännittymisen. Parasymptaattinen hermosto aktivoituu, kun stressi on ohi tai kun ollaan levossa. Jos stressitila jää päälle, parasymptaattinen hermosto ei pääse aktivoitumaan kunnolla, eivätkä ylimääräiset stressihormonit pääse poistumaan verestä.

Stressin merkkejä koirassa

Stressaavassa tilanteessa esiintyy monia merkkejä yhdessä. Millaisia stressin merkkejä koiralla on, riippuu koirasta. Osa koirista ilmentää akuuttia stressiä toiminnallisesti, esim. ovat levottomia, esittävät paljon rauhoittavia signaaleja, naksuttelevat hampaita, ravistelevat, läähättävät, tärisevät tai ääntelevät. Niiden voi olla vaikea olla paikoillaan (esim. kiihdyttävissä tilanteissa) tai ne ovat passiivisia (esim. pelottavissa tilanteissa). Koiralta voi irrota karvaa tai se voi hilseillä. Silmät voivat punottaa ja nenä voi vuotaa.

Kroonisen stressin merkit eivät ole yhtä selkeitä. Siihen voi liittyä ruuansulatusergelmiä, ihovaivoja, autoimmuunisairauden puhkeaminen, yleistä levottomuutta tai jännitty-

neisyyttä, ahdistuneisuutta tai passiivempaa käyttäytymistä. Stressi vaikuttaa immuunijärjestelmää heikentävästi ja stressiä voidaankin pitää eräänlaisena elimistön tulehdustilana (esim. tulehdusarvot nousevat stressaantuneissa). Muisti, oppiminen ja keskittymiskyky heikkenevät.

Stressin purkaminen ja alentaminen

Kun stressitilanne on poistunut, elimistö alkaa purkaa stressiä käänteisen palautemekanismin periaatteiden mukaisesti: stressihormonien määrä veressä alkaa vähentyä. Lyhytkestoisessa stressissä purkureaktiot käynnistyvät nopeasti ja palautuvat nopeasti. Pitkäkestoisessa tai toistuvissa stressitilanteissa purkumekanismi ei pääse toimimaan, jolloin stressihormonien pitoisuus veressä pysyy korkeana ja stressihormoneja voidaan tuottaa liikaa (esim. HPA-akselin toiminta herkiytyy). Kortisolin poistuminen riippuu stressitilanteen pituudesta ja voimakkuudesta sekä yksilöstä, joten se voi pysyä korkealla joko tunteja tai päiviä.

Stressin alentamiseksi täytyy ensin tietää, millaiset tekijät aiheuttavat koiralle stressiä. Arkielämä ja kouluttamiseen ym. liittyvät tekijät kartoitetaan ja mietitään, miten näitä voidaan alkaa säädellä. Tavoitteena stressin alentamisessa on vähentää stressihormonien määrää elimistössä sekä estää turhia hormoni- ja stressitasojen muutoksia. Riittävä palautumisaika stressin jälkeen on välttämätön, koska palautumisjärjestelmät toimivat selvästi stressivastetta eli »taistelujärjestelmää» hitaammin.

Stressin alentamisessa kehitetään koiralle erilaisia stressinhallintakeinoja sekä aktivoidaan parasymptaattista hermostoa. Pennun ja nuoren koiran kohdalla sosiaalistaminen ja onnistuneet käsittelyharjoitukset ovat tärkeitä: totutetaan koira erilaisiin asioihin siten, että se saa itse tutustua niihin omaan tahtiinsa. Pentua tuetaan ja kannustetaan omalla käytöksellä sekä esitetään asiat sille ensin pienillä voimakkuuksilla ja sitten aina voimakkaammin. Kun koira on rauhallinen, sitä palkitaan. Sitä ei pakoteta kohtaamaan asioita, esim. pidetä väkisin paikoillaan, koska tällainen johtaa yleensä passiivisen alistuvaan käyttäytymiseen. Tällainen käytös ei ulospäin ehkä näytä stressaantuneelta, mutta koiran elimistön stressivaste on yleensä aktivoitunut (esim. eroahdistuskoirat, jotka pidetään häkissä, jotta ne eivät tuhoaisi – näillä on tutkittu olevan korkeita stressitasoja, tai koirat eläinlääkärin vastaanotolla).

Koiran elämässä tulisi olla paljon asioita, joista se saa mielihyvän kokemuksia. Tällöin sen mieliala on positiivinen, joka osaltaan vähentää stressiä. Etsiminen, nenätyöskentely, sopiva leikkiminen ja ihmisen kanssa oleminen ovat asioita, joista useimmat koirat pitävät. Paljon mukavia asioita, vähemmän ikäviä kokemuksia ja tuntemuksia.

Stressaaviin tilanteisiin tulisi opettaa järkeviä toimintamalleja, joita koira voi tehdä stressaamisen sijasta. Ne opetetaan ensin rauhassa ja erittäin hyvin, paljon toistoja ja palkkioita. Sitten niihin lisätään häiriöitä ja vähitellen nämä siirretään stressaaviin tilanteisiin.

Esim. koira kiihtyy autosta poistuessaan. Opetetaan koiralle hyvä paikallapysyminen kotona sisällä ensin ilman häiriöitä ja sitten häiriöiden kanssa. Sitten aletaan vaihdella paikkaa, jossa koira tekee paikallaoloa (myös häiriöiden kanssa) ja siirretään lopulta tämä autosta poistumiseen. Jos oikeat toimintatavat on opetettu jo ennen kuin koira osaa käyttäytyä ”väärin” ja stressaantuneesti, on prosessi helpompi. Ei koirakaan halua tuntea liiallista stressiä, joten senkin on helpompi olla, kun se tietää, mitä sen kuuluu tehdä (ja asia on vielä opetettu siten, että se on koirasta mukavaa).

Ennakointi on hyvä tapa estää stressaantumista: ei viedä koiraa sellaisiin tilanteisiin, joissa se varmuudella stressaantuu liikaa ja joissa sillä ei ole mitään järkevää toimintamallia. Ärsykkeiden voimakkuuden vaiheittainen lisääminen on järkevämpää kuin se, että koira kiihtyy liikaa ja se pahimmillaan oppii nopeasti kiihtymään ko. tilanteessa. Esim. halutaan, että koira istuu paikoillaan, kun damia heitetään -> aloitetaan siitä, että dami on esillä ja koira pysyy paikoillaan – dami liikkuu vähän – dami liikkuu paljon – damia heitetään vähän – dami lentelee miten sattuu. Lisäksi koiralle pitää olla opetettuna haluttu asia huolellisesti (= paljon onnistuneita toistoja) ennen kuin voidaan olettaa, että koira voi tehdä sen kiihdyttävässä tilanteessa.

Rauhoittumisen opettaminen sekä keskittymisharjoitukset ovat hyviä helposti kiihtyvälle koiralle. Opetetaan koira esim. makoilemaan lähellä ja palkitaan koiraa satunnaisesti ruualla tästä. Ruoka on stressaantuneille koirille hyvä sen takia, että syöminen aktivoi parasympaattista eli rauhoittavaa hermostoa. Keskittymisharjoituksina toimivat kontaktiharjoitukset sekä erilaiset pitkäkestoiset tehtävät (esim. namietsintä maasta tai jäljestäminen). Lisäksi koiran voi pyytää esim. istumaan hetken ennen kuin se saa tehdä jotain itselleen mieluisaa. Myös ns. luopumisharjoitukset ovat hyvä tapa saada koira keskittymään ja samalla se joutuu laskemaan stressitasoaan. (Rauhoittumisesta on julkaistu aiemmin artikkeli Flattiviestin numerossa 1/2019 ja Luopumisesta Flattiviestissä 4/2018 – toim.huom.)

Ruuan antaminen hitaalla tavalla ja pureskeltavan lisääminen ruokavalioon toimivat myös hyvin stressin alentajina. Puruluut, syöminen aktivointilelusta (esim. kong-lelusta) ja muu virikkeellistävä ruokkiminen toimivat joillekin hyvin stressin alentajina.

Liikunnan tulisi olla mieluummin tasaista ja pitkäkestoista kuin kiihdyttävää spurttailua. Liikunta lisää mielihyvähormonien määrää elimistössä sekä rakentaa uusia stressihormonireseptoreita aivoihin. Hierominen ja venyt-

tely auttavat paitsi stressin alentamisessa myös lihaksiston rentouttamisessa ja huollossa.

Lopuksi

Stressiä aiheuttavat sellaiset asiat, jotka muuttavat suuresti koiran tunnetilaa tai jotka koko ajan vaivaavat koiraa. Stressiin voi vaikuttaa muuttamalla koiran elinolosuhteita, etsimällä stressaavat tekijät ja yrittämällä poistaa tai välttää niitä. Lisäksi mietitään, miten stressiä voidaan vähentää ja purkaa stressaavan tilanteen jälkeen.

– Pipa Pärssinen

Kirjoittaja Piritta, eli Pipa Pärssinen on oululais-kannuslainen koiraharrastaja. Hän opettaa sekä teoriaa että käytäntöä kennelaineissa Kannuksen maaseutuopiston kennelinjalla. Kouluttamisen lisäksi hän on kiinnostunut eläinten käyttäytymisestä, luonteista, kognitioista, jalostuksesta ja ruokinnasta. Pipalla on ollut flatteja vuodesta 1994. Hän harrastaa flattiensa kanssa monipuolisesti eri lajeja (toko, agility, nome, mejä, pk). Lisäksi koirat puuhailevat työn puitteissa home-etsintää sekä pääsevät mukaan metsälle. Pipa toimii myös tottelevaisuuskokeiden ylituomarina, sekä Suomen Kennelliiton toko-työryhmässä.

Pennun ja nuoren koiran kohdalla sosiaalistaminen ja onnistuneet käsitteilyharjoitukset ovat tärkeitä: totutetaan koira erilaisiin asioihin siten, että se saa itse tutustua niihin omaan tahtiinsa. Pentua tuetaan ja kannustetaan omalla käytöksellä sekä esitetään asiat sille ensin pienillä voimakkuuksilla ja sitten aina voimakkaammin.

Taipumuskokeen historiaa osa 3

Taipumuskokeet 1969 - 1983

Flattiviestin numeroissa 4/2018 ja 1/2019 historiakatsaus tehtiin nykypäivästä taaksepäin ja tämä on viimeinen osa = Mistä kaikki alkoi. Ensimmäisestä taipumuskokeesta on tulevana syksynä 21.9.2019 kulu-
nut 50 vuotta. Mielestäni tämä on hieno saavutus, kun mietimme, että noutajia on Suomessa ollut varmojen tietojen mukaan vasta vuodesta 1957 ja varsinainen noutajien yhdistystoiminta on aloitettu 1963. Ensimmäinen koe oli täysin erilainen kuin se, mitä se on ollut vuodesta 1984 eteenpäin ja josta useilla lukijoista on kokemus.

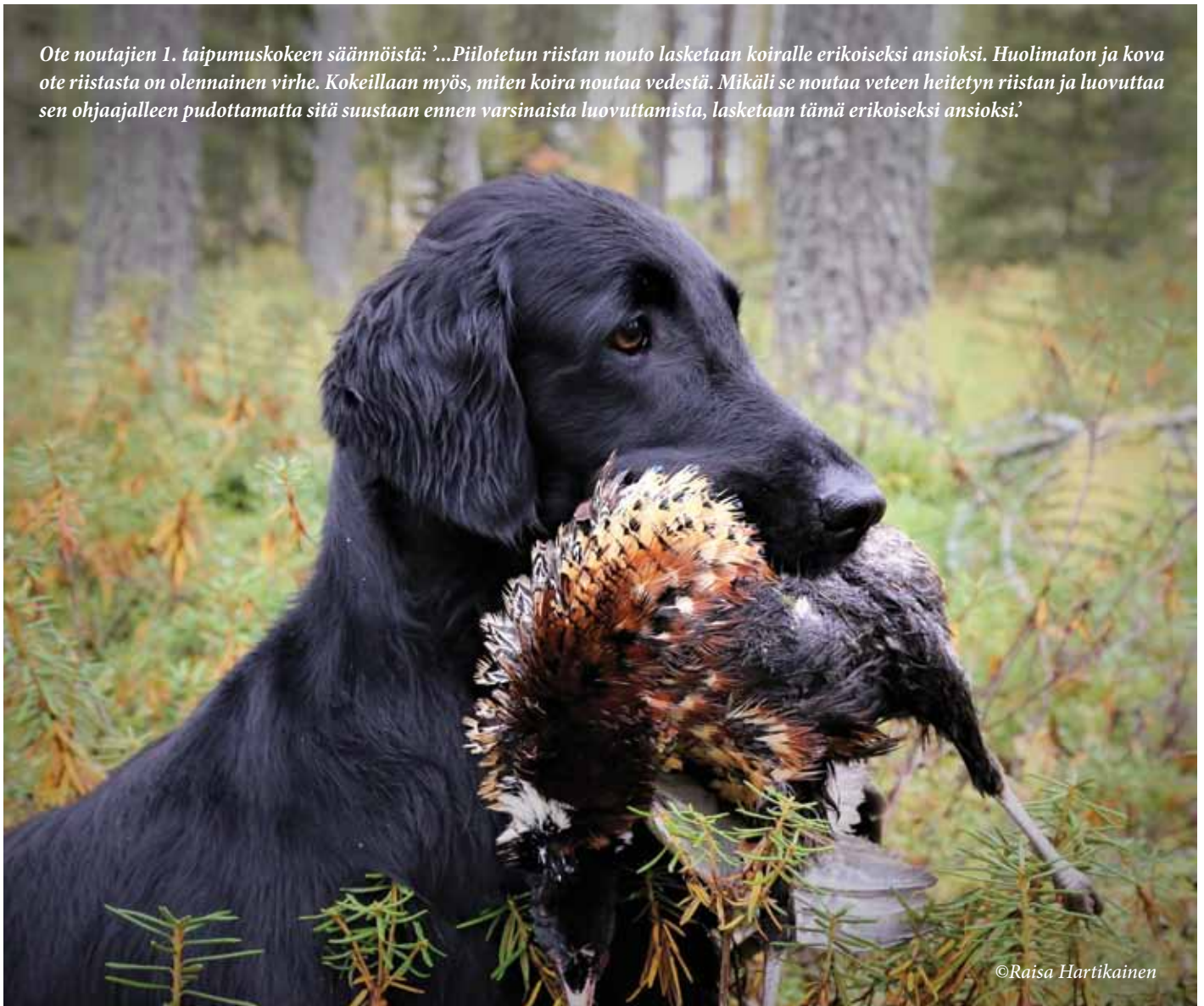
Itse olen osallistunut 2 koiralla kokeeseen, jossa arvosteltiin vuosina 1969 – 1983 olleilla tottelevaisuuspainotteisilla säännöillä. Niillä säännöillä olen myös saanut taipumuskoetuomarikoulutukseni (valmistuin keväällä 1983), eli olen tällä hetkellä ainoa arvostelva tuomari, joka on koulutettu vanhoilla säännöillä. Kouluttajanani silloin toimi nykyinen SNJ:n kunniapuheenjohtaja Kenneth Kankkunen ja asiat olivat hyvin toisenlaisia verrattuna tähän päivään.

Ensimmäisiin kokeisiin mallia Tanskasta

Taipumuskokeiden suunnittelu lähti siitä, kun Aatos Wuorimaa (mm. SNY:n pj 1971, spanieleiden taipumuskoetuomari, NOU-, NOME- ja MEJÄ-tuomari, kultaisten kasvattaja) kävi Tanskassa tutustumassa noutajien kokeisiin 1960-luvun lopulla. Suomen ensimmäiset noutajien taipumuskokeet pohjaavatkin Dansk Retriever Klub (DRK:n) 10/1968 voimaan astuneisiin taipumuskoesääntöihin, joissa vesityöskentelyyn kiinnitettiin hyvin vähän huomiota. Meillä vesityöskentely sen sijaan haluttiin mukaan sääntöihin, ja pisteytystäkin muokattiin meillä hieman toisenlaiseksi kuin tanskalaisissa säännöissä.

Aatos Wuorimaa oli ennen noutajapuolelle siirtymistään aktiivinen spanieli-ihminen ja ajatteli, että myös noutajille oli saatava rodunomainen koe, millä mitata noutajien metsästysominaisuuksia. Tanskassa on Englannin jälkeen pisimmät perinteet noutajakoira-toiminnassa Euroopassa, joten malli haettiin Tanskasta. Faktatietoja siitä, miten Aatos Wuorimaan koulutus taipumuskoetuomariksi tapahtui, en ole

Ote noutajien 1. taipumuskokeen säännöistä: '...Piilotetun riistan nouto lasketaan koiralle erikoiseksi ansioksi. Huolimaton ja kova ote riistasta on olennainen virhe. Kokeillaan myös, miten koira noutaa vedestä. Mikäli se noutaa veteen heitetyn riistan ja luovuttaa sen ohjaajalleen pudottamatta sitä suustaan ennen varsinaista luovuttamista, lasketaan tämä erikoiseksi ansioksi.'

©Raisa Hartikainen

löytänyt. Todennäköisesti tämä tapahtui niin, että SKL-FKK myönsi hänelle lisätuomaripätevyyden, koska hän jo toimi metsästyskoirien jäljestämiskokeiden ylituomarina (1967) ja spanieleiden taipumuskoe-tuomarina (1966)

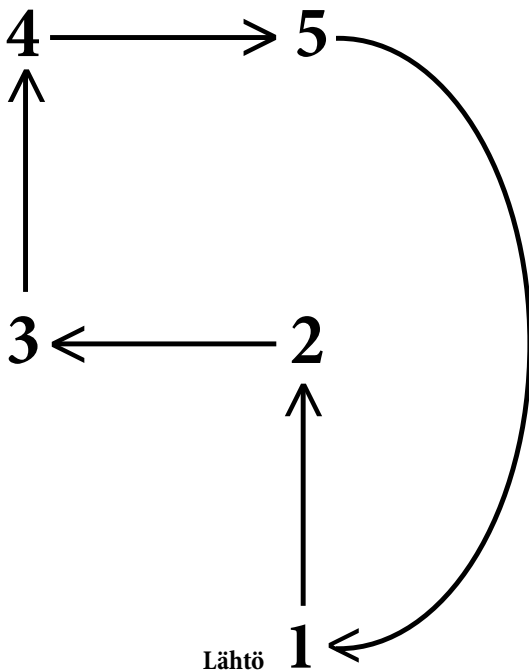
Suomen Retrieveryhdistys r.y

- Järjesti ensimmäiset noutajien taipumuskokeet 21.9.1969 Porvoossa, Kiialan kartanolla.
- Taipumuskokeessa arvostellaan noutajien luonnetta ja sitä, onko koiralla edellytyksiä koulutettavaksi pienriistan talteenottoon ja noutajien metsästyskokeeseen.
- Tavoite on pysynyt samana, mutta mittaamistapa on vuosikymmenten saatossa muuttunut.
- Ensimmäiset taipumuskokeet olivat hyvin tottelevaisuuspainotteiset.

Otteita ohjeesta ensimmäisen noutajien taipumuskokeen suorittamiseksi + osia säännöistä.

Tottelevaisuus ja ammunnankestokyky

Taipumuskokeen tottelevaisuusosuuden liikkumiskaavio vuonna 1969.

'Pisteestä 1 -> 2 koira seuraa hihnassa (n. 25 metriä). Pisteestä 2 -> 5 koira seuraa vapaana. Matkan varrella tuomari kommentaa kerran, pari SEIS, jolloin koiran on pysähdyttävä ohjaajan käskystä vierelle. Kaikkien pisteiden välimatka on 25 metriä. Pisteessä 5 koira komennetaan maahan tai istumaan ja ohjaaja palaa lähtöpisteeseen = 50 metrin päähän. tuomarin luvalla ohjaaja kutsuu koiran luokseen.'

Tottelevaisuuden jälkeen ohjaaja siirtyy 2 - 3 metrin päähän koirasta jonka jälkeen ammutaan laukaus, ei kuitenkaan lähempänä kuin 5 metriä koirasta. Koira ei saa reagoida aristellen laukaukseen.

Noutaminen ja riistankäsittely

Ohjaaja seisoo lähtöpisteessä koira kytkemättömänä sivullaan maassa tai istumassa. Hän heittää noudettavan riistan vähintään 15 metrin päähän pisteen 2 suuntaan, jonka jälkeen hän tuomarin luvalla käskää koiran noutaa riistan. Ohjaaja saa myös piilottaa riistan, mikäli niin

Pisteet		Vähimmäispisteet
Tottelevaisuus	0-10	6
Ammunnankestokyky	0-5	3
Nouto maalta	0-5	3
Nouto vedestä	0-5	3
Laahausjälki	0-10	6
Riistankäsittely	0-5	3
max pisteet	40	24

Palkintopisteet		
1. palkinto 34-40	2. palkinto 29-33	3. palkinto 24-28

Alkuperäisissä mallisäännöissä koira palkittiin, jos se oli saanut vähintään 24 pistettä eikä yhtään nollasuoritusta. Asia oli kirjattu seuraavalla tavalla: ”Jokainen osa-alue pisteytetään. Muotovalion arvon saamiseksi noutajan on suoritettava taipumuskoe hyväksytysti eli se ei saa saada mistään nollaa. Päästäkseen osallistumaan metsästyskokeisiin koiran täytyy ylittää tietty vähimmäispistemäärä ja tulla palkituksi. Jos kokonaispistemäärä jää alle 24 pisteen, koira ei palkita, mutta voidaan hyväksyä.”

haluaa. Tällöin on koiran jäätävä paikalleen joko istuen tai maassa maaten sillä välin, kun ohjaaja käy piilottamassa riistan vähintään 15 metrin päähän. Ohjaajan palattua koiran luo hän käskää tuomarinluvalla sen noutaa riistan. Piilotetun riistan nouto lasketaan koiralle erikoiseksi ansioksi. Huolimaton ja kova ote riistasta on olennainen virhe. Kokeillaan myös, miten koira noutaa vedestä. Mikäli se noutaa veteen heitetyn riistan ja luovuttaa sen ohjaajalleen pudottamatta sitä suustaan ennen varsinaista luovuttamista, lasketaan tämä erikoiseksi ansioksi. Riistana käytettiin lähinnä fasaaneja. Vesinoutoon käytettiin sorsia tai lokkeja.

Laahausjälki voitiin vetää sulatetulla pakastekanilla, mutta jäljen päähän jätettiin vasta tapettu kani. 100 metrin laahausjälki tehtiin myötätuuleen yhdellä 90 asteen kulmalla. Koira sai jäljestää joko taluttimessa, jonka piti olla vähintään 5 metriä pitkä, tai kytkemättömänä. Sääntöjen mukaan jälki voitiin myös vetää linnulla. Näin luki tuomarikokouksen muistiossa 4.12.1973 - tätä ei koskaan kuitenkaan tehty.

Ensimmäiseen taipumuskokeeseen Kiialan kartanolla osallistui viisi noutaja, joista kaksi hyväksyttiin. Vain Kenneth Kankkusen ohjaama labradorinnoutaja palkittiin, ja se sai luvan osallistua Kennelliton seuraavana vuonna hyväksymiin Suomen ensimmäisiin noutajien metsästyskokeisiin (kuva pöytäkirjasta seuraavalla sivulla).

Tuomarikertomus:

”Suomen Retrieveryhdistys – Finlands Retrieverförening ry oli järjestänyt noutajien ensimmäiset taipumuskokeet 21.9.1969 Porvoossa Kiialan kartanon mailla. Maasto oli erittäin sovelias, ja vaikkakin vesikoe jouduttiin suorittamaan eri paikassa kuin muut osasuoritukset, se ei mitenkään haitannut kokeitten kulkua. Koska kokeet, kuten sanottua, olivat ensimmäiset laatuaan Suomessa, oli pelättävissä, ettei kaikki sujuisi kitkattomasti. Pelko osoittautui kuitenkin aiheettomaksi, sillä mitään suurempia kömmähdyksiä ei sattunut. Jos jotakin pientä menikin vikaan, asiat selvisivät mukavasti osanottajien ja järjestäjien suhtautuessa niihin rauhallisesti ja yhteisymmärryksen vallitessa Niin juuri pitää ollakin – urheiluhenkä ei saa kovassakaan kilvassa unohtaa.”

”Kokeisiin osallistui viisi labradorin noutajaa, joista Tekla i Vassen hyväksyttiin, mutta ei palkittu (23 pistettä ei 0), ja Diant Dobrudden Breydon hyväksyttiin (33 p) ja palkittiin II palkinnolla. Jälkimmäinen on siis valmis jatkamaan noutajien metsästyskokeisiin, kunhan Kennelliiton valtuusto on näiden säännöt virallisesti hyväksynyt. Kaikille kolmelle hylätylle koiralle oli yhteistä, etteivät ne suoriutuneet maalta noudosta. Sen lisäksi tuotti tottelevaisuus nollan kahdelle. Nouto vedestä sen sijaan onnistui kailkilla. Täytynee näin todetakin, että noutaja luontunee vaistonvaraisesti vesityöskentelelyyn, mutta maalta noutoon on koulutettaessa keskittyvä vakavammin. Huomioon ottaen, että kyseessä olivat ensimmäiset kokeet ja 40 % koirista hyväksyttiin taipumuskokeessa 20 % saadessa jopa II palkinnon, on todettava, että tulos oli rohkaiseva.

Kuten arvata saattaa tilaisuuteen oli saapunut jonkin verran yleisöäkin, joka kiinnostuneena seurasi kokeitten kulkua kauniissa ja kirkkaassa syysässä. Suuret kiitokset tilanomistaja G. Ehrnroothille sekä rouva Christina Ehrnroothille, jotka sallivat yhdistyksen järjestää kokeen Kiialan kartanon mailla, samoin kuin riistanhoitaja Korhoselle, joka hankki linturiistan.”
Helsingissä syyskuun 30 pnä 1969, Aatos Wuorimaa, ylituomari

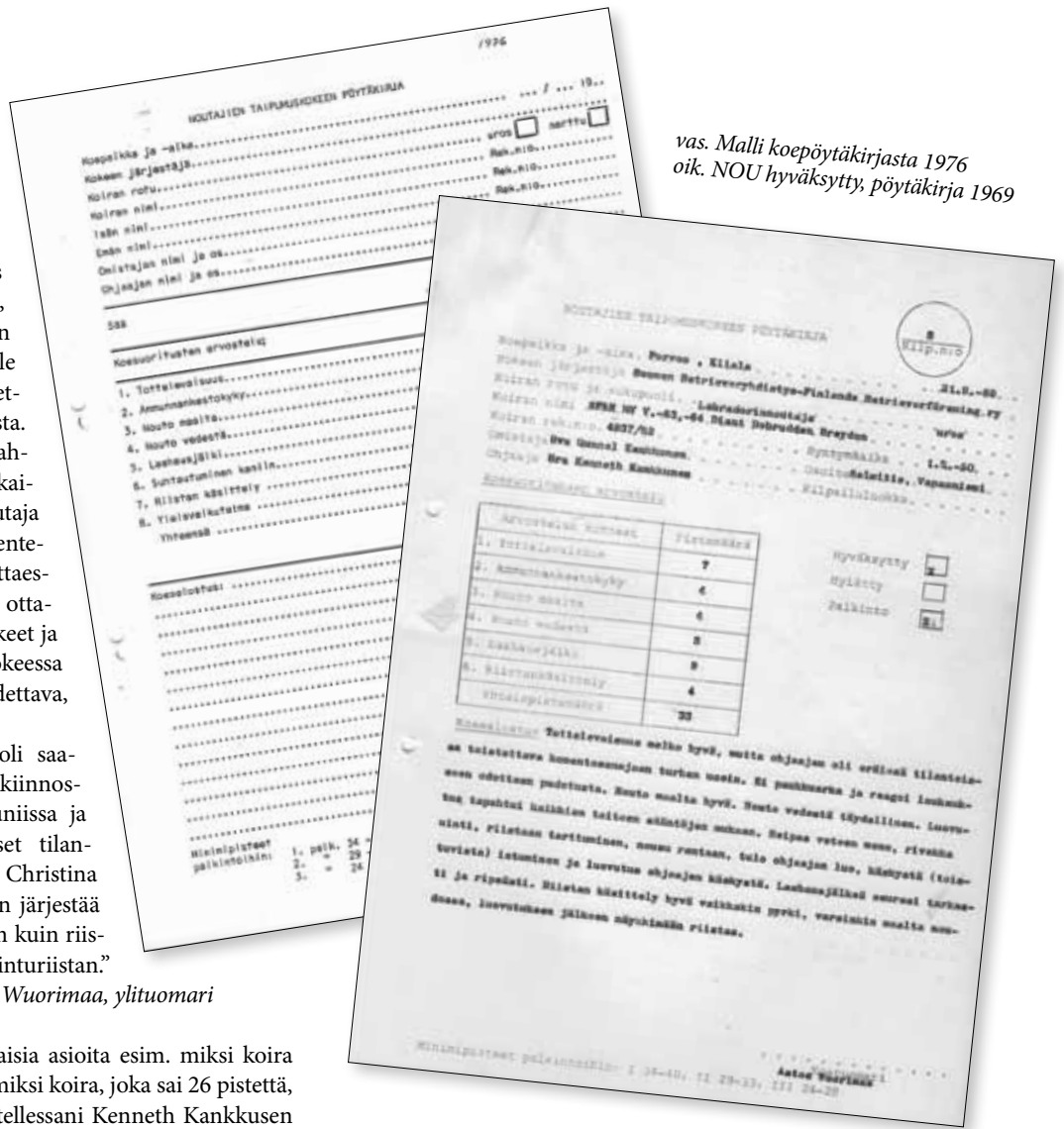
Papereita lueskellessani ihmettelin erilaisia asioita esim. miksi koira joka sai 23 pistettä, voitiin hyväksyä ja miksi koira, joka sai 26 pistettä, hyväksyttiin, mutta ei palkittu. Keskustellessani Kenneth Kankkusen kanssa ja luettuani vanhoja kokouspöytäkirjoja selvisi, että tämä oli ollut tulkintavirhe, joka tapahtui ensimmäisenä vuotena ja joka korjattiin 1974.

Erästä Kennelliiton koepöytäkirjasta löysin myös huomautuksen, että Kalevi Kosonen arvosteli maa-osuuden ja Aatos Wuorimaa vesi- ja jäljestämisosuuden kokeessa 3.9.1972. Tällainen käytäntö johtui varmasti vain jostain poikkeavasta syystä.

Suomen Muotovalioon oikeuttavat kokeet

1972 - Ennen taipumuskokeita noutajat hakivat muotovalion arvoon tarvittavan käyttökoetuloksen spanieleiden taipumuskokeesta ja metsästyskokeiden jäljestämiskokeesta (MEJÄ:stä), mutta SKL-FKK:n valtuuston kokouksessa 16.12.1972 hyväksyttiin myös tämä koemuoto muotovalion arvoiseksi käyttökoetulokseksi.

1983 - Markku Santamäki ehdotti, että taipumuskoe olisi ainoa koemuoto, jonka perusteella noutajille voitaisiin myöntää muotovalion arvo. Kennelliitossa ehdotus hyväksyttiin ongelmitta, ja näin tai-

vas. Malli koepöytäkirjasta 1976
oik. NOU hyväksytty, pöytäkirja 1969

pumuskokeesta tuli ainoa rodunomainen koe, joka oikeutti saamaan muotovalion arvon.

Koesuoritusvaatimusta muotovalion arvoa varten on varsinkin kultaisten noutajien puolella aikaisempina vuosina useampia kertoja yritetty saada pois, mutta onneksi tämä ei ainakaan vielä ole onnistunut.

Yhteenveto

Taipumuskokeemme on kulkenut pitkän taipaleen. Jostain on aina aloitettava ja tällaiset säännöt tehtiin silloin 1969, sillä tietämyksellä ja koiramateriaalilla mikä Suomessa silloin oli. Vuosien varrella on kuitenkin löytynyt ihmisiä jotka ovat todenneet, että asioita pitää kehittää. Sääntömuutos vuonna 1984 oli iso askel toisenlaiseen toimintamalliin ja jonka kautta alkuperäisen taipumuskokeen toimintamalli ja arvostelu muuttui todella radikaalisesti. Näitä uusia sääntöjä mietittiin, kehitettiin ja muokattiin moneen otteeseen ja vaikka ne ovat siittäkin ajasta muutettu, runko on pysynyt hyvin samana vuodesta 1984.

Kiitos! - Tobina Nyman

Kirjoittaja Tobina Nyman on aktiivisesti noutajien parissa vuodesta 1969 tähän päivään saakka toiminut pitkän linjan noutajien taipumus- ja metsästyskokeiden tuomari. Hän on pitkän tuomariuransa aikana kuulunut noutajien metsästyskokeiden tuomarineuvostoon ja ollut luomassa Suomeen taipumuskokeiden sääntöjä. Hän on arvostellut noutajien kokeissa kaikissa pohjoismaissa, ollut järjestämässä ensimmäisiä noutajien pohjoismaiden mestaruuskokeita ja toiminut Suomen joukkueen johtajana useaan otteeseen eri euroopan maissa. Vuosien varrella monet taipumuskoetuomarit ovat valmistuneet hänen johtamaltaan tuomarikursuilta. Hänellä on ollut labradorin noutajia ja kultaisia noutajia lähes viidensyksen vuoden ajan ja hän kasvattaa labradoreja kennelnimellä Chilihunters. Pitkän yhdistysuransa hän on luonut Suomen Noutajakoirajärjestössä. Hän on koennut ja kirjoittanut tietokirjan suomalaisesta noutajatoiminnasta nimellä "Noutajat 1963 - 2013". Hän on Suomen noutajakoirajärjestön kunniajäsen.

21-22

SYYSKUUTA

2019

Koria, Kouvola

Tuomarit

Näyttelyosuus

Kirsi Nieminen (Juniori)

Anett Finng (Kisälli)

Koeosuus

Lotta Vuorinen (Juniori)

Tobina Nyman (Kisälli)

JUNIORI MESTARUUS & FLATTI KISÄLLI

Kuva: Juho Pajari

Juniorimestaruus on epävirallinen koe alle 24 kk vanhoille sileäkarvaisille noutajille.

Kisälli on virallinen NOME-B-koe alokasluokassa.

Lauantaina 21.9. on sekä Juniorimestaruuden että Kisällin näyttelyosuus. Tämän jälkeen siirrytään maastoon koeosuuteen.

Kisällikoe jatkuu sunnuntaina 22.9.
Huom! Startti vain yhtenä päivänä.

Ilmoittautumiset

17.8.-7.9.2019

koekalenteri.snj.fi

Tervetuloa Korialle!

Tiedustelut:

Piia Piiparinen

puh. 040 8314848

16-18

ELOKUUTA

2019 FLATTI MESTARUUS

Raasepori

Kuva: Juhon Pajari

Tuomarit

Riitta Niemelä (näyttely)

Vesa Turunen (AVO)

Tobina Nyman (VOI ja AVO)

Andreas Josefsson (VOI ja AVO)

Finaali:

Tobina Nyman

Andreas Josefsson

Lauantaina 17.8. aloitetaan näyttelyosuudella, jota seuraa virallinen NOME-B-koe AVO-luokassa ja VOI-luokassa. Tarvittaessa koeluokat aloitetaan jo perjantaina.

Sunnuntaina 18.8. flattimestaruus huipentuu finaalin.

Ilmoittautumiset

5.7.-26.7.2019 koekalenteri.snj.fi

Osallistujille on varattu majoituskiintiö Kylpylähotelli Päiväkummusta www.paivakumpu.fi. Käytä varatessasi koodia "FLATTI".

Tervetuloa Raaseporiin!

Tiedustelut:

Antti Tarkkala antti.tarkkala@umn.fi

PM-kisat käydään Norjassa

Sileäkarvaisten noutajien PM-kisat mitellään tänä vuonna Norjassa. Koe järjestetään 12.-13.10.2019 Fredrikstenin linnoituksessa Haldenissa, aivan Ruotsin ja Norjan rajalla. Tukholmasta matkaa tulee noin 500 km.

Lauantaina 12.10. käydään epävirallinen joukkuekisa IWT-säännöillä. Sunnuntaina kisataan yksilömestaruudesta, joka on virallinen NOME-B-koe.

Suomen Sileäkarvaiset noutajat lähettää PM-kisoihin kaksi kolmen koiran joukkuetta. Haku aukeaa heinäkuussa. Hakuilmoitus julkaistaan Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n nettisivuilla ja Facebookissa.

Nyt kaikki tuloksia keräämään ja ottamaan revanssi norjalaisista!

<https://retrieverklubben.no/flat/ncfcr-arrangementsinformasjon>

Tarkennuksia edustusjoukkueiden valintasääntöön

Edustusjoukkueiden valintasääntöjä on tarkennettu. Säännöt on hyväksytty hallituksen kokouksessa 13.2.2019.

Jokainen maa saa nykyään lähettää PM-kisoihin useamman joukkueen. Sääntöihin on lisätty, että joukkuejako ratkaistaan rankingin mukaan.

Säännöissä on jo kauan ollut maininta, että myös Pohjoismaiset kokeet huomioidaan. Pistetaulukossa ei kuitenkaan ole ollut kaikkiin tapauksiin selvää ratkaisua. Jatkossa ulkomaisten kokeiden osalta käytetään samaa pisteytystä kuin suomalaisten kokeiden osalta, jos

arvostelu ja palkinnot ovat sovellettavissa. Jos palkintoja ei jaeta, viralliset pohjoismaiset WT-tulokset otetaan huomioon samoin prosentuaalisin pisterajoin kuin suomalaisissa WT-kokeissa. Tanskan NOME-B-kokeen serti ja SA pisteytetään kuten Suomen NOME-B VOI1. Pisteytykseen lisättiin myös uudet KVA-tittelit sekä kaikki SM-kisat, myös A-koe ja WT.

Säännöt ja pisteytys ovat kokonaisuudessaan luettavissa osoitteesta www.flatti.net/jarjesto/saannot/edustusjoukkue-valinnat

- Minsu Rauramo

Pirkko Oinosen muistolle

2.4.2019 yllättävä ja järkyttävä suru-uutinen tavoitti meidät. Ystävämme ja pitkän linjan koirakasvattaja menehtyi äkillisesti. Pirkko ehti kasvattaa flatteja yli 20 vuotta. Kasvatustyö alkoi vuonna 1997 hänen upeasta kantanartustaan Jolly-Jambalaysta. Wilma oli useasti näyttelyissä palkittu kansainvälinen muotovalio ja myös koepuolella menestynyt.

Kasvattajana Pirkko oli aina valmis auttamaan sekä neuvomaan, ja oli omistajien tukena koko koiran elämän ajan. Vuosien varrella syntyi useita upeita valioita, harrastuskoiria ja rakkaita perheenjäseniä, joita Pirkko trimmasi, tarjosi hoitopaikan tarvittaessa ja auttoi näyttelyissä sekä kokeissa.

Pirkko oli energinen, tarmokas ja elämäniloinen. Kasvatustyön lisäksi Pirkon sydäntä lähellä oli leipominen ja matkustelu.

Pirkkoa jäävät kaipaamaan perhe, sekä suuri määrä ystäviä ja kasvattien omistajia.

Pirkon läheisinä ystävinä saimme kunnian kirjoittaa tämän tekstin. Yhteisistä vuosista kiittäen:

- Johanna Frimodig, Ilona Sallinen, Janni Kallio ja Virpi Saarnikko

Osanottomme Pirkon läheisille.
Suomen sileäkarvaiset noutajat ry

Tässä sarjassa lähemme kaivamaan rotumme juuria kahden mantereen maaperästä olemattomin johtolangoiin ja hatarin perimätiedoin. Monen suosittun koirarodun historia on loisteliaasti kirjattu jopa yli 2000 vuoden takaa. Museissa on egyptiläisiä ja kiinalaisia veistoksia tai renessanssin mestareiden maalauksia, joista koirat ovat selvästi tunnistettavissa. Me etsimme vain 300 vuoden takaista Kunta-Kintea, joka onnistui lähes tyystin välttämään historiankirjoittajat, maisemamaalarit ja valokuvaaajat arvottoman rakin kaavussa. Kunta-Kintemme oli kaikkien noutajien esi-isä, josta tämän päivän flattikin polveutuu, ja niinpä tämä tarina on samalla kaikkien noutajien tarina – vapaasti oletettuna ja pelottomasti yleistettynä.

Juuret osa 1

Uuteen Maailmaan

1600- ja 1700-luvuilla suuntautui Euroopasta Pohjois-Amerikkaan kasvava siirtolaisvirta ja tavaraliikenne kulki vilkkaasti molempiin suuntiin. Kaikki ovat yhtä mieltä, että matkassa tuli ja meni myös koiria; tuon ajan piha-, metsästys- ja yleiskoiria, jotka lisääntyivät oman terveen harkintansa mukaan kysymättä jalostustoimikunnan mielipidettä. Luomakunta nujersi ne, joita luomakunnan kruunu ei tarvinnut. Hän taas tarvitsi joka paikan höylää, joka haukkui varkaat, piti pedot loitolla, tyhjensi käymälöiden alustat, etsi sala-kaadettavan riistan ja ryöstettävät linnunpesät sekä paljon muuta, jolla raskautettu alustalainen pönkitti suhdanneherkkää talouttaan patruunain ja vasallien puristuksessa.

Mielenkiintomme kohdistuu jatkossa Newfoundlandiin, jonka edustan suurilla hiekkasärkillä (Grand Banks) eurooppalaiset, pääasiassa englantilaiset, ranskalaiset, portugalilaiset ja baskit kalastivat turskaa vielä ennen 1. maailmansotaa. Aikakirjat eivät kerro luotettavasti oliko saaren alkuperäisväestöllä, Beothuk-kansalla kesyjä koiria. Nuo perus-intiaanit suhtautuivat vihamielisesti maahanmuuttajiin ja siirtivät Labradorin mantereelle eurooppalaisen siirtolaisuuden kiihtyessä. Ash toteaa kirjassaan ”Dogs, Their History and Development” (1927), että erään lähteen mukaan Newfoundlandissa ei ollut koiria lainkaan vielä vuonna 1620. Todennäköisimmin saaren koirakanta perustui siitä lähtien siirtolaisten Euroopasta tuomiin koiriin. Siis sekulein mahdollinen populaatio, jonka maailman tehokkain ja armostomin jalostustoimikunta – luonnon valinta – muokkasi noiden karujen seutujen olosuhteisiin sopivaksi noin sadassa vuodessa.

Moni on askarrellut ajatuksella, minkä Euroopan osan koirat ovat dominoineet Newfoundlandin koirakan-
nan syntyä, mutta tässä kohdassa historia peittää jo täysin jälkensä. Siirtolaiset eivät kuuluneet hienostoon, joiden koirat tavattiin ikuistaa omistajansa muotokuvan laitaan, ja yli 300 vuodessa tuon aikaiset eurooppalaiset pihakoirat ovat muuttuneet liiaksi, jotta yhtäläisyyksiä nykyisiin noutajiin voisi varmuudella osoittaa. Ei tosin aivan, sillä värikäs noutajapersoonallisuus Mary Roslin-Williams kertoo kirjassaan ”The Dual-Purpose Labrador” (1969) portugalilaisesta maatiaiskoirasta ”Cão de Castro Laboreiro”, jossa valokuvankin perusteella on tiettyä yhdenmukaisuutta vuosisadan vaihteen labradorien kanssa. Tämä sudenväriseellä brindle-turkilla varustettu mastiffi tunnettiin jo 1800-luvun alussa. Sen sanotaan olevan peräisin Castro Laboreiro nimisestä kylästä ja se on olemassa edelleenkin; vieläpä FCI:n hyväksymänä rotuna. Siis hyvin oletettavaa, että se olisi tullut portugalilaisten kalastajien matkassa Newfoundlandiin 1800-luvulla. **Kuva 2 seur. sivulla**

Olisi kuitenkin virhe julistaa Portugal noutajien alkuperäiseksi kotimaaksi. Ranskalaisilla ja englantilaisilla maatiaiskoirilla on varmasti ollut yhä lisääntyvä osuus kehitysprosessissa. On nimittäin muistettava, että

koiraliikenne jatkui aina 1800-luvun loppuun huolehtien veren vaihdosta. Vilkkain liikenne tapahtui epäilemättä Englannin suuntaan, ja sikäläiset ”vesikoirat” (Water Dogs) ovat todennäköisesti vaikuttaneet voimakkaasti Newfoundlandin koirakantaan. **Kuva 3 seur. s.**

Noutajahistoriassa kahlatessamme törmäämme tuohon hämmentävään harhaan: Labradorin niemimaahan. Tiedättehän sen korkean kalliorannan, jolta Aku Ankka vuonna 1952 löysi kultaisen viikinkikypärän. Ovatko labradorinnoutajat kotoisin Labradorista? Juttu lähti viimeistään liikkeelle ilmeisesti mantsassa reuttaneesta Malmesburyn 3. jaarlista, joka vuonna 1887 kirjoitti ystävälleen uusista koiristaan: ”Kutsumme niitä labradorinnoutajiksi...” Tämä sekoilu antoi

Juuret (Roots) oli Alex Haleyn novellin mukaan vuonna 1977 tehty amerikkalainen TV-sarja, joka pyöri meilläkin 80-luvun alussa. Se kertoo Afrikasta orjaksi Yhdysvaltoihin siepatusta Kunta-Kintestä, jota Haley väitti esi-isäkseen. Myöhemmin sukulaisuus osoitettiin perättömäksi ja novelli plagiaatiksi. Kukaan ei ole vielä osoittanut flattia perättömäksi plagiaatiksi. (KK)

nimen erälle aikamme suosituimmalle koirarodulle, jonka siis oikeastaan tulisi olla newfoundlandinnoutaja.

Erään selityksen tälle paikanmääritysten sekamelskalle löydämme karttakirjaa selailmalla: Newfoundland on nykyisin yksi Kanadan maakunnista ("Newfoundland and Labrador"), johon kuuluu mainitun saaren lisäksi Labradorin niemimaa. Ennen vuotta 1949 se oli Britannian territorio. Jokin osuus noutajien sukupuussa Labradorin niemimaalla saattaa siis olla, sillä muutamat kirjoittajat mainitsevat sen jokin vuosikymmen ennen Malmesburya. On hyvin mahdollista, että koirat ovat ajan mittaan siirtyneet asukkaiden mukana myös mantereelle. Ehkäpä joku tutkija osaa kertoa, mitä nimityksiä ihmiset 1800-luvulla käyttivät noista seuduista; joko tietoisesti tai tietämättömyyttään. Tulee mieleen naapurimme Eesti, jonka nimeksi on meillä ajat sitten vakiintunut Viro, joka taas on Eestin yksi maakunta. Vastaava on voinut tapahtua Englannissa. Miksi muuten niin monet kirjoittajat 1800-luvulla viljelivät sanaa Labradori: Iso Labradorinkoira, Pieni Labradorinkoira, Labradorin Spanieli, St. John'sin

Kuva 2: Cão de Castro Laboreiro. Ilmetty Chessie minun silmissäni. Niillähän on myös joskus brindle turkki.

Kuva 3: Rough Water Dog (Taplin 1803)

Labradori, jne. Ehkä labradorinnoutaja vain kuulosti englantilaisten korvissa paremmalta kuin newfoundlandinnoutaja; vai oliko mantsakirja siihen aikaan erilainen? Mene ja tiedä.

Newfoundlandin koirat

Ensimmäiset tyyppitiedot Newfoundlandilaisista koirista ajoittuvat 1800-luvun alkupuolelle. Ei suinkaan niin, että englantilaiset harrastajat olisivat käyneet itse paikan päällä, vaan kalastuskuunareiden kipparit kertoivat näkemäänsä ja möivät mukavalla voitolla näytteeksi tuomiaan "importtikoiria", mutta tästä lisää myöhemmin.

Muistiinpanot erottavat kolme, jotka jopa viisi päätyyppiä. Kuvaukset ja nimitykset ovat sekavia ja ristiriitaisia kirjoittajasta riippuen. Kaksi tyyppiä on kuitenkin kaikille yhteistä: Varsinainen iso Newfoundlandinkoira ja St. John'sin koira, jota nimitettiin myös pieneksi Labradorinkoiraksi. Ensimmäinen mainitusta kehitettiin sittemmin nykyinen newfoundlandinkoira, joka siten poistuu mielenkiintomme piiristä. Näiden kahden tyyppin väliin sijoittuu muutama tarkemmin määrittelemätön vankarakenteinen, pystyhäntäinen koiratyyppi, jota voimme erään lähteen mukaan yhteisesti nimittää isoksi Labradorinkoiraksi. Kaikki olivat pääasiassa mustia, harvemmin maksanvärisiä, joukossa jokunen kulottunut tai laukakas (black-and-tan) -ilmiö, joka muuten on taas ajankohtainen labradoreissa (1980-luku), mutta ei välttämättä ole perua tuolta ajalta. Myös valkoisia merkkejä esiintyi satunnaisesti. Richardson (1847) ja Stonehenge (1862) kuvaavat eri tyypejä seuraavasti: **Kuva 4**

Kuva 4: Newfoundland-tyyppisiä valio-koiria (Stables 1880). Vasemmanpuoleinen lienee luokiteltavissa isoksi labradorinkoiraksi.

- Varsinainen Newfoundlandinkoira; normaalinrakenteinen, harvoin yli 26–27" (66–69 cm), takkuinen karva ja terävä susimainen kuono.
- Iso Labradorinkoira; edellistä voimakkaampi ja tiiviimpi, säkäkorkeus 28–30" (71–76 cm), lyhyempi kuono ja riippuva ylähuuli, karva karkea ja pitkä.
- Pieni Labradorinkoira eli St. John'sin koira; edellistä pienempi, säkäkorkeus 22–23" (56–58 cm), melko lyhytkarvainen.

Everstiluutnantti Hawker (1830) antaa seuraavan yksityiskohtaisen kuvauksen kahdesta viimeksi mainitusta:

- Varsinainen Labradori ja St. John'sin rotu ovat hyvin erilaisia Newfoundlandinkoira. Ensimmäinen mainittu on hyvin kookas, vahvarakainen, karkeakarvainen, pienipäinen ja kantaa häntäänsä kovin korkealla. Toinen on ylivoimaisesti paras kaikkeen urheilumetsästytykseen. Se on useimmiten musta ja tuskin pointeria suurempi, melko pitkärunkoinen ja siroraajainen. Sillä on syvä kuono ja voimakas pää, karva on lyhyt ja sileä. Se ei kannata häntäänsä yhtä kaartuneena ja se on erittäin nopea juoksija, uimari ja tappelija.

Bewick (1790) kuvailee newfoundlandilaisia koiria jo paljon varhaisemmalla ajalla erittäin kookkaina ja vahvoina, innokkaina uimaan, sukeltamaan ja noutamaan kaikkea, mikä kelluu vedessä sekä erinomaisina vetokoirina. Kalastajat joutuivat nähtävästi hakemaan polttopuunsa kaukaa saaren sisäosista ja tapasivat valjastaa kolme tai neljä koiraa reneen eteen. Ne kykenivät vetämään vaivatta 100–150 kg puutavaraa useita kilometrejä ilman valvontaa. Vietyään puut perille ne palasivat itseksensä metsään hakemaan lisää.

1700- ja 1800-luvulla koirat elivät laumoina Newfoundlandissa ja saivat tulla toimeen miten parhaiten taisivat silloin kun niitä ei tarvittu. Nykyaikaisesta koiranpidosta ei tuolloin ollut puhetta, vaan asukkaille ne olivat lukuisuudessaan arvottomia karjaan verrattuna.

Erään tiedon mukaan koiria oli niin runsaasti jo 1790-luvulla, että niitä alettiin määrätietoisesti vähentää. Smith (1843) arvioi muistiinpanoissaan St. John'sin koiria olleen vähintään 2000. Hoidon ja ruokinnan laiminlyömisestä seurauksena niitä kuitenkin kuoli lamoittain erilaisiin tauteihin, kunnes ne hävisivät – tai oikeammin hävitettiin – lähes kokonaan 1890-luvulla. Vaan ei aivan, mutta siitä lisää jäljempänä.

Nykyisen labradorinnoutajan pioneereihin lukeutuva Arthur Holland-Hibbert, varakreivi Knutsford, lienee onnistunut viimeisenä tuomaan kaksi St. John'sin koiraa kuuluisaan Munden-kenneliinsä 1890. Lähettäessään myöhemmin agentin etsimään lisää ulkosiitosmateriaalia jopa Labradorin (!) rannikolta, eräs paikallinen asukki tiesi kertoa agentille, että ainoa, jolla vielä saattaisi olla kuvattunlaisia koiria on eräs Hibbert-niminen mies kaukana Englannissa. Tietoliikenne on siis ollut hämmästyttävän tehokasta jo tuolloin. **Kuva 5**

St. John'sin koiria on aina kimmallut noutajafriikkien mielissä tavoittamattomana supernoutajana. Kuitenkin jo heinäkuun 3. 1869 ilmestyneessä arvovaltaisessa The Field-lehdessä nimimerkki "Index" arvelee St. John'sin olevan englantilainen risteytys Newfoundlandilaisesta materiaalista, eikä mikään puhdas Newfoundlandissa kehitetty "rotu", ja että 1800-luvun loppupuolen ajan tätä "rotua" vietiin takaisin Newfoundlandiin, missä se lopulta kuoli sukupuuttoon. Tiedämme nyt, että nimim. Index lasketteli ihan omiaan mutta hänen kannanottonsa kuvaa hyvin tuon ajan kritiikitöntä ja asiantuntematonta kirjoittelua. Eikä hän ollut läheskään ainoa. Noutajahistorian harrastaja on todella vaativan paikan edessä yrittäessään harjoittaa lähdekritiikkiä. Arvioidessamme eri tietolähteiden luotettavuutta on muistettava, että 1800-luvulla ei ollut vielä järjestäytyntä kenneltoimintaa,

näyttelyt olivat sattumanvaraisia, "kasvattajat" asuivat hajallaan maaseudulla ja tieto kulki kirjeitse, tai vielä pahemmin – suusta suuhun. Käsitteet, nimitykset ja arviot vaihtelevat seudulta toiselle ihmismielikuvituksen koko asteikon alueella, ja ilman yhteistä mittapuuta tuonaikaisia tietoja on lähes mahdoton asettaa muuhun kuin aikajärjestykseen. Jopa monet kirjoittajat nokittelivat toisiaan väärin käytetyistä rotunimityksistä, ja näin jälkepäin voikin todeta, että samoista "roduista" käytettiin perin erilaisia nimiä ja jopa ristikkäin. Joka haluaa seota lopullisesti voi lukea vaikkapa Nancy Laughton'in kirjaa "A Review of the Flat-coated Retriever" ja Helen Warwick'in "The Complete Labrador"; ehdottomia klassikoita. **Kuva 6**

On mielenkiintoista todeta koirien muiston elävän saarella vielä tänäkin päivänä. USA:n valmistautuessa viettämään itsenäisyytensä 200-vuotisjuhlaa 1976, alettiin jo kaksi vuotta aikaisemmin puuhata Newfoundlandissa alkunsa saaneiden koirarotujen näyttelyä, jonne kutsuttaisiin yksi labradorinnoutaja

ja yksi newfoundlandinkoira maapallon jokaisesta maasta, missä niitä suinkin on. Arvata saattaa, että mielenkiinto oli melkoinen, sillä tuon näyttelyn voittaja saisi vähintään kuolematon maineen. SNY: kin (Suomen Noutajakoira yhdistys, nyk. SNJ) nimesi edustajan: ELL Marjatta Kärkkäisen (nyk. Snellman) labradorinnoutajauroksen Kössi i Vassen, joka oli vuoden 1972 erikoisnäyttelyn Best in Show. Valitettavasti näyttely peruuntui karanteenivaikkeuksien vuoksi – viranomaiset eivät taipuneet erikoisjärjestelyihin edes tällaisen juhlan takia. Lähes yhtä merkittävä hanke virisi hieman myöhemmin Kanadan kennelklubissa, jonka mielestä sileäkarvainennoutaja on syntyperältään kanadalainen rotu ja olisi julistettava Kanadan alkuperäisroduksi. **Kuva 7**

Kuva 6: Newfoundlandilainen "kalakoira" työssään. Päiväämätön kuva lienee aivan 1800-luvun lopulta, koskapa kalastusaluksessa on jo koneellinen vinssi.

Kuva 5: St. John'sin koiria (Stonehenge 1859). Tyypiltään nykyaikaisen flatin ja labradorin välimailla, joskin sen verran lähempänä flatia, että sillä pärjäisi jotenkuten vielä tämän päivän flattikehässä. Piirroksista ei valitettavasti ilmene St. John'sin koiralle tyypilliset valkoiset kuviot.

Kuva 7: St. John'sin sataman puistossa on labradorin ja newfoundlandilaisen patsaat saarella alkunsa saaneiden rotujen muistona.

St.John´sin koiran surkea loppu

1880-luvulla yli 220 000 ihmistä työskenteli saaren kalastuselinkeinossa, jonka päätuote oli kuivattu turska, kunnes yhtäkkiä kukaan Euroopassa ei enää halunnut kuivattua turskaa. (Maistuis tuskin sullekaan?) Saarelaisten elinkeino siis romahti, minkä seurauksena Englannin hallitus päätti aloittaa lammastarhauksen saarella. Tästä alkoi St.John´sin koiran alaslaskenta. Yli 4 500 lammasta raadeltiin hengiltä, mistä syytettiin irrallaan oleivia koiria. Vuonna 1890 Newfoundlandissa astui voimaan asetus lampaiden suojelusta, johon liittyi korkea vero koirille, joita ei käytetty lampaiden laiduntamiseen. Jo vuonna 1885 Englannissa oli raivotaudin torjumisen takia määrätty pitkät karanteenit tuontikoirille. Kaikki tämä yhdessä kalastuselinkeinoon koneellistumisen ja supistumisen myötä tarkoitti, että koiria ei enää tarvittu, niitä ei liioin ollut varaa pitää ja ”importtikoirien” kysyntä Englannissa tyrehtyi. Tästä eteenpäin niitä säilyi vain syrjäisissä kalastajakylissä. Erään tiedon mukaan Buccleuch´in 6. herttua olisi kuitenkin vielä 1930-luvulla tuonut muutamia koiria Englantiin. Varsin uskottavana on pidettävä teoriaa, että koirakannan hupeneminen 1900-luvulla johtui hallituksen politiikasta suorastaan pakottaa syrjäkylien asukkaat muuttamaan suurempiin yhdyskuntiin, jotta palvelut voitiin keskittää. Aivan kuten Sote-Suomessa tänään. Moni auktoriteetti uskoi vielä 1960-luvulla St.John´sin koiran kuolleen sukupuuttoon jo 1880-luvulla, mutta vasta 1970-luvulla alkoi ”rodun” joutsenlaulu. **Kuva 8**

St.John´sin koiran häilyvä olemassaolo oli pienen piirin tiedossa enkä minäkään siitä tiennyt, vaikka seurasin englantilaisia ja amerikkalaisia koiralehtiä 70-luvulla. Nyt netin aikakaudella tämäkin vaihe on tullut yleiseen

tietoon. Yksi, joka tästä tiesi oli kanadalainen biologi ja kirjailija Farley Mowat (1921-2014), joka vietti useita vuosia Newfoundlandissa 60-luvulla. Hänen teoksistaan on suomennettu mm. Älä hukkaa hauku. Noutajahistorian suurimmaksi epäonneksi juuri hän päätti pelastaa St.John´sin koiran sukupuutolta. Mowat oli 60-luvun lopulla saanut haltuunsa Albert-nimisen uroksen, mikä viittaa siihen, että saarella on saattanut vielä tuolloin olla ehkä jokunen tusinakin noita koiria. Jos siis Mowat olisi vaivautunut vähän perusteellisemmin, olisi ”rotu” ehkä säilynyt. Mutta ei. Sitä vastoin Mowat astutti mustan labradorinartun Albertilla ja sai neljä pentua; 2+2, joista narttupennut kuolivat. Tämän jälkeen tarina muuttuu sitten niin villiksi, ettei tiedä mitä uskoa. Wikipedian mukaan kaikilla pennuilla oli Albertin valkoiset kuviot, kun taas Scottie Westfall (retrieverman.net) väittää blogissaan, ettei yhdelläkään ollut valkoista, mistä masentuneena Mowat luopui projektista. Jos asia tosiaan oli kuten Westfall väittää, ja Mowat olisi ymmärtänyt edes jotain värien periytymisestä, tarina olisi ehkä saanut toisenlaisen lopun.

Mowat päätti lopuksi tehdä teatraalisen eleen ja lahjoitti yhden urospennun Kanadan pääministeri Trudeauulle ja toisen Neuvostoliiton pääministeri Kosyginille. Jälkimmäisestä, Punatähti nimeltään, tulikin sitten legenda. Väitetään, että pääsihteeri Breshneville olisi ollut tämän koiran jälkeläinen, ja sen jälkeläinen jopa presidentti Putinilla. Tämä on surullinen tarina siitä, miten yksi romanttinen hölmö voi pilata hyvän homman. Olisipa Mowatilla ollut edes järkeä antaa pennut jollekin kokeneelle noutajakasvattajalle – vaikkapa

minulle. Voisimme nyt todeta Retrievermanin sanoin: ”Kaikki noutajarodut polveutuvat koirasta, joka edelleenkin kävelee maapallolla, nuuskii maata ja heiluttaa saukonhantäänsä, eikä jostain sukupuuttoon kuolleesta eläimestä historian hämäristä.”

Julkaistu aiemmin Flattiviestissä 1982 – 1983 sekä parannettuna painoksena vuosituuhannen vaihteen lehdissä. Uusittu painos 2019. Kirjoittanut Kenneth Kankkunen. Juuret-sarjan osa 2 julkaistaan seuraavassa Flattiviestissä, nrossa 3/2019.

Kuva 8: Kaksi viimeisintä Newfoundlandista löydettyä St.John´sin koiraa 1970-luvun lopulla. Molemmat olivat uroksia, 13- ja 15-vuotiaita, eikä niistä siis saatu enää jälkikasvaa. Molemmilla on tyypilliset valkoiset kuviot, jota kutsutaan myös smokki-turkiksi (Tuxedo coat). Näiden kahden veijarin ilmeet ovat aina askarruttaneet minua – tosinätkäkö vai täysiä hoopoja?

Kirjoittaja Kenneth Kankkunen on ollut monipuolinen vaikuttaja Suomen noutajamaailmassa nuoruusvuosistaan lähtien. Lapsuudenkodissa on ollut koiria vuodesta 1953 ja labradoreja vuodesta 1962. Noutajalla on aina ollut erityinen ja vahva sija hänen elämässään. Kankkunen on toiminut Suomen Noutajakoiraajärjestön hallitus- ja muissa toimihenkilötehtävissä vuodesta 1970 vuoteen 1988, toimien vuosina 1981-1983 järjestön puheenjohtajana. Vuodesta 1970 vuoteen 1989 hän toimi myös noutajien taipumuskoe ja -metsästyskoetuomarina. Sileäkarvainen noutaja on aina ollut Kennethille ykkönen ja hän onkin tuonut Suomeen ensimmäisen sileäkarvaisen noutajan (tuolloin pitkäkarvainen noutaja) skn Puhs Heran vuonna 1967. Kenneth Kankkunen on Suomen Noutajakoiraajärjestö ry:n kunniapuheenjohtaja ja Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n kunniajäsen.

Tulevia tapahtumia 2019

- 18.05.2019 Päänäyttely, Lahti
15.06.2019 NOME-valmennusrenkas, Hämeenlinna
23.06.2019 MEJÄ-koe, Pudasjärvi
10.-14.07.2019 Kesäleiri, Surkeenjärvi
11.07.2019 Kesäleirin MEJÄ-koe
13.07.2019 Taipumuskoe, Lieksa
14.07.2019 NOME-koe, Lieksa
27.07.2019 WT-mestaruus, Masku
27.-28.07.2019 Taipumuskokeet, Korja
04.08.2019 MEJÄ-mestaruus, Mäntsälä
16.-18.08.2019 Flattimestaruus (AVO, VOI), Raasepori
21.-22.09.2019 Juniorimestaruus ja Kisälli, Korja
02.-03.11.2019 Syystreffit ja syyskokous, Kaarina

WT-mestaruus 2019 Maskussa

Flattien WT-mestaruus ratkotaan tänä vuonna Maskussa 27.7. yhteistyössä Auran Nuuskujen kanssa.

Tuomareina tapahtumassa toimivat Tomi Sarkkinen ja Maarit Saarinen.

**Ilmoittautuminen on auki SNJ:n koekalenterissa: koekalenteri.snj.fi
17.6. – 8.7.2019.**

Tervetuloa tavoittelemaan WT-mestarin ja WT-kisällin titteliä!

©Juho Pajari

Keinosiemennys

- mitä, miksi, milloin?

Keinosiemennys on kasvattajalle loistava mahdollisuus käyttää uroksia mistäpäin maailmaa tahansa. Sen avulla periaatteessa kaikki maailman urokset ovat kasvattajan ulottuvilla, jopa osa jo paremmille riistamaille siirryneistä...

Keinosiemennyksessä voidaan käyttää kolmella eri tavalla käsiteltyä spermaa. Vähiten käsiteltyä ja siten eniten luomuastutusta muistuttava on ns. laimentamaton tuoresperma. Tässä uros ja narttu ovat molemmat läsnä, sperma otetaan siihen kuuluisaan muumimukiin ja katetrin avulla siirretään nartun emättimeen. Tämän menetelmän hyväksyisin vain hyvin perustelluista syistä. Tällaisia voi olla esim. uroksen tuki- ja liikuntaelinsairaus, joka estää luonnollisen astumisen. Uroksen tai nartun haluttomuus ei ole peruste käyttää keinosiemennystä, ei myöskään kasvattajan tai uroksen omistajan aikataulut... Jos uros ei astu tai narttu ei anna astua, kannattaa mieluummin miettiä syytä siihen ja ehkä jättää koko yhdistelmä tekemättä. Käyttämällä huonon libidon omaavia uroksia tai aggressiivisia narttuja saadaan helposti aikaan ongelmia, jotka kertautuvat tulevissa polvissa. Tuorespermalla siemennys ei myöskään millään tavalla lisää tiinehtymisen todennäköisyyttä verrattuna oikea-aikaiseen astutukseen.

Toinen tapa käyttää keinosiemennystä on ns. laimennettu tuoresperma. Tässä sperma otetaan juoksuista kiihotusnarttua hyväksi käyttäen, laimennetaan sperman säilyvyyttä parantavilla nesteillä, jäädytetään ja lähetetään styrox-boksissa nartun luokse. Siemennys tehdään yleensä nartun emättimeen. Siemennyksen ajankohta on paljon tarkempi kuin normaali astutuksessa tai tuorespermalla siemennettäessä, sillä laimennettu sperma ei elä nartun elimistössä siemennyksen jälkeen paria päivää pidempään. Laimennettua tuorespermaa varten nartusta

on ehdottomasti otettava progesteroniarvo ja, jotta oikea siemennysajankohta voidaan määrittää. Siemennys tapahtuu yleensä 1-2 vuorokautta ovulaation jälkeen. Laimennettu tuoresperma toimii loistavasti lyhyiltä matkoilta (esim. Keski- tai Etelä-Euroopasta) spermaa tuotaessa. Haasteita asettaa monesti sperman keruun ajankohdan määrittäminen, jotta tilaus saadaan Suomeen ajoissa. Monesti spermaa kerätään klinikoilla vain tiettyinä päivinä ja keräystarve tulee ilmoittaa vähintään vuorokautta aiemmin, joten vaatii vähän ennustajan taitoja ilmoittaa etukäteen, milloin spermaa tarvittaisiin. Omat haasteensa voi tulla myös paketin kuljetuksessa, joskus sperma on tullut laivalla lentokoneen sijaan ja perjantaiksi tilattu lähetys on ollut perillä vasta maanantaina.

Kolmas tapa keinosiementää on pakastesperma. Sperma voi olla kerätty jopa vuosikymmeniä aikaisemmin, pakastettu ja säilötty nestemäiseen tyypeen (-196°C). Pakastesperma tuo kasvattajalle mahdollisuuksia käyttää jopa jo kuolleita uroksia, joista spermaa on aikanaan kerätty. Pakasteena sperma säilyy periaatteessa ikuisesti, kunhan tankit eivät pääse välissä lämpenemään. Käytössä on hieman rodusta riippuen spermaa 1970-80-luvuilla eläneistä uroksista.

Pakastespermalla uroksen sijainnille ei ole rajoituksia, mutta oikean siemennysajankohdan määrittäminen on ehdottoman tärkeää hyvän lopputuloksen saamiseksi. Sperman voi kuitenkin tuoda Suomeen hyvissä ajoin odottamaan H-hetkeä. Näin vältetään laimennetun tuoresperman tilausajankohdan aiheuttama stressi. Nartun juoksun alkaessa siitä otetaan progesteroniarvoja, jotta oikea siemennysajankohta saadaan määritettyä. Joskus verinäytteitä tarvitaan useitakin. Siemennys tulee tapahtua oikeaan aikaan vuorokauden tarkkuudella, jotta hedelmöittäminen olisi mahdollista. Yle-

sä siemennys tapahtuu 2-3 vrk ovulaation jälkeen, jotta munasolut ovat ehtineet kypsyä hedelmöittymiskykyisiksi. Pakasteella siemennys tehdään aina kohtuun. Menetelmiä ovat endoskoopin avulla tapahtuva siemennys, ns. norjalainen menetelmä katetrin avulla kohdunkaulan läpi tai kirurginen siemennys.

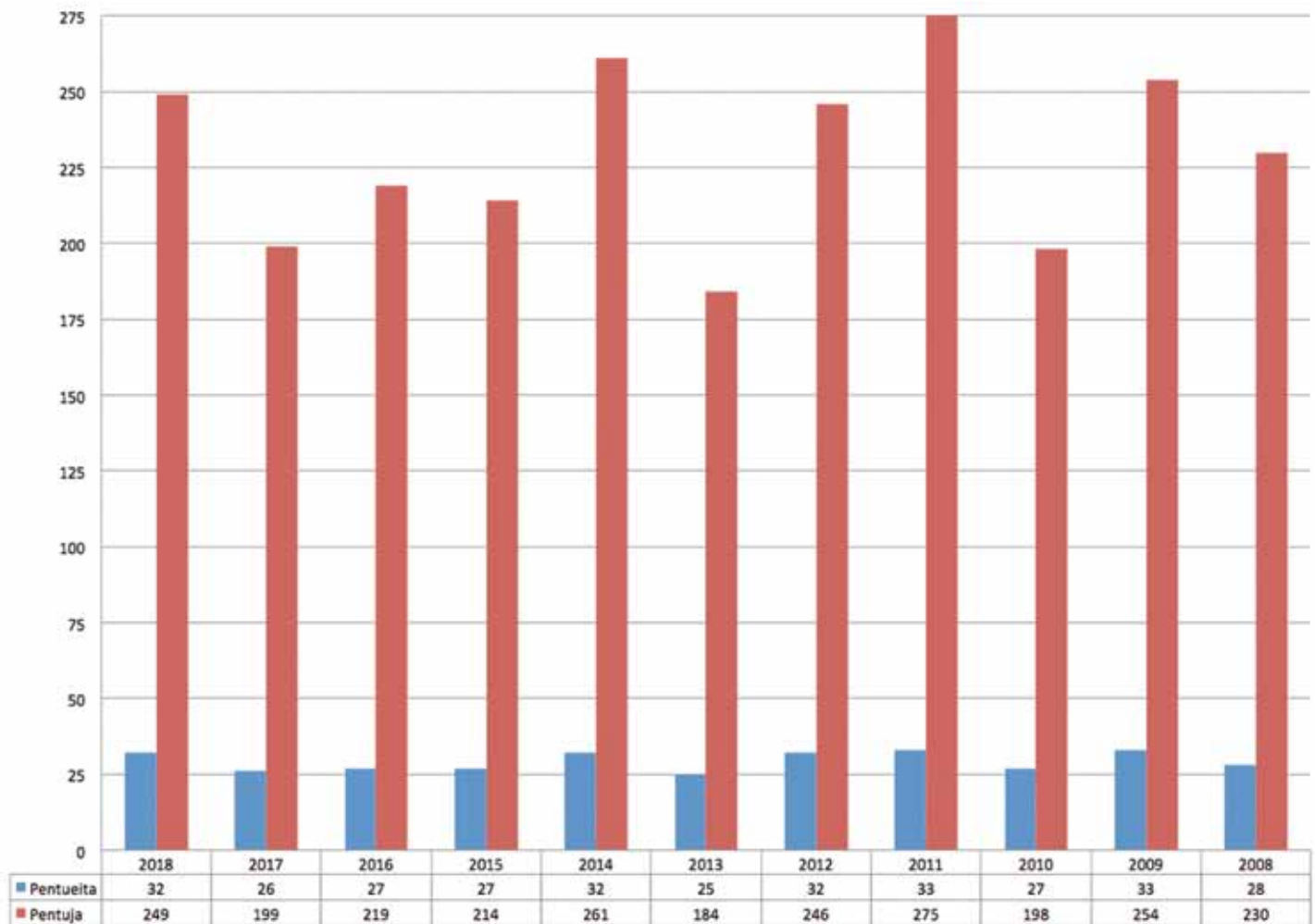
Jos mietit mahdollista keinosiemennystä nartullesi, suositus on, että nartulla on aiemmin ollut vähintään yhden normaaliasutuksesta syntyneet pennut. Tällä pyritään varmistamaan, että narttu on lisääntymiskykyinen ja normaalilla libidolla varustettu. Pelkästään keinosiemennykseen perustuva jalostus voi huomaamatta heikentää koirien lisääntymiskykyä.

Pakastespermalla tai laimennetulla tuorespermalla siementäminen on loistava mahdollisuus tuoda uutta verta omiin sukulinjoihin. Laimentamattomalla tuorespermalla tapahtuvaan siemennykseen tulee olla hyvät perusteet, jotta rodun normaali lisääntymiskyky ei heikkene.

- Anne Kolsi

'Uroksen tai nartun haluttomuus ei ole peruste käyttää keinosiemennystä, ei myöskään kasvattajan tai uroksen omistajan aikataulut. Jos uros ei astu tai narttu ei anna astua, kannattaa mieluummin miettiä syytä siihen ja ehkä jättää koko yhdistelmä tekemättä. Käyttämällä huonon libidon omaavia uroksia tai aggressiivisia narttuja, saadaan helposti aikaan ongelmia, jotka kertautuvat tulevissa polvissa.'

Sileäkarvaisten noutajien rekisteröinnit

Vuonna 2018 rekisteröitiin kaikkiaan 32 pentuetta, joissa oli yhteensä 249 pentua. Pentueiden määrä oli suurempi kuin vuonna 2017: pentueita oli kuusi enemmän ja pentuja 50 enemmän.

Kahdessa yhdistelmässä käytettiin samaa urosta. Ulkomaisia uroksia käytettiin 11 pentueessa, joista kahdeksan oli ruotsalaista, yksi tanskalainen, yksi hollantilainen ja yksi saksalainen.

Rekisteröidyistä pentueista 17 (53 %) täytti jalostustyöohjeen vaatimukset. Vastaava osuus vuonna 2017 oli 69%. Niissä pentueissa, joissa vaatimukset eivät täyttyneet, oli syynä joko rodunomaisen koetuloksen puuttuminen toiselta tai molemmilta vanhemmilta tai puuttuva terveystutkimustulos. Viiden

pentueen osalta ei ollut tehty jalostustiedustelua. Lista vuonna 2018 rekisteröidyistä pentueista löytyy osoitteesta flatti.net/jalustus.

Uusia tuonteja vuonna 2018 rekisteröitiin kaikkiaan 17 kappaletta (edellisvuonna 24). Tuontimaat olivat: Ruotsi 10 koiraa, Italia 2 koiraa sekä Venäjä, Yhdysvallat, Itävalta, Saksa ja Alankomaat, jokaisesta yksi tuontikoira. Vuoden aikana on ilmoitettu yksi vienti Ruotsiin.

Jalostustoimikunta käsitteli vuoden 2018 aikana 42 tiedustelua, joista 28 täytti jalostustyöohjeen vaatimukset. Vaatimukset jäivät täyttymättä puuttuvan koetuloksen tai puuttuvan terveystutkimustuloksen osalta.

- Tuula Niva, jalostustoimikunnan sihteeri

vuosi	pentueita	pentuja	/ ka.
2018	32	249	/ 7,8
2017	26	199	/ 7,7
2016	27	219	/ 8,1
2015	27	214	/ 7,9
2014	32	261	/ 8,2
2013	25	184	/ 7,4
2012	32	246	/ 7,7
2011	33	275	/ 8,3
2010	27	198	/ 7,3
2009	33	254	/ 7,7
2008	28	230	/ 8,2

Flattien terveystilastot 2018

Silmälausunnot 2018

Diagnoosi	Koiria
Distichiasis, todettu	57
ICAA kammiokulman poikkeavuus, ei todettu	3
Kaihin laajuus lievä	3
Kcratiitti todettu	1
Kortikaalinen katarakta todettu	1
Lasiaisen rappeuma todettu	1
Linssin etuosan saumalinjan katarakta epäilyttävä	1
Linssin etuosan saumalinjan katarakta todettu	5
Makrobleharon/silmäluomen ulospäin kiertyminen todettu	6
Muu iris sairaus todettu	1
Muu verkkokalvon sairaus epäilyttävä	1
Muu vähämerkityksellinen kaihi todettu	7
Näköhermon coloboma todettu	2
PHTVL/PHPV, sairauden aste 1	1
PHTVL/PHPV, sairauden aste 2-6	3
PPM, iris-iris, todettu	1
PRA epäilyttävä	1
Puutteellinen kyynelkanavan aukko todettu	1
Silmäluomen sisäänpäin kiertyminen todettu	2
Silmämuutosten vakavuus kohtalainen	4
Silmämuutosten vakavuus lievä	45
Silmämuutosten vakavuus vakava	1
Trichiasis todettu	1
Yhteensä tutkittu	202
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	126
Yhteensä terveitä %	62%

Polvilausunnot

	0	1	2	3	4	operoitu	yhteensä
2018	131	1	0	0	0	0	132
%	99%	1%	0%	0%	0%	0%	

Lonkkalausunnot

	A	B	C	D	E	yht.
2018	113	49	14	2	0	178
2018 %	63%	28%	8%	1%	0%	

Kyynärpääläusunnot

	0	1	2	3	yht.
2018	160	0	0	1	161
2018 %	99	0%	0%	1%	

Kuolinsyytiedot

Kuolinsyy	2017	2018
Hengitystiesairaus		2
Hermostollinen sairaus		2
Iho- ja korvasairaudet	1	
Immunologinen sairaus	1	
Kasvainsairaudet, syöpä	30	37
Kuollut ilman sairauden diagnosoitua		2
Lopetus ilman sairauden diagnosoitua	3	8
Luusto- ja nivelsairaus	4	1
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	2	1
Muu sairaus, joka ei ole listalla		2
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodustama		1
Selkäsairaus	1	2
Sydänsairaus	2	6
Tapaturma tai liikennevahinko	1	
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	4	4
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	2	2
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	11	9
Kaikki yhteensä	62	79

WT-kokeiden säännöt muuttuivat kaudelle 2019

©Janne Antila

Kennelliiton valtuusto on hyväksynyt noutajien Working Test -kokeiden (NOWT) uudet säännöt ja ne astuivat voimaan 1.4.2019. Palkintosijojen pisterajat muuttuvat niin, että 1-tulokseen vaaditaan vähintään 80 pistettä ja lisäksi jokaiselta rastilta koiran tulee saada vähintään 10 pistettä (ennen ykköstulokseen riitti 75 pistettä). 2-tuloksen pisteraja nousee 65 pisteeseen (ennen 60 pistettä). 3-tuloksen pisteraja säilyy ennallaan 50 pisteessä. Uusiin sääntöihin on lisätty Mock Trial -muotoista WT-koetta käsittelevä kappale, jossa on selitetty tarkemmin Mock Trial -kokeen järjestäminen. Koiran palkitseminen muuttuu niin, että Mock Trial -muotoisessa WT-kokeessa ei enää anneta suorituksista pisteitä vaan palkintosijat määräytyvät kuten A-kokeessa. Hylkäävien ja vakavien virheiden listaan on tullut joitakin muutoksia jotka koskevat koiran ääntelyä ja vesityöskentelyä. Lisäksi Mock Trialin myötä vakavien virheiden listalle on lisätty Nome-A -kokeista tuttu ”eye-wipe” virhe. Uudet WT-säännöt ovat luettavissa Yhteistyötoimikunnan ja Tuomaritoimikunnan internetsivuilta: <https://yttmk.yhdistysavain.fi/saannot>. Tuomaritoimikunnan jäsen ja WT-tuomari Petteri Hirvonen kertoo muutoksista lisää seuraavalla aukeamalla...

WT-sääntömuutos hyväksyttiin – mikä muuttuu?

Tuoreimmat noutajien rodunomaisten kokeiden säännöt astuivat voimaan 1.4.2016. Kun sääntöjä oli käytetty jonkin aikaa, havaittiin, että WT-säännöissä oli tarvetta korjauksiin. Keväällä 2017 tuomaritoimikunta laati muutosehdotuksen, jota muokattiin yhteistyötoimikunnassa, ja sen jälkeen muutosesitys hyväksyttiin noutajien rotujärjestöjen hallituksissa. Kuluva talven aikana muutokset on hyväksytty myös Kennelliiton valtuustossa ja ne astuivat voimaan 1.4.2019.

WT-sääntöjen 1.4. voimaan astuneet muutokset voidaan jakaa karkeasti kolmeen osaan:

1. hylkäävien ja nollaan johtavien virheiden luokittelun muutokset
2. palkintosijojen pisterajat
3. mock trialin järjestelyt ja tuomarointi

Muutokset hylkäävissä ja nollaan johtavissa virheissä

WT-säännöissä on kolmenlaisia virheitä: vakavia virheitä, nollaan johtavia virheitä ja hylkääviä virheitä. Vakavat virheet vaikuttavat pisteisiin ja sitä kautta koiran saamaan tulokseen. Sekä nollaan johtavat että hylkäävät virheet pudottavat koiran palkinnoilta ja vievät sen tuloksen nollaan. Näiden virheluokkien erona on, että nollaan johtavan virheen jälkeen koira voi jatkaa muilla rasteilla harjoitusmielessä. Joissakin tilanteissa ylituomari voi kuitenkin kieltää jatkorastien kiertämisen nollaan johtavan virheen jälkeen, erityisesti voittajaluokassa. Näin voidaan toimia, jos kokeen aikataulu on tiukka lyhyen päivänvalon tai jonkun muun synn takia, tai virhe on sellainen, että se haittaa epäreilulla tavalla kilpailussa mukana olevia koiria esim. parityöskentelyssä, tai jonkin muun painavan synn takia.

Hylkäävän virheen tehneen koiran koepäivä päättyy virheeseen. Tulokseksi tulee nolla. Hylkääviä, eli koepäivän heti päättäviä, ovat tyypillisesti sellaiset virheet tai tapahtumat, joiden jälkeen kilpailun jatkaminen olisi haitallista tai vaarallista koiralle itselleen (paukuarkuus, loukkaantuminen, ohjaajan tekemä koiran fyysinen rankaiseminen), muille paikalla oleville koirille tai ihmisille (koiran aggressiivisuus), tai suoritusvälineille (riistan tai damin rikkominen). Näiden lisäksi noudosta kieltäytyminen on hylkäävä virhe.

Muutoksen jälkeen toistuva vinkuminen tai haukkuminen, sekä kieltäytyminen vesityöskentelystä ovat muuttuneet hylkäävistä

nollaan johtaviksi virheiksi. Toisin sanoen koira voi niiden jälkeen jatkaa koetta harjoitusmielessä, vaikka se edelleen saakin kokeesta nollan.

Virheisiin on lisätty lähinnä mock trialia ajatellen myös A- ja KV-kokeen virheistä eye wipe. Se tarkoittaa tilannetta, jossa koira epäonnistuu noudossa, ja samassa noudossa onnistuu sen jälkeen joku muu koira. Noutamatta jäänyt dami tuottaa rastimuotoisessa WT:ssä luonnollisesti tulokseksi nollan. Jos koira joutuu mock trialissa eye wipen kohteeksi (dami jää noutamatta) kokeen alkuvaiheessa, se ei saa tulosta. Mutta jos sillä on jo 3-4 onnistunutta noutoa takanaan, se voi saada tuloksen.

Muutokset palkintosijojen pisterajoissa

Sääntömuutoksen jälkeen WT-tulokset alkoivat useissa tapauksissa muistuttaa binäärikoodia, kun niissä näkyi vain ykköstä ja nollaa. Säännöissä todetaan: ”kokeiden tarkoituksena on valita jalostukselliset tavoitteet huomioiden parhaat koirat”. Jos lähes kaikki tuloksen saaneet saavat ykkösen, jää tämä tavoite toteutumatta.

WT:n ykköstuloksen pisteraja on Suomessa ollut huomattavasti alhaisempi kuin muissa Euroopan maissa. Keski-Euroopan maissa ykkösen kulkee nimellä ”excellent”, ja yleisin pistevaatus sille on noin 90% pisteistä. Toisin sanoen, jos WT:n maksimipistemäärä on 100, yleisin ykkösen raja on Euroopassa noin 90p. Tuomaritoimikunta esitti ykkösen rajaksi 85 pistettä. Se olisi edelleen ollut Euroopan alhaisin, mutta lähempänä yleistä kansainvälistä tasoa. Kaikki rotujärjestöt eivät tätä hyväksyneet ja ykköstuloksen raja laskettiin esitetystä 80 pisteeseen. Tämä pistemäärä vahvistettiin nyt Kennelliiton valtuustossa. Kokonaispistemäärän lisäksi ykkösen saavan koiran on muutoksen jälkeen pystyttävä tasaiseen työskentelyyn ilman yhtään ”penkin alle” mennyttä rastia. Ykköstulokseen vaaditaan jokaiselta rastilta vähintään 10p.

Myös kakkostuloksen tulosraja nousee 60 pisteestä 65 pisteeseen. Kolmostuloksen raja säilyy ennallaan eli 50 pisteessä. Kakkos- ja kolmostuloksessa ei yksittäisen rastin pistemäärillä ole merkitystä, kunhan se ei ole nolla.

Mock trialiin liittyvät muutokset

Suurin osa nyt voimaan tulleista sääntömuutoksista koskee mock trialia. Mock trial, josta

käytetään Euroopassa myös nimitystä dummy trial, on field trialia eli A-/KV-koetta mukailtava damikoe. Mock trial eroaa monin tavoin ”tavallisesta” eli rastimuotoisesta WT:stä. Nyt tehdyt sääntömuutokset mahdollistavat mock trialin aiempaa järkevämmän läpiviennin ja arvostelun.

Sääntöjen kappaleeseen ”5.6. Kokeen Suorittaminen”, on lisätty lause: ”Mock trial toteutetaan NOME-A -kokeen mukaisesti”. Tämä lause pitää sisällään monta asiaa.

Rastimuotoisessa WT:ssä on aina viisi tehtävää, jotka suoritetaan vähintään neljällä suorituskerralla. Mock trialissa ei ole rasteja, vaan koira tekee niitä noutoja, joita sen omalle vuorolle sattuu.

Rastimuotoisessa WT:ssä pyritään siihen, että kaikilla koirilla on mahdollisimman samanlaiset tehtävät. Mock trial muistuttaa metsästystilannetta ja A-/KV-koetta myös siinä, että koirat suorittavat noutoja siinä järjestyksessä kuin niitä sattuu metsästyksessä tulemaan. Jokainen nouto on käytännössä erilainen.

Mock trial on mahdollista järjestää pitkälti käsikirjoitettuna, jolloin ylitoimitsija tai kokeen ”jahtia” johtava henkilö ohjaa joka tehtävää ennalta tehdyn suunnitelman mukaan. Aivan yhtä lailla mock trial voidaan järjestää metsästyksenomaisesti, eli periaatteessa täysin sattumanvaraisiin tehtäviin.

Rasti-WT:ssä koiran on onnistuttava kaikissa viidessä noudossa, jotta se voisi saada tuloksen. Yksikin saamatta jäänyt dami johtaa nollatulokseen. A-/KV-kokeessa, ja sääntömuutoksen jälkeen myös mock trialissa koira on mahdollista saada tulos sen onnistuttua vähintään kolmessa noudossa. Tuloksen saaminen edellyttää, että koira ei tee hylkäävää virhettä.

Mock trialin noutoja ei arvioida pisteillä vaan A-/KV- kokeen arvosteluskalalla. Koska noudoista ei anneta pisteitä, ei koiran lopputuloksessa näy pistemäärää. Palkintosija ja sijoitus näkyy.

Mock trialissa koira voi siis saada tuloksen jo kolmella onnistuneella noudolla, eli tavallaan ”helpommin” kuin rasti-WT:ssä, jossa pitää saada 5 damia talteen. Mutta A-koe ja siten myös mock trial mittaa esimerkiksi hermorakennetta enemmän, koska koira seuraa jatkuvasti tilanteessa, eikä käy ainoastaan silloin tällöin rastilla suorittamassa. Lisäksi näiden kolmen noudon pitää olla riittävän

hyvätasoisia tuloksen saamiseksi. Huhtikuusta alkaen yksikin B:n tai kaksi A- ("aa miinus") noutoa keskeyttää mock trialissa koiran kokeen, vaikka dami saataisikin talteen B:n nouto vastaa WT-arvostelussa noin viittä pistettä, A noin kymmentä.

Rasti-WT:ssä nollan saanut koira voi jatkaa koetta harjoitusmielessä tuomarin luvalla, kunhan ei ole tehnyt hylkäävää virhettä. Mock trialissa koira EI voi jatkaa nollan jälkeen.

Muuten voisi tulla tilanne, jossa jo aiemmin nollan saanut koira pääsee pudottamaan jatkosta kokeessa edelleen mukana olevan koiran.

Kuten edellä olevasta luettelosta huomaa, eroaa mock trial monessa asiassa huomattavasti rasti-WT:stä, ja muistuttaa A-koetta. Tästä johtuen tuomaritoimikunta suosittelee hyvin vahvasti, että mock trialin ylituomariksi kutsutaan A-koetuomari.

Tervetuloa kokeilemaan

Näin siis jatketaan 1.4.2019 alkaen. Näköpiirissä ei ole muita sääntöjen viilauksia, ennen kuin koko sääntöpakettia aletaan joskus hahmossa tulevaisuudessa uudistamaan. Kesä on hyvää aikaa tutustua mock trialiin, se on ollut mielenkiintoisena pidetty tapa järjestää noutajakoe. Toivottavasti mahdollisimman moni harrastaja tulee kokeilemaan sitä myös itse. Nähdään kokeessa!

	RASTI-WT	MOCK-TRIAL
Luokat	ALO, AVO, VOI	AVO, VOI
Suorituspaikat	5 tehtävää vähintään 4 suorituspaikalla, kaikilla samat	Pääosin liikkuva "jahti"; koirille tulevat pudotukset useimmiten eri paikkoihin
Noutojen samanlaisuus	Pyritään mahdollisimman samanlaisiin noutoihin	Pääosin jokainen nouto erilainen
Noutojen arvosteluasteikko	1 damin tehtävissä 0-20 p, 2 damin tehtävissä 0-10 p / dami (molemmat damit saatava, muuten nolla)	A A- B; ei kahden damin tehtäviä vaan jokainen nouto on yksi suoritus
Onko mahdollista saada tulos, jos joku dami jää saamatta	ei	kyllä, esim. jos koira joutuu eye wipen kohteeksi, ja sillä on sitä ennen vähintään 3 onnistunutta noutoa
Onnistuneiden noutojen minimimäärä, jolla voi saada ykkösen	5	5
Onnistuneiden noutojen minimimäärä, jolla voi saada kakkosen	5	4
Onnistuneiden noutojen minimimäärä, jolla voi saada tulokset	5	3
Yksi hyvin huono, mutta kuitenkin nollaa parempi nouto (A-/KV-kokeessa "B", WT:ssä noin 5p.) keskeyttää kilpailun ja pudottaa tulokselta	ei	kyllä
Kaksi huonoa, mutta kuitenkin nollaa parempaa noutoa (A-kokeessa "A-", WT:ssä noin 10p.) keskeyttää kilpailun ja pudottaa tulokselta	ei	kyllä
Koira, joka on tehnyt nollaan johtavan virheen, voi jatkaa koetta harjoitusmielessä	kyllä	ei
Parhaat koirat sijoitetaan paremmuusjärjestykseen	kyllä	kyllä
Jos kolmen parhaan joukossa on täsmälleen yhtä hyviä koiria, järjestetään run off	kyllä	kyllä
Lopputuloksessa näkyy palkintosija (esim. AVO1, VOI2 tms.)	kyllä	kyllä
Lopputuloksessa näkyy pistemäärä	kyllä	ei

Yksi kesän murheenkryyneistä – mikä on vesihäntä?

Monen noutajan unelma taitaisi olla kaikenpäiväinen vedessä läträäminen, loputon noutaminen tai kokopäiväinen lintujahti, ehkä parhaimmassa tapauksessa kaikkien noiden yhdistelmä! Kaiken hauskanpidon taustalla uhkaa kuitenkin koiralle vaaraton, mutta kovaa kipua aiheuttava vesihäntä eli akuutti hännän lihasvamma.

Häntä on selkärangan jatketta ja rakentuu n. 20 häntänikamasta. Ensimmäinen häntänikama kiinnittyy viimeisten lannenikamien yhteenliittymään eli ristiluuhun. Häntänikamat ovat vaihtelevan kokoisia, mutta pienenevät huomattavasti kohti hännänpäätä. Luisten nikamien lisäksi hännässä on nikamia yhteen liittäviä jänteitä eli ligamenteja sekä ohuita lihaksia.

Vesihäntä (käytetään myös nimitystä uimarin häntä) johtuu häntää heiluttavien lihasten liiallisesta rasittumisesta. Hännän lihakset rasittuvat normaalistikin uidessa ja juostessa, mutta myös pitkä aika ahtaassa tilassa (esimerkiksi autossa tai häkissä) voi altistaa liialliselle rasitukselle, jos häntä ei saa olla omassa luonnollisessa asennossaan. Yleensä vesihännän kehittymiselle vaaditaan myös muita altistavia tekijöitä ja näitä ovat ainakin koiran huono fyysinen kunto, kylmä ja sateinen sää ja vetoisa tila. Näin ollen erityisen tarkkana vesihännän kehittymisen suhteen pitää olla keväällä ensimmäisten uintikertojen aikana, kun edellisistä uintireissuista on jo kertynyt aikaa ja sääkin on vielä viileä ja vesi kylmää. Myös treenien tauoilla pitää miettiä onko järkevää laittaa märkää koiraa kylmään auton takaluukkuun odottamaan. Erityisen petollista on tuulisina, mutta lämpiminä kesäpäivinä, jos ihminen itse ei tunne kylmää, mutta koira sattuu aina olemaan uimisen jälkeen pihan tuulisimmilla paikoilla. Koiran ja erityisesti hännän tyven kuivaaminen ja vedoton lepopaikka ennaltaehkäisevät hyvin vesihännän kehittymistä.

Oireet kehittyvät yleensä nopeasti, eli jo saman tai seuraavan päivän aikana, mutta joskus altistumisen ja oireiden ilmaantumisen välissä voi olla useampiakin päiviä. Vesihännän tyypillisimmät oireet ovat hännän roikottaminen ja kosketusarkuus, koiran alakuloisuus, vinkuminen ja levottomuus. Häntä saattaa tuntua myös kylmemmältä kuin muu koira ja hännän tyven karvat voivat nousta pystyyn. Koska häntä on koiralle myös tärkeä tasapainon säätelijä, voi koiran olla vaikeaa löytää hyvää asentoa tai ylösnouseminen voi tuottaa suuria vaikeuksia. Kommunikointi toisille koirille ja myös ihmiselle on hankalaa ja kivuliasta, koska hännän liikuttaminen sattuu. Myös pissaaminen erityisesti narttukoirien kohdalla voi olla erittäin vaivalloista kipeän hännän takia.

Miksi häntä sitten tulee niin kipeäksi? Taustalla on juoksijoille tutun ”penikkataudin” kaltainen tilanne, jossa häntää heiluttavat lihakset turpoavat rasituksesta. Koska hännässä ei ole juurikaan tilaa turvota hännän kompaktin rakenteen johdosta, turvotus hidastaa alueelle tulevaa verenkiertoa painamalla verisuonia kasaan. Kipu johtuu siis sekä itse lihaskivusta, että myös siitä, ettei alueelle pääse riittävästi happea veren mukana. Hapettomuus aiheuttaa myös hännän viilenemisen. Lämmin, rauhallinen ja vedoton lepopaikka on koiralle ensiarvoisen tärkeää nopean toipumisen kannalta.

Vesihäntä menee yleensä ohi parin päivän – viikon levolla, mutta koiran olon helpottamiseksi sille on hyvä antaa myös tulehduskipulääkettä. Jos oireilu ei ala helpottamaan muutamassa päivässä, kannattaa pyörähtää eläinlääkäriin vastaanotolla varmistamassa, ettei kyse ole mistään vakavammasta. Vesihännän kanssa samanlaisia oireita aiheuttavat häntämurtuma sekä erilaiset selän kiputilat, anaalirauhasten tulehdus ja uroskoirilla myös eturauhasvaivat.

– Janita Lauri

Kirjoittaja Janita Lauri on kolmannen vuoden eläinlääkäriopiskelija, jonka noutajamaailma on imaissut pyörteisiinsä. Teoriapainoitteisten opintojen vastapainona aktiivista elämää jakavat vajaa kolmevuotias labradorinoutaja Zara sekä opaspentu Juju.

SNJ-koulutuspäivillä 23.3.2019

Tuire Kaimion käyttäytymislunnon antia

Perimän vaikutus käyttäytymiseen

Kuten tiedämme, rotujen käyttäytymisissä on suuria eroavaisuuksia ja perinnöllisyys on ilmeistä, vaikkei periytymistapaa tiedetäkään. Siksi koiria jalostettaessa tulisi ottaa huomioon myös käyttäytymisen eli koiran luonteen periytyminen, vaikka sen arvioiminen onkin erittäin hankalaa. Luonteen periytymisaste suoraan vanhemmilta jälkeläisille on matala ja siksi myös jalostettavien koirien sukulaisten luonteista olisi hyvä saada tietoa. Käyttäytymisen periytymisen arviointi on vaikeaa myös siksi, että ympäristön vaikutus luonteeseen on suuri ja sitä on vaikea mitata. Jokaisella yksilöllä on haitallisia geenejä, mutta ne eivät näy geneettisesti monimuotoisessa populaatiossa. Monet koirarodut alkavat kuitenkin olla geenipooliltaan niin kapea-alaisia, että haittageenejä alkaa näkymään useita samassa yksilössä sekä useassa sukupolvessa. Nämä haittageenit saattavat olla esimerkiksi arkuutta, aggressiivisuutta tai muuta käytöshäiriötä, mitkä eivät ole olleet rodulle aiemmin tyypillisiä.

Perimä asettaa rajat sille kuinka paljon koiran synnynnäinen käyttäytyminen voi muuttua oppimisen myötä. Koiriin ei saada jalostettua ominaisuuksia, joita koiraeläimillä ei ylipäättään ole, esimerkiksi kykyä lentää. Rakenne asettaa rajat sille, miten koira voi reagoida ärsykkeisiin. Rakenteeltaan erilaisten koirien eleet, äänet ja liikkuminen ovat

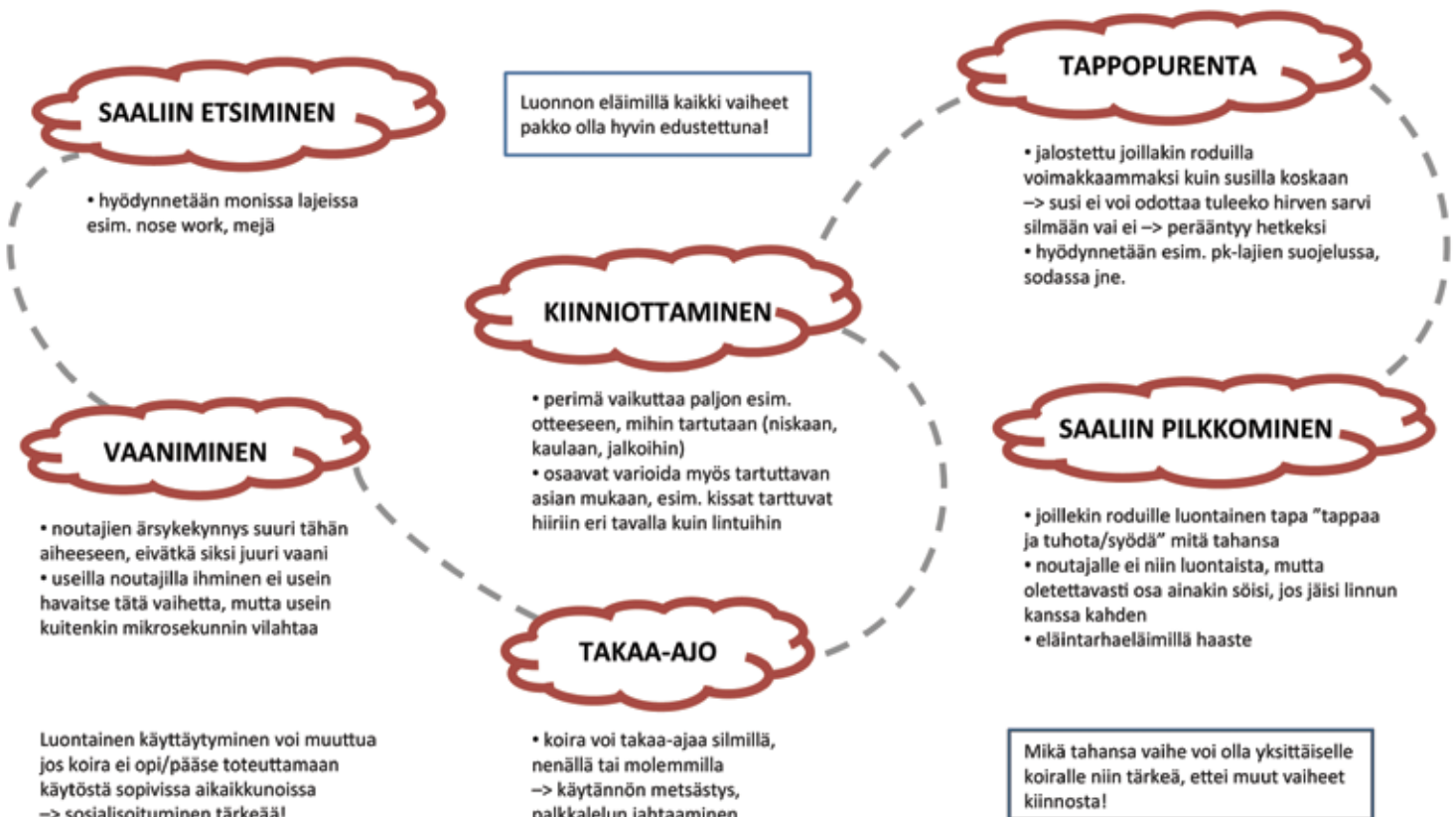
hyvinkin erilaisia. Käyttäytymisen ja ulkomuodon välillä on havaittu yhteyksiä esimerkiksi siinä, että luonteeltaan toimivat käyttökoirat ovat lähes poikkeuksetta rakenteeltaan virtaviivaisia rodusta riippumatta. Näinpä on lähes väistämätöntä, että ulkomuotoa jalostettaessa jalostamme myös luonneominaisuuksia.

Metsästyskäyttäytyminen

Vaikka ihminen on muokannut koiraa jo tuhansia vuosia ja osa koiraroduista ei ole enää tunnistettavissa suden jälkeläiseksi ollenkaan, koiran käyttäytyminen pohjautuu sudelta perittyyn metsästyskäyttäytymiseen. Luonnoneläimillä kaikki nämä vaiheet ovat hyvin edustettuina, koska sillä tavoin ne saavat saaliin kiinni ja ravintoa itselleen. Eri koiraroduilla nämä vaiheet ovat hyvin eri tavoin edustettuina. Luontainen käyttäytyminen voi muuttua, jos koira ei opi tai pääse toteuttamaan käytöstä sopivissa aikaikkunoissa, ja siksi koiranpennun sosiaalistaminen onkin hurjan tärkeää. Mikä tahansa vaiheista saattaa olla koiralle niin tärkeä, että muut vaiheet eivät sitä juuri kiinnosta tai ole sille luontaisia. Ääriesimerkkinä koira, joka voi olla erittäin innokas haastelemaan jälkiä, mutta jos jäljellä loikkinut jänis tuleekin koiraa vastaan, koiraa ei yhtään kiinnosta lähteä saalistamaan sitä vaan haistelu ja ”jäljestäminen” vain jatkuvat.

Metsästyskäyttäytyminen – eli mihin koiran luonnolliset reaktiot perustuvat

- periytymisestä selvää näyttöä, mutta periytymisaste on matala, ominaisuus polygeeninen ja ympäristö muoaa paljon

©Juho Pajari

Saaliin etsiminen

- hyödynnetään monissa lajeissa, esimerkiksi mejä ja nose work, jossa koira hajuaistillaan selvittää minne hajuvana jatkuu
- noutajat tyypillisesti ovat hyviä nenänkäyttäjiä

Vaaniminen

- noutajilla ei usein ole vahva käytösmalli eikä ihminen ehdi silmällä huomata tätä vaihetta; hidastusvideossa voisi kuitenkin noutajallakin huomata millisekuntien luokassa, miten koira kyyristyy katsomaan saalistaan ennen takaa-ajon alkamista

Takaa-ajo

- koira voi ajaa takaa silmillään, nenällään tai molemmilla; ilmenee esimerkiksi riistaeläintä jahdatessa tai lelulla leikkiessä

Kiinnittäminen

- perimä vaikuttaa otteeseen miten ja mihin tartutaan
- luonnossa saalistajat tarttuvat saaliseläintä joko niskaan, kaulaan tai jalkoihin - eläimet osaavat myös varioida otteen kanssa riippuen kohteesta, esim. kissa tarttuu hiireen eri tavalla kuin lintuihin

Tappopurenta

- jalostettu joillakin roduilla vahvemmaksi kuin susilla koskaan; susi ei halua vahingoittua, joten jos se saa huonon otteen hirvestä, se päästää irti ja odottaa uutta mahdollisuutta.
- hyödynnetään esim. suojelussa ja sodassa
- noutajilla haluttu pois tästä ominaisuudesta

Saaliin pilkkominen

- joillekin roduille ominainen tapa ”tappaa ja syödä/repää” mitä tahansa kuten leluja ja tavaroita
- noutajille ei niin luontaista, mutta luultavasti osa kyllä pilkkoi linnun, jos jäisi sen kanssa kahden
- eläintarhaeläimille haaste, koska tottuneet saalistamaan elävää kohdetta, jolloin valmiiksi kuollut saalis ei herätä pilkkomisviestiä ja siksi ruoka voi jäädä syömättä

Luontaisista käyttäytymismalleista ihmisen maailmaan

Kaikki tekeminen ja tekemättä jättäminen ovat käyttäytymistä, myös esimerkiksi syöminen, hengittäminen, liikkuminen ja nukkuminen. Pohjana käyttäytymiselle ovat synnynnäiset käyttäytymismallit, joihin oppiminen tuo mausteensa. ”Työ tekijäänsä opettaa”-asenne on mahdollistanut koiraeläimen sopeutumisen ihmisten maailmaan.

Koiranpennulla on erilaisia herkkyyksia, jolloin se oppii tietynlaisia asioita valtavan nopeasti. Erilaiset käyttäytymismallit puhkeavat eri vaiheissa. Esimerkiksi vastasyntyneet osaavat imeä maitoa emon nisästä, mutta niiden käyttäytymismalliin ei vielä kuulu toisten koirien astuminen. Kouluttajana tulee huomioda, ettei koiralle voi kouluttaa asioita ennen kuin siihen liittyvä käyttäytymismalli on sille puhjennut. Pennulle ei voi opettaa vesipelastusta, ennen kuin se osaa uida, eikä siltä voi opettaa nylkytystä pois, jos se ei ole vielä kytkeytynyt päälle. Tokikin pohjatyötä voi aloittaa monessa asiassa myös pikkupennuille.

Ärsykekyky, ärsykkeestä palautuminen ja niiden keskinäinen linkittyminen ovat perinnöllisiä asioita. Ärsykekyky on siten monille roduille omanlaisensa, mutta toki yksilöiden välistäkin eroa löytyy

yhden rodun sisältä. Harvat noutajat alkavat paimentaa polkupyöriä, mutta bordercollille käyttäytymismalli voi kytkeytyä päälle ohiajavan pyörän liikkeestä. Siten bordercollien ärsykekyky polkupyöriin on matalampi kuin noutajilla. Palautuminen tarkoittaa koiran kykyä unohtaa ja jatkaa seuraavaan tehtävään edellisen ärsykekyynnyksen laukeamisen jälkeen. Bordercollie voi jäädä tuijottamaan pyörää pitkäksi aikaa ennen kuin tilanne laukeaa, kun noutaja toteaa ”kappas polkupyörä ja ihana ihminen” ja jatkaa matkaa häntäänsä heiluttaen. Noutajamaailmassa koiran ärsykekyynnystä ja palautumista testataan rodunomaisilla lajeilla. Jos putoava lintu ei laukaise ärsykekyynnystä, noutaja ei saa mitään sen suurempaa iloa linnusta kuin mikään muukaan rotu. Ärsykkeestä palautumista mitataan esimerkiksi markkeerausten yhteydessä, miten koira kykenee unohtamaan viimeksi heitetyn ja hakemaan ensin maahan pudonneen aarteen talteen.

Koirilla on myös taito linkittää asioita ketjuiksi. Synnyttävä narttu tekee tiettyssä omassa järjestyksessään pennun puhdistuksen sekä nuolemisen ja järjestys voi tuntua ihmisestä kummalliselta ja ”väärältä”.

Koira usein myös oppii minkä jälkeen mitäkin tapahtuu, vaikka ihminen ei itse edes asiaa niin tiedostaisi. Jos ihminen aina ensin napsauttaa kahvinkeitin päälle ja sen jälkeen antaa koiralle ruokaa, koira oppii odottamaan ruokaa jo kahvinkeitin täyttämisen kohdalla.

Käyttäytymismalliin voi jäädä myös jumiin, ”looppiin”. Jumiutumisen mekanisme ei ymmärretä eikä sitä esiinny kaikilla roduilla. Esimerkiksi paimenkoirat voivat jäädä yksikseen maanisesti tuijottamaan eli ”vaanimaan” esineitä ja lopettavat vasta, kun joku ulkopuolinen asia katkaisee tämän maanisen käytöksen.

Kouluttamisasiaa

Koiraa kouluttaessa kannattaa huomioida, että koiralle on ainoastaan kolmenlaista tekemistä: kannattavaa, neutraalia tai ei-kannattavaa.

Vahvisteet jaetaan karkeasti neljään luokkaan: positiivinen ja negatiivinen vahviste sekä positiivinen ja negatiivinen heikenne.

Palkkoja on erilaisia ja on tärkeää oppia ymmärtämään mistä oma koira pitää eniten ja mistä vähän vähemmän. Aina palkan ei tarvitse olla sitä kaikista parhaita, vaan se kannattaa säästää uusiin ja/tai vaikeisiin tilanteisiin. Erilaisissa tilanteissa jokin toinen palkka voikin olla koiralle tärkeämpi kuin toisessa tilanteessa. Kun koiralla on tosi kova nälkä, lelupalkka ei välttämättä kiinnosta niin kovasti. Palkan lisäksi myös palkan suunta on tärkeä. Jos koira on kovin kiihtynyt vieraiden koirien ohittamisharjoituksessa, palkka kannattaa suunnata toisista koirista pois päin, että koira saa ajatuksen hetkeksi katkaistua. Jos taas tarkoituksena on kouluttaa agilitykoirasta itsenäistä, palkka kannattaa asettaa radalle koiran kulkusuuntaan, eikä aina antaa ohjaajan kädestä.

Teksti: Janita Lauri

Ruokapalkka	Lelupalkka	Sosiaaliset vahvisteet	Ympäristövahvisteet
<ul style="list-style-type: none"> - Helppo ja nopea antaa, joten kannattaa suosia uutta opetettaessa, kun toistoja vaaditaan paljon. - Nälässä pitäminen ei ole oppimisen kannalta optimaalisinta, sillä kova nälkä voi lisätä stressiä ruoan saannista ja siksi oppimista ei tapahdu kovin nopeasti tai hyvässä tunnetilassa. - Tokikaan aivan yltykyläistä koiraa ei saa motivoitua riittävästi vaan kannattaa suosia ”leipä tulee talon puolesta, mutta herkut tulee ansaita” -asennetta. 	<ul style="list-style-type: none"> - On olemassa hyvin erilaisia tapoja leikkiä ja erilaiset leikkityypit vaikuttavat eri tavoin tunnetilaan. - Leikistä voi napata hyviä käytös-malleja, joista alkaa palkita + lisää käskyn -> uusi tempu. - Koiran kanssa leikkiessä kannattaa matkia saaliin käyttäytymismalleja. - Valitse oikea aika kouluttamiseen ja leikillä palkkaamiseen, esim. pennuilla ”iltavillit” (saaliseläimet liikkuvat pimeällä ja siksi usein pennuilla iltaisin kova vauhti). - Rauhoittumisen opettaminen leikkien välillä on tärkeää. Pennulle tulee kertoa koska leikki loppuu ja että nyt sinua ei saa enää leikkiin mukaan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kehuminen, silittäminen, koskiminen jne. - Koirat osaavat erottaa äänensävyjä ja niillä on valmius oppia niitä. - Pelkkä äänensävy itsessään ei välttämättä riitä pitkään tai kaikissa tilanteissa palkinnoksi tai rankausksi, jos siitä ei seuraa koiralle mitään merkityksellisempää = neutraalia tekemistä. - Äänensävyjen kanssa pitää olla tarkkana, sillä siitä voi kehittyä koiralle vihje, jota ilman se ei enää toimi. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että koira ei osaa sanallista käskyä ollenkaan, vaan vain tavan, jolla ihminen sen sille kertoo. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nuuhkiminen, uiminen, ihmisten tai koirien luokse pääseminen jne. - Lähes mitä tahansa voi käyttää vahvisteena, jos käyttää riittävästi mielikuvitusta. - Aina ei tarvitse päästä palkan luokse asti, vaan joskus myös pari askelta lähemmäs koiran haluamaa asiaa saattaa riittää. - Jos koira kiihtyy kovin ympäristövahvisteesta, sille ei kannata opettaa esim. paikallaoloa tällaisella palkalla. Tehtävän ja palkan aiheuttamat tunnetilaerot voivat hämmäntää koiraa.

Erilaisten palkkojen vertailua

Positiivinen vahviste	Negatiivinen vahviste
<p>Koiran ympäristöön lisätään jotain koiran haluamaa. Esimerkki: koira saa ruokansa, kun ensin istuu rauhassa odottamassa.</p>	<p>Koiran ympäristöstä poistuu jotain koiralle epämieluisaa. Esimerkki: Jos koira vetää hihnassa, pannan aiheuttama epämiellyttävä tunne häviää, kun koira kääntyy taluttajaansa kohden.</p>
Positiivinen heikenne	Negatiivinen heikenne
<p>Koiran ympäristöön lisätään jotain koiralle epämiellyttävää. Esimerkki: Jos koira vetää hihnassa ja taluttaja nypittää hihnasta aiheuttaakseen lisää epämiellyttävää tunnetta, että koira lopettaisi. Ei useinkaan toimi, eikä koulutus saa perustua tähän metodiin!</p>	<p>Koiran ympäristöstä poistuu joitain koiralle mieluisaa. Esimerkki: ruokakuppi nousee aina pois, jos koira ryntää sitä kohti ilman lupaa.</p>

Tuire Kaimio on päätoiminen eläinnyttelijöiden kouluttaja, joka on arvostettu ja tunnettu myös pohjoismaiden ulkopuolella. Hän on 30-vuotisen uransa aikana kouluttanut tuhansia eläimiä esiintymään erilaisissa rooleissa elokuvissa ja teatterilavoilla. Kaimio on kouluttanut mm. Myrsky-elokuvan kaukasiapanenkoirat, Poika ja ilves -elokuvan ilveksen, VR:n mainosten kyyhkys, Olvi-mainosten Jeppe-koiran sekä eläinnyttelijät Onneli & Anneli -sarjassa. Uusimpana projektina Ailo-elokuva, jossa oli mukana lähes 100 poroa ja useampi kymmen muuta eläinnyttelijöitä. Kaimio luennoi eläinten käyttäytymisestä ja kouluttamisesta. Hän on myös kirjoittanut aiheesta lukuisia kirjoja, mm. monen koiranomistajan kirjahyllystä löytyvän ”Pennun kasvatus”. Kaimio tekee työtään aina eläinten ehdoilla. Eläimen opettaminen ei onnistu, jos se on stressaantunut tai väsynyt. Kuvauksissa Kaimio joutuu usein huolehtimaan esim. siitä, että eläinnyttelijä saa tarpeeksi taukoja, koska kuvausryhmä ei aina ole tietoinen siitä, mitä eläimeltä voi vaatia. Kaimion eläinten käsittelytaloja arvostetaan myös ulkomailla, ja vuonna 2006 hän oli Nepalissa opastamassa paikallisia asukkaita norsujen käsittelyssä. Norsujen koulutusprojekti on WWF:n ja WSPA:n rahoittama, ja sen tarkoitus on kehittää työnorsujen koulutusta inhimillisemmäksi. Kaimio on Suomen Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan jäsen ja itsekin koirankasvattaja.

Flattien MEJÄ-kokeet 2019

MEJÄ Pudasjärvi 23.6.2019, Juhannusmejä

Ylituomari: Mikko Taipaleenmäki

Muut tuomarit: Marja-Maija Pyykkönen

Ilmoittautumiset: 13.5. – 7.6.2019 välisenä aikana
Liisa Keränen, meja@flatti.net, puh. 040 5921296. Tiedustelut: Liisa Keränen.

MEJÄ Jyväskylä 11.7.2019, Kesäleirin mejäkoe

Ylituomari: Kari Grönman

Muut tuomarit: Marko Saarni

Ilmoittautumiset: 10.6. – 28.6.2019 välisenä aikana
Miia Koski, meja@flatti.net, puh. 050 458 2157. Tiedustelut Miia Koski.

* Flattien MEJÄ-mestaruus ja Hirvipää * 4.8.2019 Mäntsälä

Ylituomari: Marika Raittinen

Muut tuomarit: Satu Koski ja Pasi Kempainen

Ilmoittautumiset: 30.6. – 22.7.2019 välisenä aikana
Mari Mamia, meja@flatti.net, puh. 050 458 6770.

VOI-luokkaan ilmoittautuvat flatit: ilmoittautumiseen liitteeksi kopiot kolmesta parhaasta VOI-tuloksesta ajalta 20.8.2018 – 22.7.2019. Etuoikeutettuna flatti MEJÄ-mestari 2018.

MEJÄ-koulutusta SNJ:n koulutuspäivillä Asikkalassa

Suomen Noutajakoira järjestö ry:n koulutuspäivillä 23.-24.3.2019 pidettiin koulutusta alueyhdistysten sekä muiden noutajien rotujärjestöjen mejästä vastaaville henkilöille. Koulutuspäivässä käytiin läpi tulevia metsästyskoirien jäljestämiskokeita ja näiden tulevien mestaruuskokeiden järjestelyvastuullisia SNJ:n mejä-toimikunnan vetäjän Timo Saarion johdolla.

Ari Välimäki puolestaan alusti ajatuksia tulevasta koulutuksesta. Tänä kesänä Suomen Noutajakoira järjestön kesäleirillä on tarkoitus järjestää koulutusta kokeneemmille koirakoille workshop-muodossa. Kurssille ilmoitaututaan etukäteen, ja nyt haetaan jo kokeneempia koirakoita koulutukseen parempien voittajaluokan koetulosten saavuttamiseksi. Tulevaan koulutukseen hyväksytään rajallinen määrä koirakoita.

Erityisesti tapaamisessa keskusteltiin koulutuksen järjestämisestä kouluttajille. Tänä vuonna on tarkoitus suunnitella koulutusta, ja ensimmäinen koulutusohjainten kurssitus on tarkoitus järjestää vuonna 2020. Oppia otetaan NOME-puolelta, kerätään treenivinkkipankkia sekä pohditaan millaisena koulutus olisi hyvä järjestää. Tulossa on kuitenkin rotujärjestöjen sekä SNJ:n alueyhdistysten välle koulutusta kouluttajina MEJÄän.

Treenivinkkejä ideoitiin ryhmätöissä, ja hyviä vinkkejä tulikin. Vinkeissä korostui monipuolinen treenaaminen erilaisissa maastoissa ja erilaisilla teemoilla lyhyiden harjoitusten kautta.

Useissa vinkeissä pilkottiin koesuoristusta pienempiin palasiin. Esimerkiksi lähtöjä voi treenata useilla lyhyillä jäljillä. Monissa vinkeissä korostui myös treenit pellolla.

Päällimmäiseksi tunteeksi jäi into tehdä yhteistyötä lajin harrastajien kesken. Tästä sitä on hyvä lähteä taas uuteen MEJÄ-kauteen.

- Miia Koski

Treenivinkkejä

- Erilaiset aloitukset: janalta, ruudusta
- Erilaisia katkoja: suoralla osuudella, erilaisia kulmia, erikokoisia katkoja
- Erillisiä makausharjoituksia, runsaasti makauksia lyhyelle jäljelle
- Makuuskäyttäytyminen: makupalat, purkit, lelut, naksutin
- Erilaiset maastopohjat: pellot, tiet, tienylitykset, ojanpohjat, erilaiset metsät
- Häiriöt: jalanjäljet, laahausjälki, vanhan jäljen ylitys, ojat, meteli (koneet, liikenne yms.), riista ja ruokintapaikat, ihmisiä mukaan treeneihin
- Riistan jäljet ongelmana: treeniä riistarikkaissa maastoissa, riistapolkujen hyväksikäyttö, polkuja pitkin ja polulta pois, jälkeä tehdessä häiriöjälkiä riistalla
- Tahallisia virheitä harjoitusjäljille: makuus ojanpenkkaan, kulmat ojanpenkkaan
- Jäljen ikää voi vaihdella ja veretystyyli: sieni, tipat
- Kaato piiloon/näkyville, kaatokäyttämisen treenaaminen erillisenä
- Lyhyet toistot, useita treenejä ja lyhyitä jälkiä

©Juho Pajari

Flatmästerskapet – satojen flattien kilpailu

Flatti on Ruotsissa suosittu rotu, ja paikallinen flattimestaruus kerää vuosittain yli 400 koiraa samaan paikkaan starttaamaan. Ilmassa on suuren urheilujuhlan tuntua!

Kisa on WT:n tyyppinen epävirallinen kilpailu, rasteina järjestetty. Kilpailu käydään etupäässä dameilla. Säännöt sallivat kuitenkin myös riistan käytön, vaikkakin harvemmin tätä mahdollisuutta käytetään, yleensä silloinkin vain yhdellä rastilla viidestä, tai ainoastaan finaalissa.

Luokkia on viisi: nuoret (9-24 kk, ilman tulosrajoitusta), ALO, AVO, VOI ja veteraanit (yli 9-vuotiaat, ilman tulosrajoitusta). Luokat määrittyvät B-kokeen tulosten perusteella.

Alokasluokassa on ruotsalaiseen tyyliin yleensä vain ykkösmarkkeerauksia. Avoin luokka ja voittajaluokka vastaavat melko hyvin suomalaisten WT-koekiden tehtäviä. Veteraaniluokassa matkat ovat lyhyempiä, mutta tehtävät voivat teknisesti olla varsin haastavia – vanhoja kettuja on kiva yrittää jallittaa.

Ruotsin flattimestaruuteen voi osallistua myös ulkomainen koira, ja suomalaisiakin on usein nähty starttiviivalla. Tänä vuonna kisat käydään Olofströmissä Etelä-Ruotsissa. Ilmoittautuminen on auki 1.6.2019 asti. Rohkeasti mukaan hakemaan starttikokemusta. Rusetitkin tuppaaavat olemaan isompia toisella puolen Pohjanlahtea!

fm2019.se

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry jäsenasiat ja tilitiedot

Jäsenasiat: www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat

Jäsenenä saat yhdistyksen jäsenlehden, Flattiviestin kotiin neljä kertaa vuodessa sekä etusijan yhdistyksen järjestämiin kokeisiin, koulutuksiin ja tapahtumiin.

Jäsenmaksut 2019

Varsinainen jäsen 25€
Perhejäsen 6€
Pentuejäsen 10€
Liittymismaksu 15 € (ei koske pentuejäseniä)

Kasvattaja saa 10% alennuksen ostaessaan Tarvikemyynnistä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n pentuvälityksessä oleville pennuille tarvikkeet pentupakettiin (pilli, pillinauha, dummy, talutin).

Kasvattajan liittäessä uudet pennun omistajat pentuejäseniksi, saa uusi jäsen lahjakortin, jolla saa 10% alennuksen ensimmäisestä Tarvikemyynnin ostosta.

Osoitteenmuutokset

www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat/osoitteenmuutos

Osoitteenmuutoksesta voi ilmoittaa järjestön nettisivulla tai sähköpostitse jäsen sihteeriille: jasenasiat@flatti.net.

Kuvapankki

Flattiviestin toimituksella on kuvapankki, jonne jokainen voi ladata omia flattikuviaan rotujärjestön käyttöön (Flattiviesti, nettisivut, facebook). Julkaistuissa kuvissa mainitaan kuvaajan nimi. Kuvapankkiin pääset osoitteesta: www.flatti.net/flattiviesti/kuvapankki

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n tilitiedot

Tarvikemyynti: FI45 5620 0920 4247 35
Jäsenmaksut: FI23 5620 0920 4247 43
Yleistili (näyttely, nome ja muut):
FI28 5620 0920 4247 50
OKOYFIHH

Löydät meidät myös Facebookista!

©Anna Miraftabi

Luoksetulosta hauska leikki!

Luoksetulo ja sen haasteet

Luoksetulo on liikkeenä varsin yksinkertainen, koiran tarvitsee vain tulla omistajan luokse kutsusta. Miksi siis luoksetulossa on niin paljon haasteita koiralle? Usein käytökset, joita koira pääsee vapaana toteuttamaan ovat koiralle laji-tyypillisiä. Juokseminen vapaana ja haistelu voivat itsessään olla niin palkitsevia, että menevät omistajan tarjoamien palkkioiden edelle. Koira on saattanut myös yhdistää luoksetuloon jotain itselleen epämiellyttävää ja mieluummin välttelee luoksetuloa. Tässä kohtaa kannattaa miettiä, mikä on useimmiten seuraus luoksetulosta. Kutsutaanko koira vaikkapa luokse vain silloin, kun se kytetään.

Miksi ja miten harjoitella luoksetuloa

Luoksetulo on koiralle tärkeä taito, joka mahdollistaa sille enemmän vapauksia. Luoksetuloa kannattaa harjoitella usein, aloittaen ensin helposta ja häiriöttömästä ympäristöstä. Harjoitukset voi aloittaa sisällä ja siirtyä sitten ulos. Ulkona voi ensin valita ympäristön, jossa ei ole niin paljon kiinnostavia hajuja. Hiekkakenttä on varmasti aluksi helpompi ympäristö kuin metsä. Varmuuden vuoksi ulkona voi käyttää koiralla pitkää liinaa. Harjoitusten tavoitteena on saada koiralle mahdollisimman paljon onnistumisia, että haluttu luoksetulokäytös vahvistuu.

Hauskat luoksetulopelit

Luoksetulosta voi tehdä koiralle myös hauskan leikin, jolloin sen harjoittelu on molemmille mukavaa ja koira oppii yhdistämään luoksetulokäskyn johonkin itselleen mieluisaan. Aloita harjoittelu yksinkertaisilla ja helpoilla harjoituksilla. Tarvitset makupaloja, joista osa on todella maistuvia ja osa jotain tavallisempaa esimerkiksi kuivanappuloita.

Harjoitus 1: Ota käteesi maistuvia makupaloja ja kiinnitä koiran huomio niihin antamalla sen haistaa kättäsi. Ota muutama askel taaksepäin, sano luoksetulokäsky esimerkiksi Rekku, tule. Koiran seurattessa kehu ja palkitse koira. Toista harjoitusta useita kertoja.

Harjoitus 2: Heitä itsestäsi pois päin muutama tavallisempi makupala ja anna samalla koiralle vapaakäsky. Odota, että koira on löytänyt ja syönyt makupalat. Anna koiralle luoksetulokäsky. Koiran tullessa luokse kehu ja palkitse koira maistuvilla makupaloilla. Harjoituksen onnistuessa voit lisätä välimatkaa heittämillä useamman etsittävän makupalan ja liikkumalla kauemmas koiran etsiessä niitä.

Harjoitus 3: Luoksetuloa voi harjoitella myös useamman ihmisen välillä. Koira on ensin jonkun ihmisen luona, jolloin toinen antaa luok-

setulokäskyn. Koiran tullessa luokse kehutaan ja palkitaan koira, jonka jälkeen taas seuraava ihminen antaa luoksetulokäskyn. Tässä harjoituksessa on tärkeää, että vain yksi ihminen kutsuu kerrallaan koira. Kutsumisjärjestys pitää sopia etukäteen tai kutsuja vaikkapa nostaa käden ylös, että muut tietävät kuka kutsuu koira seuraavana. Lisää haastetta ja samalla kestoa luona pysymiseen harjoitukseen saadaan, kun lisätään koiralle tehtäviä luoksetulon yhteyteen. Voit pyytää koiran vaikkapa istumaan palkittamisen jälkeen ja palkita sen vielä uudelleen istumisesta.

Vinkki: Mikäli koira on yhdistänyt luoksetulon kiinni joutumiseen ja väistää, kun sitä yritetään tarttua pannasta kiinni, aloita harjoittelu tekeillä pantaan tarttumisen koiralle kannattavaa. Voit harjoitella tätä ensin sisällä tarttumalla koira rauhallisesti pannasta kiinni. Odota, että koira ottaa sinuun katsekontaktin ja kehu ja palkitse koira. Tämän jälkeen vapauta koira heti käyttämällä vapaakäskyä. Toista harjoitusta, jolloin koira alkaa yhdistää pantaan tarttumisen johonkin itselleen mieleiseen (makupala ja vapautus). Voit lisätä pantaan tarttumisen luoksetuloharjoituksiin, kun se on koiralle mieleistä.

Harjoitus 4: Mikäli harjoituksissa on käytettävissä avustaja, voidaan luoksetuloa harjoitella myös niin, että avustaja pitää koira kiinni ohjaajan lähtiessä juoksemaan koirasta pois päin. Kun ohjaaja antaa luoksetulokäskyn avustaja vapauttaa koiran. Harjoituksessa voidaan käyttää myös lelua palkkiona, jolloin koiran saavuttaessa ohjaajan se voidaan palkita repimisleikillä. Ohjaaja palaa koiran kanssa avustajan luo ja harjoitus toistetaan.

Harjoitus 5: Luoksetuloon voi yhdistää erilaisia temppeja, jolloin siitä tulee koiralle mielenkiintoisempi. Kun annat luoksetulokäskyn ja koira tulee luoksesi, voit itse pyörähtää ympäri tai mikäli koirasi osaa kiertää sinut selkäsi takaa antaa kierrä käskyn, jonka jälkeen palkkio heitetään itsestä pois päin. Tässä harjoituksessa voi käyttää palkkiona myös palloa tai frisbeettä. Tempu voi olla jalkojen välistä meno, nenäkosketus käteen tai ohjaajan kiertäminen oikealta tai vasemmalta, mitä ohjaaja vain keksii.

Vinkki: Näissä harjoituksissa voit käyttää myös pilliä suullisen luoksetulokäskyn tilalla.

Lukuisat onnistuneet toistot luoksetuloissa ja koiralle mieleiset palkkiot vahvistavat käytöstä. Hauskoja luoksetulotreenejä!

-Katja Taskinen, Eläintenkouluttaja at
yrittäjänä yrityksessä Salon Koirahalli

Harjoitus 5.
'Yhdistä luoksetuloon erilaisia temppeja, jolloin siitä tulee koiralle mielenkiintoisempi.'

'Tartu rauhallisesti koiraan pannasta. Odota, että koira ottaa katsekontaktin ja kehu ja palkkaa koira heti tämän jälkeen...'

NOME-valmennusryhmä käynnistyi

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n nometoimikunta järjestää lupaa-ville nomekoirakoille valmennusta ympäri maata. Valmennusrenkaan tavoitteena on saada enemmän flatteja noutajien metsästyskokeen voittajaluokkaan, ja koiran kyvyistä riippuen käyttövalioksi asti.

Valmennusryhmään 2019 valittiin seuraavat koirakot:

- Raija Gärding & Allikon Tulen Voima, Hoppu
- Kari Halla-aho & Blackpicks Hurricane, Aaltonen
- Emmi Kiviluoma & Omskakas PÅ Gott Och Ont, Reno
- Riitta Koivisto & Korven Akan Tuittu, Siru
- Tanja Manerus & Pyymäen Tuuliviiri, Topi
- Henna Mikkonen & Allikon Tulinen Lempi, Vauhti
- Tiina Pikkuaho & Susedalens Tikka Pull The Trigger, Martina
- Johanna Rotko & Mingus Umbra Fida, Migi
- Maija Valtonen & Filurin Myrtle, Myrtti

Valmennusryhmän ensimmäinen koulutuspäivä järjestettiin 7.4. Kauhavalla. Kauhavan koulutuksessa tahtipuikkoa piteli pitkän linjan no-

meharrastaja, Suomen Noutajakoiraajärjestön aluekouluttajakoulutuskistakin vastaava Barbro "Paapu" Fagerholm.

- Valmennusrinki on loistava idea, kehui Paapu.

Paapun koulutusfilosofia perustuu siihen, että vahvistetaan ja hyödynnetään koiran parhaita ominaisuuksia. Silloin koiran heikommät ominaisuudet jäävät pienemmälle huomiolle, ja ohjaaja pystyy onnistumisten kautta nauttimaan koiran kouluttamisesta ja etenemään tavoitteissa. Koiran kouluttamisen tulisi olla hauskaa sekä ohjaajalle että koiralle.

Valmennusryhmälle tehtiin varsin vaativia treenejä: pitkiä linjoja, malttia luopua markkeerauksista tai drivestä ja ottaa linja. Valmennusryhmän koirakot olivat keskenään varsin tasaisia ja treeni rullasi hyvin. Valmentaja oli tyytyväinen näkemäänsä.

- Viikonloppu oli hyvin järjestetty, sanoi Paapu. - Ryhmä oli motivoitunut ja ryhmässä oli samantasoisia koiria, mikä teki päivän helpoksi kouluttajalle. - Päivä oli hieno ja koirat olivat hyviä. Kiitos kun sain tulla! Toivottavasti jokainen sai jotain kotiin vietävää, jos ei muuta, niin ainakin sen, että näin minä en koskaan tekisi, nauraa Paapu.

Tunnelmia NOME-valmennusryhmän ensimmäisestä koulutuspäivästä

Ensimmäinen Kauhavalla järjestetty koulutuspäivä on takana, ja ainakin itseni kohdalla se toimi toivotunlaisesti. Treenimotivaatio on huipussaan – jo heti seuraavana päivänä lähettiin damit taskussa treenaamaan uusien ideoiden kanssa.

Pitkän talven ja treenittömyyden jälkeen olisi voinut kuvitella, että koirat olisivat olleet vähän talviterässä – kauhulla odotin kuinka villi ja vallaton tuo omani olisi. Mutta kaikki koirat suoriutuivat päivän tehtävistä, jos ei ihan ensi yrittämällä, niin pienten keskustelujen jälkeen päästiin sopimukseen mikä dami kuului milloinkin noutaa.

Henki valmennusporukalla oli alusta asti hyvä, keskustelua riitti ja isoista onnistumisista sai raikuvat aplodit. Kaikki mukaan valitut flatit näyttivät jo heti ensi treeneissä miksi ne onkaan rinkiin valittu. Töihinsä hyvin keskittyviä koiria, joilta ei noutointo tai vauhti laskenut edes pitkän koulutuspäivän jälkeen. Ja mikä oli hienoa nähdä, kaikki olivat silti hyvässä yhteistyössä ohjaajansa kanssa. Flattimäiseen tapaan osalla koirista oli myös omia ajatuksia kuinka noudot suoritetaan, mutta juurikaan ei ohjaajien tarvinnut korottaa ääntään, kun koirat korjattiin oikealle reitille. Päivän tehtävät eivät missään nimessä olleet helppoja – koirat saivat kyllä päivän mittaan juosta ns. koko rahan edestä.

Iso kiitos Flattiyhdistykselle tästä mahdollisuudesta. Tulee tarpeeseen niin itselleni kuin Renollekin. Liian vähän tulee treenailtua porukassa, mikä väliin aiheuttaa sen, että tulee tehtyä asioita liikaa saman kaavan mukaan. Ihan liian vähän tulee ylipäätään käytyä koulutuksissa, ja ohjaajalla olikin pariin otteeseen tilanne, että sai palata takaisin perusasioihin.

Kouluttajana Paapu oli kannustava ja suorasukainen, virheet käytiin läpi, mutta niihin myös tarjottiin ratkaisut. Jokainen nouto hoidettiin loppuun niin, että koirille varmasti jäi onnistumisen tunne. Kiitokset myös siis kouluttajalle sekä päivän mittaan dameja viskoneille avustajille! Päivä eteni kaikilta osin sujuvasti tehtävästä toiseen.

Omaan koiraani Renoon olin erittäin tyytyväinen. Se hoiti isommitta ongelmitta kaikki noudot kotiin. Tärkeintä Renolle onkin tässä kohtaa päästä tekemään passitreenejä ja katsella kun muut tekee välillä hommia, tuollainen työnarkomaani tahtoo olla vähän levoton odotellessa. Ja voittajaluokassa se odottamisen jalo taito tarvitsisi jo osata. Seitsemän tunnin koulutuspäivän jälkeen Reno olikin jo aika hyvin tasoittunut, sillä mielen-tilalla olisi voinut jo starttiinkin lähteä.

*Seuraavaa koulutuspäivää innolla odottaen
– Emmi & Reno*

Vuosikokouspöytäkirja

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry
Finska flatcoated retrieverklubben rf

SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN VUOSIKOKOUS

PÖYTÄKIRJA

Aika 23.03.2019 klo 18.00
Paikka Hotelli Tallukka, Tallukantie 1, 17200 Vääksy
Osallistujat: 14 järjestön jäsentä (Liite 1)

- Kokouksen avaus**
Rotujärjestön puheenjohtaja Mari Mamia avasi kokouksen klo 18.02.
- Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen**
Hyväksyttiin kokouksen työjärjestys.
- Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri**
Ehdotettiin ja valittiin kokouksen puheenjohtajaksi Kirsi Launomaa ja kokouksen sihteeriksi Miia Koski.
- Valitaan kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa**
Ehdotettiin ja valittiin kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Tanja Porttikallio ja Veera Jääskeläinen.
- Valitaan kaksi (2) äänenlaskijaa**
Ehdotettiin ja valittiin pöytäkirjantarkastajat toimimaan tarvittaessa kokouksen äänenlaskijoina.
- Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Osallistujalista on liitteenä.
- Esitetään tilinpäätös, toimintakertomus, varainhoitokertomus ja tilintarkastajien lausunto**
Esitettiin tilinpäätös, toimintakertomus, varainhoitokertomus ja tilintarkastajien lausunto.
- Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä edellisen vuoden hallitukselle ja muille tilivelvollisille**
Vahvistettiin tilinpäätös. Myönnettiin vastuuvapaus edellisen vuoden hallitukselle ja muille tilivelvollisille.
- Käsitellään hallituksen vuosikokoukselle tekemät esitykset ja aloitteet**
Ei ollut.
- Käsitellään jäsenten vuosikokoukselle tekemät esitykset ja aloitteet**
Ei ollut.
- Käsitellään kokouksen hyväksymät muut asiat ottaen huomioon yhdistyslain 23§:n määräykset**
Ei ollut.
- Kokouksen päättäminen**
Kokouksen puheenjohtaja Kirsi Launomaa päätti kokouksen klo 18.27.

Kirsi Launomaa
Puheenjohtaja

Miia Koski
Sihteeri

Tanja Porttikallio
Pöytäkirjantarkastaja

Veera Jääskeläinen
Pöytäkirjantarkastaja

Esittelyssä rotujärjestön jäsen sihteeri

- kuka hän on ja mitkä ovat hänen rotujärjestötehtävänsä

Ilmoitathan sähköpostiosoitteesi:
jasenasiat@flatti.net

©Markku Kastepohja

Olen Heidi Vainio Taivassalosta. Kahden ihanan flattipojan, Uunon ja Einon sekä hänen korkeutensa flatti-neiti, Prinsessa Valon omistaja. Koirieni kanssa harrastetaan vähän kaikenlaista, nomea, mejää, rallytokia näyttelyitä ja koiratanssia, sekä vapaaehtoistyönä lukukoiratoimintaa.

Minulla on myös kennelnimi Finnflats yhdessä Tuula Ehrmanin kanssa, joten olen päässyt tutustumaan myös harrastuksen alkujuurille, pennun tuoksuiseen kasvatustyöhön.

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n jäsensihteerinä olen toiminut nyt kahden vuoden ajan. Tehtäviini kuuluu muun muassa jäsenrekisterin ylläpito, jota tarkastelen ja päivitän muutaman kerran viikossa. Tämä riippuu pitkälti siitä, miten usein ja miten paljon tulee pentuejäsenistä ilmoituksia. Tuleva kevät taitaa näiden osalta olla mukavan runsas, sillä kasvattajille on tänä keväänä syntymässä ihanan paljon uusia pentueita. Pentuejäsenen lisäksi tulee tietysti vuosittain uusien jäsenien hakemuksia, jotka, kuten pentuejäsenetkin, käsitellään toimittamani listauksen mukai-

sesti rotujärjestön hallituksessa. Jäsenrekisterin tietoihin tarvitaan jäseniltä nimi ja osoitetiedot, puhelinnumero sekä erittäin tärkeänä tietona sähköpostiosoite.

Jäsenyyden lopettamisia kirjataan vuosittain jonkin verran, siinä 50–70 kpl. Tämä on harmillista ja monesti mietitään myös hallitustasolla syytä miksi jäsenyyttä ei jatketa. Näihin on tietysti usein luonnolliset syyt, oma rakas flatti on menehtynyt, eikä uutta ole juuri lähiaikoina tarkoitus hankkia. Valitettavasti myös ihmiset vanhenevat ja poistuvat joukostamme.

Osoitteenmuutoksia kirjataan myös vuosittain melko paljon. Nekin ovat tärkeä osa jäsensihteerin tointa, sillä mikäli vastaanottajan osoite on väärin, ei posti tänä päivänä enää kovin kauaa jälkeen lähetä Flattiviestiä ja näin jäsenellä jää lehti saamatta.

Jäsensihteerin isoimpana yksittäisenä tehtävänä on keväisin suoritettava jäsenmaksulaskujen postitus. Yhdistyksemme jäsenmäärä on keskimäärin 900 jäsentä. Valitettavasti edelleen jopa 250 jäseneltä puuttuu jäsenrekisteristämme tieto sähköpostiosoitteesta.

Tämä tuntuu yksittäisestä jäsenestä varmasti merkityksettömältä, mutta minulle jäsensihteerinä sähköpostiosoitteella on iso merkitys. Näille jäsenille, joiden sähköpostiosoitetta ei jäsenohjelmassamme ole, lähetetään jäsenmaksulasku perinteisellä postilla. Se on melko työläs urakka, mutta vielä merkityksellisempää on se, että tänä päivänä laskujen lähettäminen postin kautta on yllättävän kallista. Siksi kannustan vilpittömästi kaikkia jäseniä ilmoittamaan sähköpostiosoitteensa, jotta postitukseen kuluva raha saadaan kohdennettua muuhun jäsenistölle suunnattuun toimintaan.

Vetoan siis sinuun jäsen, jolle tulee vielä jäsenmaksulasku paperisena ja olisit valmis vastaanottamaan sen sähköpostilla. Ilmoitathan sähköpostiosoitteesi: jasenasiat@flatti.net.

Kiitos kaikille jäsenille ja kasvattajille yhteistyöstä ja oikein hyvää alkavaa kesää!

- Heidi

Surkeenjärvi, Korpilahti 10.-14.7.2019

Flattien Kesäleiri

Matkailutila Surkeenjärvi on mahtavan idyllinen paikka metsän keskellä, Surkeenjärven rannalla. Paikka on tunnettu myös erinomaisen maukkaasta keittiöstään!

Kesäleiri on Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n vuosittain järjestämä tapahtuma, jossa tarjotaan koulutusta eri lajeissa torstaista sunnuntaihin. Leiri on tarkoitettu kaikille flattiharastajille vasta-alkajasta metsästäjään ja kokemattomasta kokeneeseen kokeissa kävijään. Leirillä osallistut erilaisiin koulutuksiin oman koirasi kanssa – oman kiinnostuksesi mukaan. Iltaisin vietetään flattihenkistä aikaa muiden leiriläisten kanssa. Ohjelmassa on myös erilaista järjestettyä toimintaa. Leiri sopii kaiken ikäisille ja tasoisille koirille. Ja jos et ehdi leireilemään moneksi päiväksi, niin voit osallistua koulutuksiin ja tapahtumiin myös päiväkävijänä.

Kesäleirillä tarjolla mm. NOME-, MEJÄ-, TOKO- ja Rally-TOKO -koulutuksia. Kouluttajiksi ovat jo lupautuneet:

Barbro Fagerholm, Kari Grönman, Maija Haltsonen, Kimmo Kaakkomäki, Anne Kolsi, Henriikka Kontturi, Tytti Lintenhofer, Tiina Pikkuaho, Pipa Pärssinen, Marko Saarni ja Mika Toskala.

Iloittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella järjestön nettisivujen kautta. Kaikki leiriin liittyvät asiat, ruokailut, koulutukset ja majoitukset varataan samalla lomakkeella. Leirin hinta muodostuu majoitustavasta ja yöpymisten määrästä, ruokailuista sekä koulutusmaksuista. Tiedustelut: Tomi Nieminen, 041 490 7122, tomi.jere.nieminen@gmail.com.

Flattien Kesäleiri
10.-14.7.2019
Surkeenjärvi

Kesäleirin T-paita
kilpailun voitti
Janina Alankoja-
Kanervalan kuva.

**Leirillä järjestetään myös arpajaiset, ja leiripaita on tulossa!
Paitoja voi tilata ilmoittautumisen yhteydessä.**

Ilmoittautumiset 1.5.2019 alkaen!

**Merkkaa päivät jo nyt kalenteriisi!
Tervetuloa kaikki joukolla mukaan Flattien Kesäleirille!**

Surkeenjärvi, Korpilahti 10.-14.7.2019

Leirillä tapahtuu

Erilaisten koulutusten ja hauskojen illanviettojen lisäksi Flattileirillä on tarjolla monenlaista muutakin toimintaa:

Jalostustarkastus !

Jalostustarkastus perjantaina 12.7. – Riitta Niemelä ja Kirsi Nieminen

Kesäleirillä järjestetään virallinen jalostustarkastus, johon ovat tervetulleita eri-ikäiset flatit, urokset ja nartut (miehellään yli 9 kk) ja jalostustarkastuksessa voi käydä useammankin kerran, jolloin koiran kehityksestä voidaan saada tarkempi kuvaus. Jalostustarkastuksessa koirien rakennetta arvioidaan yksityiskohdittain rotumääritelmän mukaan. Ulkomuodon arviointi sisältää yksityiskohtaisen kuvauksen koiran rakenteesta. Tulokset kirjataan jokaisen tarkastettavan koiran lomakkeelle. Kyseessä ei siis ole kilpailu eikä vertailu toisiin koiriin. Ilmoittautumismaksu: 1. koira 20€, saman omistajan 2. jne. koira 15€. Rajoitettu osanotto max 20 koira.

Silmä- ja polvitarkastus !

Kesäleirille suunnitteilla silmä- ja polvitarkastus lauantaina 13.7. klo 12:30 alkaen

Tarkastajana eläinlääkäri Miia Nyrhilä. Hinnat: silmät 65 €/koira, polvet 25 €/koira. Käteismaksu.

Huomioitavaa, että silmätarkastukseen osallistuvat koirat eivät voi osallistua iltapäivän koulutuksiin, johtuen tarkastuksessa käytettävistä silmätipoista. Sitovat ilmoittautumiset 31.5. mennessä: tomi.jere.nieminen@gmail.com. (Jos määrä jää alle 20 koiran, tarkki perutaan.)

Kesäleiri Open Show !

Perinteinen Kesäleirin Open Show järjestetään lauantaina 13.7. Open Show -tuomarina toimii Jenni Juvén.

Open Show on epävirallinen näyttely, jossa ei jaeta sertejä ja siihen voi osallistua myös sellaisen koiran kanssa, jolla on jokin viralliset näyttelyt estävä ulkomuodollinen virhe. Open Show on ennen kaikkea rento, epämuodollinen ja leppoisa iltapäivä kesäleirillä, yhdessä muiden flattiharrastajien kanssa. Kilpailuluokat: pennut alle 5kk, pennut 5-9kk, juniorit, nuoret, avoin, sert, käyttö, nome, valiot, veteraanit yli 8v ja superveteraanit yli 10v. Lisäksi palkitaan: paras lapsi ja koira, paras pari ja paras muun rotuinen koira. Osallistumismaksut: lapsi&koira ja paras pari 5€, kaikki muut luokat 8€/koira.

Leirillä järjestetään myös Mejäkoe 11.7.

Seuraa tarkentuvia tietoja: www.flatti.net ja Fb:ssa: Flattileiri 2019

Merkkaa päivät jo nyt kalenteriisi!

Tervetuloa kaikki joukolla mukaan Flattien Kesäleirille!

Talvinome järjestettiin 9.3.2019 Korpilahdella. Talvinomen tarkoitus on antaa koirakoille mahdollisuus kokeenomaiseen harjoitteluun ja tarjota mahdollisimman monelle uudelle harrastajalle tilaisuus tutustua noutajien metsästyskokeisiin. Tehtävät kokeessa ovat helpohkoja alokasluokan nome-b -kokeen tehtäviä: ohjaus, markkeeraus ja haku.

Mäntän Talvinomen tunnelmia

Olen monta kertaa ajatellut osallistuvani Mäntän Talvinomeen, mutta aina on tullut jokin este - työ, koiran juoksu jne. Tänä vuonna onneksi päästiin osallistumaan Lauran kanssa (Emkristina's Johnie Lekko)

Aamulla puhelin päräsi klo 4:00. Herätessäni ajattelin taas, että liekö tässä mitään järkeä, mutta kahvikupposen saatuauni "elämä taas kirkastui", uni hävisi, ja ei kun matkaan! Ajellessa Lieksasta koealueelle meni viitisen tuntia näin talviaikaan.

Starttasimme iltapäiväryhmässä ALO-luokassa. Ilmottauduttuani ehdin hyvin katsoomaan aamupäivän suorituksia, ja kivasti siellä menikin flateilla, ketkä kerkesin näkemään. Muutenkin flattien osallistumismäärä oli hyvä (15 kpl) ja mukavasti olivat muutkin noutajarodut edustettuina. Flatteja sijoittui kypinsakkiin kolme. Yhteensä koiria oli ilmoitettu 60 kpl; 30 riistakokeeseen ja 30 dummy-kokeeseen. Lauran ilmoitin dummy-ryhmään.

Tehtävärasteja oli kaksi. Täydet pisteet kokeesta olivat 40 pistettä, jotka jakautuivat niin, että hausta sai 10, ohjauksesta 10, markkeerauksesta 10 ja yhteistyöstä 10 pistettä.

Tehtävinä oli alkuun haku, josta koiran tuli löytää mahdollisimman monta dummyä. Aikaa oli 3 minuuttia. Suurin osa koirista löysi 3/5, mutta oli siellä pari koiraa kerennyt tuomaan kaikki 5 kappaletta. Laura teki mukavaa hakua ja löysi 3, mutta yritti vaihtaa yhden dummyn, joten meidän pisteet 7 1/2.

Seuraavalla rastilla oli markkeeraukset ja ohjaus. Tehtävä alkoi lyhellä seuraamisosiolla ja ykkösmarkkeerauksella ylärinteeseen, jonka Laura suoritti mallikkaasti. Sitten toinen

markkeeraus, jonka paikallisti myös hyvin, mutta alkoi jo hieman metsästämään palauttaessaan.

Ohjaus oli samalle alueelle jonne ensimmäinen markkeeraus tuli, eli hieman vinosti ylös rinteeseen. Lähetysten jälkeen koira ajautui hieman liikaa vasemmalle, jolloin pysäytin koiran ja ohjasin sen oikealle paikalle. Tämä meni vaivattomasti yhdellä käskyllä, mutta metsästäminen dummyn löydyttyä... Taas piti jäädä katselemaan onko siellä useampia, ennenkuin lähti palauttamaan minulle. Sain tuon jo syksyllä Lauralta pois, mutta jostakin se sille taas mieleen juolahti. Metsällähän tuosta nyt ei juurikaan haittaa ole, mutta kokeessa se vie turhaan aikaa, eikä todellakaan ole toivottava ominaisuus. Wt:ssä varsinkin pudottaa pisteitä roimasti.

Omatoiminen metsästys pudotti luonnollisesti pisteitä muuten ihan mallikkailta suorituksilta, joten markkeerauksesta 8 pistettä, samoin ohjauksesta. Yhteistyöpisteet kokonaisuudessaan 8, ja kokonaispisteet siis 31,5. Sijoitus 9/30.

Kokonaisuudessaan tapahtuma oli oikein mukava, eikä koko päivän kestänyt kylmä tuuli edes pilannut tunnelmaa. Kivoja ihmisiä, hyvää ruokaa ja järjestelyt pelasivat hyvin.

Treeninähan nämä tällaiset epäviralliset kokeet ovat niitä parhaita. Tulee matkustamista, odottamista jne., ja kaikki on muutenkin kokeenomaisia koiralle, kuten ohjaajallekin. Kiva, että näitä järjestetään, ja mennään varmasti joskus uudelleen!

Tiina-Maarit Kisonen & Laura

Osallistuttiin Malvan kanssa talvinomeen damiluokkaan, kun oli treenattu riistalla talven aikana niin vähän. Koepaikalla kyllä mietin, että olisi pitänyt ilmoittautua riistaluokkaan, kun tarkoitus oli saada harjoitusta ja kokemusta nomekokeita varten.

Suoritusemme alkoi hyvällä hakusuorituksella. Malva teki mukavaa hakua ja palautti hyvin. Se toi kolme damia ruudusta. Ajan päättyessä oli neljännen damin löytyminen lähellä, mutta sitä ei kuitenkaan saatu talteen. Lumi oli sellainen, että se kantoi osaa koirista. Malvan pienenä koirana oli helppo liikkuu, kun hanki kantoi sitä. Jotkus isommat koirat upposivat ainakin paikoin lumeen enemmän.

Markkeeraus tehtiin ylämäkeen ja ampuja oli lähetyspaikalta reilusti sivulle, vähän etuviistossa. Ensimmäisellä markkeerauksella Malva jäi katsomaan ampujaa ja heitto jäi näkemättä. Kuuli tömähdyksen ja oli lähdössä oikeaan suuntaan, joten lähetin koiran. Se ei kuitenkaan edennyt suuntaan tarpeeksi pitkälle, vaan kaartoi sivulle. Mutkien kautta päätyi mäen päälle ja oli lähellä damia mutta voimakkaan sivutuulen takia ei saanut hajua damista. Tämä dami jäi löytymättä. Toinen markkeeraus meni hyvin ja siinä ei ampuja ollut enää häiriöksi. Ohjaus tehtiin samaan paikkaan, jonne ensimmäinen heitto oli tullut ja tämä tehtävä myös epäonnistui meiltä. Malva kaartoi sivuun kuten markkeerauksesakin ja en onnistunut kääntämään sitä mäen päälle.

Pistepotimme ei kasvanut kovin suureksi, mutta paljon tuli tietoa tulevaa treeniä ajatellen. Positiivista oli, että ne mitkä onnistui, onnistui hienosti. Malva oli innokas ja työskenteli hyvällä vauhdilla. Se poimi ja toi damit nopeasti ja palautti hienosti. Seuraaminen sujui hyvin ja tetävien väleissä ei ollut ongelmia. Enemmän pitää harjoitella ampujan kanssa niin, että ampuja on eri paikoissa. Myöskin pitäisi itsellä olla toimintamalli suunniteltuna, jos jokin menee vikaan. En ollut ollenkaan varautunut siihen, ettei koira katso heittoa. Ohjausta varten olisi pitänyt myös olla valmis reagoimaan nopeammin ja pysäyttää koira aiemmin. Ohjaus ja markkeeraus tehtävään Malva oli hyvin virittynyt. Jotta ohjaaminen olisi ollut mahdollista, olisi pitänyt tehdä sen kanssa jotain ennen tällaista tehtävää. Kun hakuaika oli vain kolme minuuttia, niin se ei purkanut koiran energiaa tarpeeksi.

Oikein mukava ja hyödyllinen tapahtuma oli ja vaikka olisi mukavaa, että kaikki sujui hyvin niin, enemmän saatiin hyötyä koiran eteenpäin viemisen kannalta, kun virheitä tuli. Nyt alkaa näiden asioiden harjoittelu ja seuraavassa kokeessa ollaan valmiimpia.

Tytti Hirvenlahti & Malva

Flattien syystreffit

Flattikansa kokoontuu pitkästä ajasta syystreffeille Kaarinan Tuorlaan 2.-3.11.2019. Varaa viikonloppu kalenteristasi jo nyt ja ilmoittaudu mukaan! Syystreffeillä tavataan uusia ja vanhoja tuttuja, treenataan nopeaa, vietetään aikaa yhdessä ja kokoustetaan järjestön syyskokous.

ALO/AVO-ryhmän kouluttajana toimii Kati Tuominen (Katin koirakoulu). Kati kouluttaa ammatikseen noutajia – tai lähinnä niiden ohjaajia – rodunomaisiin lajeihin.

Syystreffeillä kouluttaa myös Vuoden Flatin omistaja Emmi Kiviluoma sekä muita myöhemmin varmistuvia kouluttajia. Näihin ryhmiin ei ole tasovaatimusta. Voit tulla mukaan pennun, nuoren koiran tai ihan aloittelijan kanssa. Koulutus on ryhmäkoulutusta. Koirakot jaetaan aamu- ja iltapäiväryhmiin. Voit seurata koulutusta ilman koiraa toisen puolen päivää.

Jos haluat tulla tutustumaan flatti-ihmisiin ja rodunomaisiin lajeihin, mutta et halua vielä osallistua koulutuksiin koiran kanssa, voit tulla myös seuraamaan koulutuksia kuunteluoppilana.

Koulutukset maksavat 80 €/viikonloppu (Kati Tuominen) ja 35 €/viikonloppu (muut ryhmät). Kuunteluoppilaiden hinta on 10 €/viikonloppu.

Majoituksen ja ruokailun voi varata Tuorlan Majatalosta www.tuorlanmajatalo.fi (koodilla "FLATTI")
Voit halutessasi saapua jo 1.11.

- Ruokailu la+su 65 €
(2x aamiainen, 2x lounas, päivällinen)
- Ruokailu la 39 €
(aamiainen, lounas, päivällinen)
- Ruokailu su 23 € (aamiainen, lounas)
- 2 hh/yö 76 € (sisältää koiralisän)
- 1 hh/yö 62 € (sisältää koiralisän)

Syystreffeille osallistuminen edellyttää Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n jäsenyyttä.
Etkö ole vielä jäsen? Liity nyt: www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat

Ilmoittaudu heti mukaan! Ajantasaiset tiedot ja ilmoittautumislomake:
www.flatti.net/toiminta/syystreffit-2019

VANHAT & VIISAAT

Vanhojen ja Viisaiden määrä on lisääntynyt, mikä on ilahduttavaa. Taka-Tapiolan Roki ja Taka-Tapiolan Riia 'Venla' täyttivät 15 vuotta 10.3.2019. Tässä lehdessä on Juha Toivosen kirjoitus Rokista. Venlan pitkä elämä tuli päätökseen 14.3.2019. Lämmin osanotto Tuire Rautiaiselle ja Venlan läheisille. Venlasta oli juttu Flattiviestissä 2018/4. Viime lehdessä Sommarhill Cina 'Beta' 16v, kertoi kuulumisiaan omistajansa Sari Klementin kirjaamana. Beta voi tätä kirjoittaessa edelleen hyvin ja nauttii elämästään.

Vanhoista flateista on lista yhdistyksen kotisivuilla: www.flatti.net/jalostus/lista-vanhoista-flateista/. Listalla ovat yli 13-vuotiaiksi eläneet flatit. Toivomme myös lehteen lisää tarinoita vanhoista flateista. Juttuja voitte kirjoittaa yli 10-vuotiaista koiristanne. Listat ja kaikki tarinat on tallennettu mappeihin ja ovat nähtävillä yhdistyksen Erikoisnäyttelyssä ja Kesäleirillä.

*Onko oma Vanha ja Viisaasi jo listalla? Haluatko kertoa koirasi tarinan?
Ota yhteyttä: virpi.peltonen@turkuflatti.net, puh. 040 589 3157.*

Takatapiolan Roki, 'Roki'

Teksti ja kuva: Juha Toivonen

Taka-Tapiolan Roki on syntynyt Takalan Tapion kenneliin 10.3.2004. Kävimme kerran katsomassa pentuja noin 4 viikon iässä ja kun luovutus/pennun valinta tuli ajankohtaiseksi, meitä odotti pieniä mustia palleroita 11 kappaletta, joista pääsimme uroksista valitsemaan toisen pentua.

Itsellämme ei ollut mitään kokemusta noutajista ennen Rokia, joten valinta oli sellainen, että koirat nurmikolle ja se joka rupes haeskeleen muutakin kuin kavereitaan oli sitten mejän ja ei olla kyllä kaduttu valintaa.

Roki oli alusta asti hyvin riistaviettinen ja sen kanssa on tullu koluttua Suomi läpeensä lintujen perässä, ja täällä kotona myös jäljestetty haavoittuneita sorkkaeläimiä – ihan eläkeikään asti eli noin 12-vuotiaaksi. Roki on kerran jäänyt auton tönäisemäksi. Onneksi ilman vaurioita ja kerran on kyy iskenyt kaulaan, jolloin pelkäsimme menettävämme sen, mutta sitkee kun on, niin vuorokausi tipassa ja parin päivän päästä taas entisensä touho.

Rokilla on ollu koko elämänsä jämtlannin pystykorvia kavereina kotonamme ja aina se on ollu lauman pomo vanhimpana, eikä koskaan ole tarvinnut otella isompiensa kanssa. Tällä hetkellä meillä on yksi jämtti ja flätti-nuurukainen, Fowl Reed's Unique Hero, vajaan vuoden ikäinen. Hyvin on vanha herra jaksanut pennun repimiset ja touhuilut.

Roki on tätä kirjoittaessani jo 15 vuotta ohittanut ja päivä kerrallaan mennään ilman ihmeempiä vaivoja – lukuun ottamatta valikoivaa kuuloa ja huonoa näköä. Vauhti on toki jo hieman hidastunut, vaan ei aina tahdo muistaa, ettei oo nuori poika enään, jolloin mennään välillä kuperkeikkaa.

– Kesää odotellessa Roki, Hero, Edu, Sari, Juha.

Teksti ja kuva: Sirkka Karlsson

Fusstail's Amiga Energica, 'Ella'

Luin Flattiviestistä mielenkiintoisen ”Vanhat ja viisaat” -jutun, missä kerrottiin veteraanikoira Effestä eli Fusstail's Famoso Energicosta. Mikä sattuma, koska meidän perheeseen kuuluu ”Ella” Fusstails Amiga Energica (s. 9.4.2006), joka on siis Effen sisko.

Myös Ellalle on pitkän elämän aikana tapahtunut monia asioita. Ensinnäkin Ella tuli meille ns. yllättäen, kun Marjut etsi kotia puoli-vuotiaalle pennulle. Meillä oli silloin jo kymmenvuotias Lilli-flatti (Fusstails Be My Waterlily). Ellan tulo taloon meni joustavasti, eikä tytöille syntynyt mitään erimielisyyksiä. Ehkä jopa päinvastoin. Kun menimme ensi kertaa Tammelaan mökille, Lilli esitteli tulokkaalle kaikki mielenkiintoiset paikat. Erilaiset luonteet näkyivät, mutta ongelmia ei syntynyt. Ella on luonteeltaan ihmisrakas, peloton, oman arvonsa tunteva ja luotettava koira.

Matkakoirona Ella on ollut loistava. Alkuhankaluutena oli se, että Ella ei puolen vuoden ikäisenä ollut tottunut autossa matkustamiseen. Joulun alla 2006 matkustimme mökillemme Kittilään ja matkan varrella pysähdyimme Jyväskylän pohjoispuolella ”pikkuasioille”. Yleensä Ellaa sai houkutella autoon. Nyt oli ulkona 30 astetta pakasta ja koira ihmeissään. Ella totesi, että kannattaa olla nopea ja päästä äkkiä lämpimään. Ella tuli vauhdilla takaisin autoon eli taisi ”Siperia opettaa”. Sen jälkeen ei ole koskaan ollut vaikeuksia autossa matkustamisessa. Käydään kuitenkin kolme kertaa vuodessa Kittilässä, ajoaika suuntaansa 12 tuntia.

Marraskuussa 2011 tapahtui jotain, mitä ilman Ellaa olisimme olleet pahassa pulassa. Puoli yhden aikaan yöllä heräsimme Ellan haukuntaan, tuli juosten sängyn viereen ja sitten taas haukkuen sisäpihan ovelle. Luulin jonkun yrittäneen tulla aidan yli pihallemme. Sitten huomasin, että talon nurkkauksessa liekit löivät lähes räystäslautoihin. Onneksi saimme vaahtosammuttimen nopeasti käyttöön ja samalla sammutettua palonalun. Tilanne oli todella uhkaava ja jos palo olisi levinnyt välikattoon, olisivat seuraukset olleet katastrofaaliset. Tuli oli

saanut alkunsa edellisen asukkaan vääristä pihavalojen asennuksista. Ellalle ylimääräiset herkut ja halaukset olivat paikallaan. Ehdotimme Ellalle Kennelliiton sankarikoiran titteä, mutta ei sitä sitten kuitenkaan annettu. Harmi.

Ellan geenit ovat metsästyksen suhteen olleet aivan loistavat. Jo ensimmäisessä sorsajahdissa Ella kunnostautui ja osoitti taitonsa. Ella varattiinkin joka elokuun 20. päivänä aloitettuun sorsajahtiin Karkkilan Vaskijärvelle. Monta kertaa jo menetetyksi luullun haavakon Ella löysi mitä ihmeellisimmistä paikoista. Linnustusta on Ellan kanssa harrastettu myös Lapissa ja hanhijahdissa Virossa.

Talvet Kittilässä ovat olleet Ellalle riemukasta aikaa. Levin alueen mahtavat koiraladut ovat olleet sille mieleen. Ladun varrella on aina jotain kiinnostavaa; poroja, jäniksiä, kuukkeleita, piekanoja ja riekkoja. Koiraladun varrella Ounasjoen rantatörmällä olevalle Marja-Leenan kotakahvioletta on aina ollut mukava hölkätä. Marja-Leena ilmoitti kerran asiakkaalle, joka ihmetteli laavulla olevia koiria, että tässä ovat hänen vakioasiakkansa tarkoittaen Ellaa ja Kerttua (Kerttu on tyttären perheen 7-vuotias flätti). Isännällä oli aina edellisen päivän makkaranalaja koirille palkkioksi. Kumpikin koira tiesi jo kilometriä ennen minne ollaan tulossa. Vauhti kihti kummasti.

Kaksi vuotta sitten todetun nivelrikon johdosta on Ellan liikkuminen hidastunut. Hiihtolenkit ja metsästysreissut ovat nyt vaan mukavia muistoja. Ella nauttii edelleen mökeillä olosta takkatulen lämmössä. Nivelrikkoa hoidetaan särkylääkkeillä ja akupunktiolla mikä tuntuu helpottavan liikkumista. Myös fysikaalinen hoito kerran kuukaudessa tuntuu toimivalta. Muuten Ella on iloinen ja flättimäisellä innolla mukana perheen tapahtumissa vaikka kävely on hiukan ”mummelimaista”.

- Hyvää kesää toivottavat Ella ja Sirkka

Blackpicks Yes Of Course, 'Oona'

Isäni harrasti metsästystä ja sorsanmetsästys ilman noutajaa tuotti harmaita hiuksia. Niinpä tutustuin rotuun jo lapsena, kun perheeseemme kotiutui sileäkarvainen noutaja Ootas Vikkelä, Seri. Seri oli loistava perhekoira ja isäni metsästyskaveri. Serin kuoltua ei ollut epäselvää minä koiran perheemme seuraavaksi hankkisi ja niinpä meille kotiutui Ingefal's Dreamweaver Pam, Sani. Sani olikin hieman itsepäisempi neiti kuin mihin olimme Serissä totuneet. Liekö Sanin itsepäisyys johtunut siitä, että oli kymmenpäisen pentueen ainoa narttu, vaiko siitä, että perheessä asusti myös Velmu-beagle, jonka kanssa oli tultava toimeen.

Kun itselleni tuli aika hankkia sitä ensimmäistä ihka omaa koiraa, ei rotua tarvinnut miettiä kahteen kertaan. Sileäkarvainen noutaja oli ollut

ystäväni jo lapsena, joten se tulisi olemaan ystäväni aina. Tuolloin harrastin vielä aktiivisesti metsästystä ja flatin kanssa yhdessä harrastaminen oli kiikarissa. Etsiskelin kenneliä ja kasvattajaa, joka olisi lähellä ja jolta saisi vinkkejä koiran kanssa työskentelyyn. Lopulta oikea kasvattaja ja koira löytyivät Iittalasta, Tuula Rajala ja Blackpicks. Pentueesta meille valikoitui maailman ihanin ja rakkain koira, Blackpicks Yes Of Course, Oona.

Oonan kanssa yhdessä harjoittelimme noutamisen saloja ja sain kasvattajalta hyviä vinkkejä koiran kanssa harjoitteluun. Kävimme myös Tuulan luona harjoittelemassa taipumuskokeisiin. Yhteistreenit olivat antoisia, opimme paljon treeneissä ja pääsimme näkemään myös muiden harjoittelua. Kovasti kun oltiin harjoiteltu, niin oli aika ilmoittautua taippareihin. Ensimmäisellä yrittämällä jännitettiin kanin jälkeä niin, että lähdettiin häntä koipien välissä kotiin. Toisella yrittämällä siitäkin selvitettiin ja taiparit saatiin läpi hyväksytysti. Muutamia linnustusretkiä teimme yhdessä ja Oona toimi metsällä hyvin. Parissa näyttelyssäkin kävimme pyörähtämässä, mutta se ei ollut meille niin luontevaa toimintaa. Metsä oli meidän juttu.

Ihmispesueen kasvaessa jäi Oonan kanssa aktiivinen harrastaminen vähemmälle. Elämä perheen parissa kaikkein hulinoinen täytti Oonankin päivät. Vaunulenkkejä täydensi yhdessä rentoutuminen metsälenkeillä sekä marja- ja sieniretkillä. Perhekoirana Oona oli aivan ihana, luotettava, ystävällinen ja kiltti. Olin itse 5-vuotias, kun meille kotiutui ensimmäinen flatti ja myös omat lapseni ovat kasvaneet flatin kanssa. Omien kokemusteni pohjalta flatti on loistava perhekoira, kun vain pääsee purkamaan tarpeeksi energiaitaan.

Oona kuoli 25.2.2019 13 vuoden ja 1 kuukauden iässä. Noin kymmenen vuotiaaksi saakka Oona eleli terveenä, viimeiset kolme vuotta kiusana olivat kasvaimet, jotka olivatkin Oonan menehtymisen syynä. Oona oli hyvin rakas koko perheellemme ja erittäin tärkeä lapsille. Oonan menetettyämme 3-vuotias tyttäremme sanoi: "Äiti voisimmeko me hankkia sellaisen mustan koiran, joka olisi Oonan kokoinen ja sillä olisi patti kyljessä niin me voisimme sitten sanoa sitä Oonaksi". Olen samaa mieltä tyttärenteni kanssa, että perheestämme puuttuu tällä hetkellä flatti.

Selailessani pentuilmoituksia flatti.net -sivustolla silmiini osui tutun kasvattajan nimi ja otin pikaisesti yhteyttä Tuulaan tiedustellakseni lisää pentusuunnitelmista. Nyt perheemme jäi pitämään pekkuja pystyssä, että pentusuunnitelmat tuottaa toivottua tulosta. Tuntuu kuin sydämessä olisi flatin kokoinen aukko, joka olisi täytettävä.

- Maiju Pietilä

©Kaija Leinonen

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry Pentuvälitys

Hanna Hujanen 040 578 9523

Sanna Lahtinen 040 731 0831

Olemme toimineet pentuvälittäjinä vuodesta 2012 lähtien. Ota rohkeasti yhteyttä: pentu@flatti.net, tai tule nykyisemään hihasta kokeissa ja taapahtumissa, jos jotakin kysyttävää tulee mieleen.

Pentuvälityksen sivuilta, osoitteesta: www.flatti.net/pentuvälitys löytyy ohjeet kasvattajille pentueiden ilmoittamiseen pentuvälitykseen ja listat suunnitteilla olevista sekä astutetuista ja syntyneistä pentueista. Sivulta löydät ohjeita myös flattipennun ostajalle.

Jalostustarkastus

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry järjestää sileäkarvaisten noutajien jalostustarkastuksen 12.7.2019

Jalostustarkastuksessa käydään yksityiskohtaisesti läpi koiran rodunomaisuus, rakenne ja käyttäytyminen. Rakenteen tärkeimmät kohdat mitataan, koira arvioidaan yksityiskohtaisesti ja käyttäytyminen merkitään tarkastuslomakkeelle. Jokainen koira käydään siis hyvin pieninä palasina läpi ja jokaista kohtaa verrataan rodun ihanneprofiiliin. Lopuksi arvioidaan ulkomuodon kokonaiskuva sekä koiran käyttäytyminen suhtautumisessaan tarkastajiin. Koirista annetaan jalostustarkastustulos.

Jalostustarkastukseen voi osallistua nuorelkin koiran kanssa (mielellään yli 9 kk). Jalostustarkastukseen saa osallistua useammin kuin kerran ja voidaan jopa suositella, että koira kävisi tarkastuksessa esim. kerran nuorempana ja muutaman vuoden kuluttua vanhempana toisen kerran. Jalostustietojärjestelmään koira tulee saamaan suorittamastaan osiosta riippuen tulokseksi "käyttäytymisen (tai ulkomuodon) jalostustarkastus

suoritettu". Jalostustietojärjestelmään ulkomuodon tarkastustulos merkitään 18 kk täyttäneelle ja käyttäytymisen jalostustarkastustulos 24 kk täyttäneelle koiralle. Tulos voi olla myös hylätty tai keskeytetty. Hylätyn tarkastuksen voi uusua aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua, keskeytetyn tarkastuksen uusimiselle ei ole aikarajoitusta.

Jalostustarkastuksessa huomioidaan Kennelliiton eläinlääkärintodistukset siten, että tapaturman tai sairauden aiheuttamat puutteet eivät vaikuta koiran arvosteluun.

Kun saamme lisää tuloksia ja tulevien vuosien aikana pääsemme seuraamaan kehitystä, voidaan esimerkiksi seuraavassa jalostuksen tavoiteohjelmassa arvioida rodun kehitystä maassamme.

Lisää jalostustarkastuksesta voit lukea Flattiviestistä nro 2/2018, jossa on artikkeli Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n Klaukkalassa 4.3.2018 järjestämästä jalostustarkastuksesta.

Jalostustarkastus Kesäleirin yhteydessä Korpilahdella 12.7.

**Jalostustarkastajat:
Riitta Niemelä ja Kirsi Nieminen**

Ilmoittautumismaksut:

1. koira 20€, saman omistajan

2. jne. koira 15€,

maksut paikan varmistuttua:

FI2856200920424750

viitenumero 040320180.

Rajoitettu osanotto max 20 koiraa.

Ilmoittautumiset jalostustarkastukseen viimeistään 3.7.2019 sähköpostilla: jalostus@flatti.net

Terveiset Pirkan Dameista

Teksti: Roosa Mäenpää, kuva: Liisa Jykylä

Meillä oli hyvä porukka Pirkan Dameissa. Joukkueemme koirakot onnistuivat hyvin suoritussissaan ja sijoituimme toiseksi yhdistysarjassa pistein 185.25. Toiseksi ja kolmanneksi sijoittunut joukkue olivat tasapisteissä, mutta paremmat yhteistyöpisteet nostivat nuoret flattimme hopealle. Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n joukkuetta edustivat: Roosa Mäenpää & Tyca (Finnflats Koda), Emmi Kiviluoma & Kikka (Harvahampaan Prissy Missy Heartbreaker) ja Noora Saarikko & Rihla (Palokallion Valkyria).

Tehtäviä Pirkan Dameissa oli yhteensä kolme: 2-markkeeraus sekä ohjaus suoritettiin samalla rastilla kera pienen seuruun tehtävien välillä. Matkat olivat lyhyet, mutta hyvin peitteinen maasto toi tehtäviin sopivasti haastetta. Hakualueella oli kuusi damia ja koirilla kolme minuuttia aikaa etsiä ne. Erityisesti oman koirani suoritukset lämmitti mieltä, sillä Mäntän Talvinome meni meidän osalta melko huonosti verrattuna miten treeneissä on mennyt. Mäntässä nuoren urokseni keskittymisen työntekoon veivät narttujen hajut. Meillä oli kaikilla nuoret koirat ja nämä tapahtumat ovat todella hyvää treeniä tulevaisuuden kokeita varten. Omakin jännittäminen on vähentynyt näiden ansiosta. Kiitos kaikille mukavasta päivästä!

Tulokset kokonaisuudessaan:
[facebook, Pirkan Damit 2019.](https://www.facebook.com/PirkanDamit2019)

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry: 182,25p.

- Finnflats Koda & Roosa Mäenpää 58,25p.
- Harvahampaan Prissy Missy Heartbreaker & Emmi Kiviluoma 63p.
- Palokallion Valkyria & Noora Saarikko 61p.

Muissa yhdistysjoukkueissa starttasi myös flatteja. 8-10v veteraanisarjassa flatteja oli 2 (Harvahampaan Go For Success sijoittui toiseksi), yksilökilpailussa myös useampia, joista Celtair Storytime sijoittui myös toiseksi.

Noora&Rihla, Emmi&Kikka, Roosa&Tyca

Kasvattajailmoitukset

Sileäkarvaisia noutajia
metsästyksen ja harrastuksiin

Kennel Biehkan

Jori Saastamoinen, 040 5020644
jori.saastamoinen@gmail.com
kennelbiehkan.weebly.com

Blackpepoon

www.blackpepoon.com

Tarja Kolkka, Valkeala
040 706 6659
blackpepoon@gmail.com

www.dantaran.com

flatcoated retrievers
Dantaran

Laura Rajakallio
Kunnarilantie 55
02740 Espoo
050 535 6926

laura.rajakallio@gmail.com www.dantaran.com

Kennel Finnflats

Tuula Ehrman
0400 699 197
tuulaehrman@gmail.com

Heidi Vainio
0400 822 110
heidivainio@merityo.fi

www.finnflats.com

Flat i 50 år – Flatti 50 vuotta!

FLATTS kennel

Benita Björklund
Sandövägen 99, Östensö
68910 BENNÄS - PÄNNÄINEN
050 586 2128

flatts.kennel@multi.fi
www.flattskennel.weebly.com

FLAT POWER

FLATCOATED RETRIEVERS

Au ja Kimmo Vorobjev - Marianne Forsell www.flatpower.com

Huntstars

Training home of Flatcoated Retrievers
Siltänselkäentie 7177, Pöytäjärvi, 01300
Espoo, Finland
050 535 6926
www.huntstars.fi

Kennel Kevätniityn

Ann Leskinen / Pietarsaari / 050-338 3562 / ann.l@luukku.com

Kasvattajailmoitukset

– Sileäkarvaisia noutajia kaveriksi
metsälle ja harrastuksiin –

Minna Latva, Noutajantie
20780 Kaarina
puh: 0400 842 998
majakkasaaren@gmail.com
majakkasaaren.wixsite.com/flattit

Kennel Mei Dan
Sileäkarvaiset noutajat
näyttöön ja käyttöön
vuodesta 1997

.....

Nada Sandberg / Förby, Salo
040 7277922 / www.meidan.fi

**Metsänpeiton
kennel**

<http://metsanpeiton.wixsite.com/metsanpeitonkennel>

**KENNEL
NINJATÄHDEN**
FLATCOATED RETRIEVERS

Satu Marins
Vehkaiapale
P. 0400 415515
satu.marins@hotmail.com
www.ninjatahden.com

f www.facebook.com/ninjatahden
IG: ninjatahden

**Morrini
Retrievers**

Riitta Niemelä
Långvik
Kirkkonummi
040-7091133
riitta@morrini.net
www.morrini.net

KENNEL NOANARKIN

kaija.leinonen@noanarkin.com
www.noanarkin.com

Kasvattajaboxit

Kasvattajailmoitukset Flattiviestiin 15€/nro tai 40€/vuosi (4 nroa). Boxin koko 88x50 mm. Voit käyttää valmista kennelboxia tai läheta vain haluamasi teksti ja kuva/logo, niin taitamme sinulle valmiin ilmoituksen.

Aineistot osoitteeseen: flattiviesti@gmail.com

Valioilmoitukset

Valiopalsta on jäsenille ilmainen. Lähetä painokelpoinen kuva (300 dpi, jpg) ja valiokoirasi tiedot lehden aineistopäivään mennessä. Katso tarkemmat ohjeet tietojen lähettämisestä osoitteesta: www.flatti.net/flattiviesti/valioilmoitukset/

Aineistot osoitteeseen: flattiviesti@gmail.com

TREENIVINKKIPANKKI

Treenivinkkipankista kivoja treeni-ideoita

Suomen Noutajakoira järjestön aluekouluttajat Maija Sulonen, Kirsi Ovaskainen ja Piia Riihelä esittelivät SNJ:n koulutuspäivillä jo hyvään vauhtiin pääsystä SNJ:n treenivinkkipankkia.

Treenivinkkipankista oli jokainen kouluttaja poiminut yhden esimerkkitreinin, joka käytiin läpi eri tasoisille koirakoille, ensin teoriassa ja sitten demokoirakoiden kanssa maastossa.

Treenivinkkipankkia kannattaa hyödyntää omassa harjoittelussa, jos ideat loppuvat. Treenivinkkipankki on tarkoitettu kaikille SNJ:n jäsenille. SNJ:n jäsenyys tulee yleensä paikallisen noutajakoira yhdistyksen jäsenyyden kyljessä.

Treenivinkkipankki löytyy osoitteesta noutajientreenivinkki.wordpress.com. Pääsyn treenivinkkipankkiin saa lähettämällä nimensä, sähköpostiosoitteensa sekä asuinpaikkakuntansa osoitteeseen treenivinkki@snj.fi.

Teksti: Minsu Rauramo, kuva: Janne Antila

SUOMEN
NOUTAJAKOIRA-
JÄRJESTÖN

PÄÄNÄYTTELY

Noutajat, myös pennut
(5 - alle 7 kk & 7 - alle 9 kk)
ja jälkeläisluokka.

28.9.2019 HÄMEENLINNA

Kauppakeskus Tuulosen parkkihalli

Tuulosentie 1, 14810 Tuulos
Arvostelu alkaa klo 10.00.

PALKINTOTUOMARIT

Rudolf Feyaerts, Belgia

chesapeakekelahden noutaja, kiharakarvainen noutaja ja novascotiannoutaja

Orlagh Murray, Irlanti

Kalvo Kriisk, Viro

Johan Andersson, Ruotsi

Arwyn Ellis, Iso-Britannia

Gudrun Brunnström, Ruotsi

Line Hovde, Norja

Johan Andersson, Ruotsi

Kalvo Kriisk, Viro

kultainennoutaja urokset, ROP-JUN, ROP, ROP-kasv, ROP-jälk kultainennoutaja nartut, ROP-pentu, ROP-KÄY, ROP-VET
labradorinnoutaja urokset, ROP-pentu, ROP-KÄY, ROP-VET
labradorinnoutaja nartut, ROP-JUN, ROP, ROP-kasv, ROP-jälk
sileäkarvainen noutaja urokset, ROP-JUN, ROP, ROP-kasv, ROP-jälk

sileäkarvainen noutaja nartut, ROP-pentu, ROP-KÄY, ROP-VET

varalla kiharakarvainen noutaja, kultainennoutaja ja sileäkarvainen noutaja

varalla chesapeakekelahden noutaja, labradorinnoutaja ja novascotiannoutaja

RYHMÄKILPAILUT

Arwyn Ellis, Iso-Britannia

Line Hovde, Norja

Kalvo Kriisk, Viro

Orlagh Murray, Irlanti

Gudrun Brunnström, Ruotsi

Johan Andersson, Ruotsi

Rudolf Feyaerts, Belgia

Orlagh Murray, Irlanti

paras pentu

paras juniori

paras käyttökoiro

paras veteraani

paras jälkeläisryhmä

paras kasvattajaryhmä

paras VSP

Best in Show

Ilmoittautuminen 2.9. mennessä

<https://www.snj.fi/paanayttely/ilmoittautuminen/> tai os. SNJ erikoisnäyttely 2019, c/o Anne Laukkanen, Vinssikuja 2, 02480 Kirkkonummi.

Ilm. maksu maksetaan ilmoittautumisen yhteydessä.

Tiedustelut / Inquiries Anne Laukkanen,

+358 40 575 2441, nayttely@snj.fi

Ilmoittautumismaksu 37€, saman om. 2. jne. koira, pennut ja veteraanit 32€, yli 10 v. veteraanit ilmaiseksi

Paperi-ilmoittautumiset:

SNJ:n tili Flo9 1083 3000 2157 58, viite 5050.

Järjestäjä Suomen Noutajakoira järjestö ry.
päänäyttely.

Näyttelyn nettisivut

<https://www.snj.fi/paanayttely/>

TARVIKEMYYNNTI

Tarvikemyynti mukana Päänäyttelyssä ja Kesäleirillä. Tervetuloa ostoksille!

Tarvikemyynnistä kaikkea kivaa harrastuksiin! Koko valikoiman, tuotekuvat ja tulevat uutuustuotteet löydät osoitteesta: www.flatti.net/tarvikemyynti. Tarvikemyynti on mukana myös useissa yhdistyksen tapahtumissa – lisätietoja nettisivuilta.

Uudet raikkaat
värit kevään
treeneihin!

©Markku Kastepohja

DUMMYT

- Firedog dummy 250 g, 500 g, uudet värit	9,50
- Dummy pentu 100 g	7,00
- Dummy juniori, lajitelma	7,00
- Dummy pentu, lajitelma	5,50
- Kanidummy 1 kg	20,00
- Kanidummy 3 kg, vihreä	35,00
- Juhlavuoden dummy 250 g	9,00
- Dummy omalla tekstillä (minimitilaus 10 kpl)	16,00

TALUTTIMET & PILLIT

- UUTTA! Treenitalutin ja treenitalutin paracord raikkaat värit, pituus 130 cm, paksuus 6 mm	10,00
- Noutajatalutin 2 m, beige, ruskea, sininen, vihreä	13,00
- Koulutus/näyttelytalutin, musta, ruskea, valkoinen, pinkki	8,00
- Acme-pilli 211,5 useita värejä	10,00
- FCR-pillihihna	3,00

MUUTA

- UUTTA! Firedog-avainperät, useita värejä	7,00
- Hihamerkki	3,00
- Tarrat	2,00
- Numerotasku vaaleanpunainen, viininpunainen, sininen, ruskea, musta	5,00

Poistomyynnistä vielä aletuotteita!

- Kylmäboxi	ale 5,00 (ovh 9,00)
- Sateenvarjo	ale 9,00 (ovh 11,00)
- T-paita Real Men (M)	ale 12,00 (ovh 15,00)
- T-paita musta, naisten (hajakokoja)	ale 12,00 (ovh 20,00)
- Lippis beige	ale 12,00 (ovh 15,00)
- Huppareita naisten ja miesten (hajakokoja)	ale 55,00 (ovh 75,00)

Tilaaminen on helppoa: Tilaa tuotteet osoitteesta tarvike@flatti.net. Tilatessasi tuotteita ilmoita nimesi, osoitteesi, sähköpostiosoitteesi, puhelinnumerosi sekä tilattavat tuotteet ja kappalemäärät, vaatteissa koot ja värit, sekä jäsennumerosi (löytyy esim. Flattiviestin osoitetarrasta). Saat tilauksesi mukana viitteellisen laskun, jossa näkyvät sekä tuotehinnat että postituskulut. On erittäin tärkeää, että maksaessasi käytät laskun viitenumeroa. Toimitusaika on noin 2 viikkoa. Laskun eräpäivä on 14 päivää laskun päiväyksestä. Pidätämme oikeuden hinnan muutoksiin.

Vinkkejä pennun kasvun dokumentointiin

Julian kuvausvinkit

Isla 5 vko

Isla 12 vko

Isla 6 kk

Isla 9 kk

Kevät on kasvun aikaa, joten mikäpä olisi parempi teema tähän vuodenaikaan, kuin koiraystäviemme kasvun ikuistaminen. Kuten jokainen koiranomistaja varmasti tietää, pentuaika hujauttaa ohi niin valtavan nopeasti, ettei sitä oikein tajuakaan. Oman laumamme kuopus kotiutui vasta viime syyskuussa ja jo nyt pikkuruinen pentupallero on muuttunut raameiltaan nuoreksi aikuiseksi. Aikaisemmista silmän räpäyksessä tapahtuneista kasvupyrähdyksistä viisastuneena päätin tällä kertaa panostaa kasvuvaiheiden dokumentointiin. Voi sitten vuosien päästäkin ihastella pentuajan vaiheita ja kerrata ajan kultaamia muistoja kaikista tuhotöistä. Ja ennen kaikkea hahmottaa, kuinka valtavasti sitä onkaan kasvettu. Tässä jutussa esittelen muutamia ideoita, joita voit halutessasi hyödyntää oman koirasi kasvun ikuistamiseen.

Helpoin lähestymistapa on valita kuvausprojektia varten jokin sellainen rekvisiitta, jonka ottaa mukaan kaikkiin eri kasvuvaiheissa otettaviin kuviin. Tämä metodi ei vaadi lainkaan kuvankäsittelytaitoja, eikä muita kokenemerkkejä. Kaikki kuvat otetaan samassa lokaatiossa, jotta kasvu on kuvissa keskeisimmässä osassa. Kuvauspaikaksi kannattaakin valita sellainen, joka näyttää miellyttävältä eri vuodenaikoina, jonne pääsee kuvaamaan vuoden varrella useaan otteeseen ja jossa koiraa on turvallista pitää kuvauksen ajan vapaana. Rek-

visiitta on kuvissa mukana havainnollistamassa tapahtunutta kasvua ja se voi olla esimerkiksi koiran oma pehmolelu tai jokin kodin esine. Aktiivikäytössä olevaa lelua ei ehkä kuitenkaan kannata valita, sillä siitä ei välttämättä ole vuoden loppupuolella enää mitään kuvattavaa jäljellä. Yksi hauska vaihtoehto on myös hankkia jokin koiralle tarpeellinen varuste aikuisen yksilön koossa ja ikuistaa kuviin, kuinka pentu hiljalleen kasvaa varusteisiinsa sopivaksi. Tähän tarkoitukseen sopivia vermeitä ovat esimerkiksi kaulapanta tai valjaat.

Näppärä kuvankäsittelijä voi puolestaan liittää eri ikävaiheissa otetut kuvat vierekkäin ikäänkuin kasvukäyräksi. Helpoin versio tästä on ottaa kuvat tasavärisellä taustalla, jotta muokausprosessi on mahdollisimman suoraviivainen. Kuvista kannattaa ottaa versio, jossa on mukana jokin tietty rekvisiitta, vaikkei rekvisiittoja haluaisikaan mukaan lopulliseen kuvaan. Näin kasvun saa skaalattua oikeaan mittakaavaan aiempien kuvien kanssa. Esimerkiksi oheista kuvaa tehdessäni olen kuvannut Islan joka kerta myös ensimmäisessä kuvassa olevan pikkuruisen rusetin kera ja skaalannut kuvat niin, että rusetti on kaikissa samankokoinen. Oleellista vierekkäin liitettävän kuvasarjan onnistumisessa on pyrkiä kuvaamaan mahdollisimman samankaltaisissa valaistusolosuhteissa, jotta kuvat sulautuisivat hyvin yhteen. Muokkauksella tilannetta voi-

daan korjailta aina jonkin verran, mutta helpointa on, jos kuvien lähtötilanteessa ei ole kovin radikaaleja eroja.

Jos edellä olevat ideat vaikuttavat turhan helpoilta ja kaipaavat todellista haastetta, on tämä viimeinen idea sinua varten. Valitse jokin heijastava pinta, esimerkiksi peili, lätäkkö tai peilityyni lampi. Peili on näistä ehkäpä helpoin, sillä sisätiloissa tehtävä kuvausasetelma on helpompi toistaa uudelleen mahdollisimman samankaltaisena. Asettele kuvausasetelma siten, että pentu katsoo peiliin päin ja otat kuvan niin, että pentu ja heijastus molemmat näkyvät kuvassa. Toista sama asetelma aikuisena ja yhdistä kuvat siten, että pentu näkee peilistä itsensä aikuisena tai toisinpäin. Kuvausasetelman kanssa voi leikitellä monin eri tavoin, mikä tekee tästä erityisen monipuolisen kuvausidean. Vedenpinnan kanssa heijastuskuvan voi ottaa esimerkiksi niin, että pentu istuu veden äärellä ja sommittelet kuvan niin, että siihen tallentuu sekä istuva pentu, että ylösalaisin oleva heijastus. Jälleen toistat saman asetelman koiran kasvettua aikuiseksi ja vaihdat kuvien heijastukset keskenään kuvankäsittelyn keinoin

Julia Romanov Pawtography
juliaromanov.com

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n yhteystiedot

HALLITUS 2019

Puheenjohtaja

Mari Mamia
Stor-Rösintie 66, 01150 Söderkulla
p. 050 4586770, puheenjohtaja@flatti.net

Varapuheenjohtaja

Marjut Sirén
Espoo, p. 050 4116245

Sihteeri (ei hallituksen jäsen)

Tanja Aunela
Iiriskuja 18A, 20320 Turku
p. 0400 939076, sihteeri@flatti.net

Anne Haverinen
Paltamo, p. 044 3601152
kennelregalerazza@gmail.com

Nina Onufriew
p. 041 4331959
nina.onufriew@gmail.com

Piia Piiparinen
Koria, p. 040 8314848
flatti87@gmail.com

Tomi Nieminen
Elimäki, p. 041 4907122
tomi.jere.nieminen@gmail.com

Aija Laakso
Paimio, p. 0400 594491
aija.tommila@raide.info

Varajäsenet

Raisa Hartikainen
Kolari, p. 040 7547760
raisaharti@gmail.com

Miia Koski
Porvoo, p. 050 4582157
koski_miia@outlook.com

TOIMIHENKILÖT 2019

Taloudenhoitaja

Marjatta Eivola
Vaahterakuja 2 D 11, 21250 Masku
p. 050 5543183
marjatta.eivola@gmail.com

Jäsensihteeri

Heidi Vainio
Leikluodontie 130, 23310 Taivassalo
p. 0400 822110, jasenasiat@flatti.net

Tarvikemyynti

Heidi Vainio
Leikluodontie 130, 23310 Taivassalo
p. 0400 822110, tarvike@flatti.net

Pentuvälittäjä

Hanna Hujanen
p. 040 5789523, pentu@flatti.net

Pentuvälittäjä

Sanna Lahtinen
p. 040 7310831, pentu@flatti.net

Kiertopalkinnot pisteiden laskeminen

Sari Hagström, p. 0400 514215
flatti.kiertopalkinnot@gmail.com

**Kiertopalkinnot
palkintovastaava**
Tomi Nieminen, p. 041 4907122
tomi.jere.nieminen@gmail.com

Webmaster

Markku Kastepohja, 040 6650566
webmaster@flatti.net

Varainhankinnan koordinaattori

Miia Koski, p. 050 4582157
koski_miia@outlook.com

ALUEYHTEYSHENKILÖT

Kaakkois-Suomi: Tiina Sudensalmi
p. 040 5156133, sudensalmi@kolumbus.fi

Kainuun alue:

Anne Haverinen, p. 044 3601152
kennelregalerazza@gmail.com

Keski-Suomi (Jyväskylä):

Mika Toskala, p. 040 5649053
mika.toskala@elisanet.fi

Keski-Suomi (Jämsä):

Riitta Koivisto
p. 040 5446697, riitta.koivisto@gmail.com

Keski-Suomi (Mäntän seutu):

Janne Järvinen, p. 050 3778880
janne68jarvinen@gmail.com

Oulun alue:

Henna Mikkonen
p. 044 5400609, hennamik@gmail.com

Pirkanmaa:

Tarja Tuhola
p. 040 5151932, vilpputuhola@yahoo.com

Rovaniemi:

Jarmo Vaarala
p. 040 8218392, jarmo.vaarala@ramk.fi

Satakunta:

Maija Jokela
p. 040 4120392, maija.jokela@pori.fi

Savon seutu:

Aleksi Rauhanen, p. 040 5279097
aleksi.rauhanen@gmail.com

Uusimaa:

Nina Onufriew
p. 041 4331959, nina.onufriew@gmail.com

Vaasan alue:

Heidi Troberg
p. 040 5365174, trobergheidi@gmail.com

Varsinais-Suomi:

Mia Jaakola-Siimes
p. 050 3764517, mia@maahismaen.com

TOIMIKUNNAT 2019

FLATTIVIEСТИ

flattiviesti@gmail.com

Päätoimittaja: Mari Mamia
Toimitussihteeri: Jaana Kontto
Taitto: Elisa Pekki

Valioilmoitukset:
Tanja Mattila, flatti.valiot@gmail.com

JALOSTUSTOIMIKUNTA

jalostus@flatti.net

Puheenjohtaja: Kirsi Nieminen
p. 0400 641866, kirsi@kennelheilurihännän.fi

Sihteeri: Tuula Niva
p. 040 5045165, tuulaniva@gmail.com

Jäsenet: Laura Rajakallio, Anne Kolsi,
Jenni Juvén, Riitta Niemelä, Miia Suppanen

MEJÄ-TOIMIKUNTA

meja@flatti.net

Puheenjohtaja: Miia Koski
p. 050 4582157, koski_miia@outlook.com

Sihteeri: Liisa Keränen
p. 040 5921296, liisam@kolumbus.fi

Jäsenet: Mari Mamia, Marko Saarni,
Joonas Laakso

NOME-TOIMIKUNTA

Puheenjohtaja: Minsu Rauramo
p. 0400 429949, nome@flatti.net

Jäsenet: Heli Pitkälä, Vesa Turunen,
Marko Mikkilä, Emmi Kiviluoma, Laura Ranki

NOUTAJAKOIRAJÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖTOIMIKUNTA

Mari Mamia (varsinainen jäsen)
Minsu Rauramo (varajäsen)

NÄYTTELYTOIMIKUNTA

nayttely@flatti.net

Puheenjohtaja: Piia Piiparinen
p. 040 8314848, flatti87@gmail.com

Sihteeri: Nina Skyttä
p. 0400 435 737, nina@skoude.com

Jäsenet: Satu Marins, Tomi Nieminen,
Anni Vornanen, Katja Korhonen, Liisa Jyväskylä,
Tanja Mattila

PK-YHTEYSHENKILÖ

Camilla Peura
p. 050 4071862, camilla.peura@gmail.com

ULKOMUOTOTUOMARITOIMIKUNTA

Puheenjohtaja: Riitta Niemelä
p. 040 7091133, riitta@morrini.net

Jäsenet: Heli Siikonen, Kirsi Nieminen,
Katja Korhonen

 BOZITA

ROBUR

SWEDISH FUNCTIONAL QUALITY

Together
with nature
since 1903

Bozita Robur on Ruotsissa valmistettu superfunktionaalinen koiranruoka. Luonnollisista raaka-aineista valmistettu korkealuokkainen ravinto vahvistaa kehon omia toimintoja. Kun haluat antaa koirallesi parhaat mahdolliset edellytykset - täytä sen kuppi aterialla joka on täynnä luonnon omaa voimaa.

www.bozita.fi